

אוי קלט (מזרח חדש)
 עתן יומי בלתי מפלגתי בשפה ההוגרית
 העורכת ד"ר נ. מרטון
 העורך האחראי דוד שו
 המו"ל: מורח חדש בע"מ. ת"א הנגב 11

שנה מ"ה
 Főszerkesztő: Dr. MARTON GIZELLA
 Felelős szerkesztő: SCHON DEZSO
 Kiadó: Mizrách Jhdás Ltd., Tel-Aviv.
 Hanegev 11 - POB 331.
 Telefon: 21677. 31476.

UJ KELET

PÁRTONKIVÜLI NAPILAP

Alapító főszerkesztő: מיסר העורך הראשון: Dr. MARTON ERNŐ מרטון



A BIZTOSÍTÁS MINDEN ÁGAZATA CHÉC ÉS CHÉC 1000 ÉLETBIZTOSÍTÁS

Közzétették Eskol és Erhard jegyzékeit

Nem említik a két nép közötti kapcsolatok normalizálását – Erhard gazdasági segínyt ígér és az Egyiptomban dolgozó tudósok hazatérésében reménykedik – Eskol levele a náci bűnök elvülését is szövegesíti

Jeruzsálem, (Az Uj Kelet tudósítójától.) A Német Szövetségi Köztársaság Kormánya a szövetségi államelnöktől nyert felhatalmazás alapján és Izrael Kormánya elhatározta, hogy diplomáciai kapcsolatot létesít. Ebből az egyetlen mondatból áll az a közös közlemény, amelyet egy és ugyanazon időben tettek tegnap közre izraeli idő szerint délután 5 órakor Bonnban és Jeruzsálemben.

A közös közlemény figyelemreméltó része, hogy a német kormány a szövetségi államelnöknek felhatalmazására hivatkozik, míg az izraeli kormány pusztán a saját elhatározásáról szól. Ennek a megfogalmazásnak a magyarázata a két ország közötti viszonyában rejlik. Míg Németországban valamely állammal való diplomáciai kapcsolat felvétele az államelnök alkotmányos előjogi közé tartozik, Izraelben maga a kormány dönt az ilyen ügyekben. Ennek ellenére, mint ismeretes, a kormány elhatározásához megkapta pár héttel ezelőtt a Kneszet szövegesített jóváhagyását is, bár erre közjogilag szüksége nem volt.

A közös nyilatkozattal egyidejűleg mind Bonnban, mind Jeruzsálemben közzétették azt a jegyzék-váltást, amelyben Lévi Eskol miniszterelnök és professor Ludwig Erhard német kancellár szövegesnek le bizonyos elvi álláspontokat a diplomáciai kapcsolat felvételével párhuzamosan. Mint hogy a kapcsolatok felvételét Németország kezdeményezte március elején, a két kormányfő levelei is ezt a helyzetet tükrözi vissza: Erhard kancellár az első

Erhard jegyzéke a következőképpen szól:

Miniszterelnök úr! Örömmel szolgál, hogy megállapodtunk országaink közötti teljes diplomáciai kapcsolat felvételében.

A német kormány a múltban kifejezésre juttatott magatartása bizonyítja, mennyire ismeretes előttünk Németország sajátos helyzete a zsidó néppel szemben, mind a nagyvilágban, mind pedig Izraelben. Megelégedésemre hozzáfűzöm ehhez és megjegyzem, hogy közös megjegyzésünkkel lehet

tőve vált a korábbi egyezményekből fennmaradt és Izraelnek járó fegyverszállítás megfelelő átváltoztatása. A legközelebbi jövő-

ben, vagyis két-három hónapon belül, a szövetségi kormány hajlandó lesz tárgyalásokba kezdeni Izraellel az általa nyújtandó gazdasági se-

gély jövőjét illetően. Ami pedig a tudósok kérdéséről, sokan a műszaki és más szakemberek, valamint a né- (Folytatás a 4-ik oldalon)

A német kormány szövege nyilatkozik

Négy héten belül nevezik ki a nagyköveteiket

Izrael kölni vásárlóbizottságát nagykövetségi rangra emelték – Izrael egy összegben megkapta az elmaradt fegyverszállítások értékét

Bonn, (Reuter, UPI). Günther von Hase, a nyugat-német kormány szövege tegnap este az Erhard kancellár és Eskol miniszterelnök közötti jegyzék-váltás közzététele után sajtófogadást tartott és bejelentette, hogy létrejött a tényleges diplomáciai kapcsolat Izrael és Nyugat-Németország között. A hivatalos bonni szöveg hozzáfűzte, hogy a jegyzék-váltással egyidőben megváltozott az izraeli kölni vásárlóbizottság státusa is, amely most már nagykövetséggé lett. Nyugat-Németország izraeli nagykövetségét Tel Avivban fogják felállítani – hangoztatta Von Hase és egy kérdésre válaszolva elmagyarázta, hogy ezideig egyik kormány sem nevezte ki nagykövetét, de erre 2-4 hét múlva sor kerül.

egy összeget, ami nemcsak fedezi, de felül is mulja az eredetileg Izraelnek esedékes fegyverszállítmány értékét.

Az Egyiptomban dolgozó német tudósok további tevékenységének a megakadályozásáról szólva, Von Hase azt magyarázta, hogy továbbra is fennálló „foglalkoztatási törvény” alkalmazását. Ennek a törvénynek értelmében hat hónapi elzárás és pénzbüntetés jár mindazoknak a német állam polgárok, akik másokat toboroznak, vagy önmaguk beállnak olyan külföldi munkálatok végrehajtására, amelyekhez előzőleg nem járnak (Folytatás a 24. oldalon)

SZIRIAI TÁMADÁS egy izraeli őrzőjárat ellen

Nem voltak sebesülések

Tel-Aviv, (Az Uj Kelet katonai tudósítójától.) – Súlyos incidens zajlott le tegnap délután 3 óra tájt a sziriai határon a Bnot Jákov hidnál, nem messze onnan, ahol a sziriaiak a Jordán-elvezetési munkálatokat végzik.

Egy izraeli határőr-páncélos, amely délután 3 órakor a szokásos járőrszolgálatát végezte, heves sziriai tűz alá került, így többek között tankelhárító gépjármű is lőtték az őrzőjáratot. A tüzet az izraeli oldalról viszonozták és tankágyúk beavatkozásával németítették el a sziriaikat. Izraeli oldalon nem történt sebesülés.

Katonai tudósítónk hozzá fűzi, hogy az incidens a Mismár Hájarden-i rendőrségi épületől délre zajlott le, körülbelül 800 méternyire a határtól. Ezen a helyen húzódik el az ösvény, amelyet az izraeli őrzőjáratok használnak. Már a múltban is történtek incidensek, így tavaly szeptember elején, amikor a sziriaiak szintén lőtték a határőrség őrzőjáratát, voltak továbbá beszivárgási esetek, valamint aknáztatási merényletek.

A tűz háromnegyed 4-kor ért véget, amikor is az UNO tűzbeszűntetést javasolt mindkét félnek. Nem lehet tudni, hogy a sziriaiak milyen veszteségeket szenvedtek az incidens során.

Damaszkusz (IM). Sziriai katonai szöveg közölte, hogy az izraeli haderők tegnap ágyú- és tanktüzet nyitottak a Jordán eredőinek elvezetését szolgáló munkálatok ellen, azoknak közép-szakaszán. Sziria panaszt nyújtott be az Izraellel közös fegyverszüneti bizottsághoz és vizsgálat megindítását kérte. Sziria jelentést tett az arab államok közös vízhatóságához is. A sziriai jelentés közli, hogy egy emberük megsebesült, egy sátor leégett s egy bulldozer megsérült.

A United Press düsseldorfi jelentése szerint Rolf Pauls, a nyugatnémet külügyminisztérium osztályfőnöki rangban lévő 50 éves tisztviselője a „legvalószínűbb jelölt”, hogy az első német nagykövetként Izraelbe jöjjön. Ezt a hírt a német zsidóság központi tanácsának a hetilapja közli, mely megemlíti, hogy Pauls elkísérte Izraelbe dr. Kurt Birrenbachot utolsó és döntő izraeli tárgyalásaira.

A továbbiakban Von Hase elmondta, hogy nincs semmiféle kötelezettség Nyugat-Németország részéről fegyvert szállítani Izraelnek. Arról az Erhard-levelemben kilátásba helyezett gazdasági segítyről, amit Nyugat-Németország nyújt majd Izraelnek, Von Hase így nyilatkozott:

— A bonni kormány még semmit sem határozott az Izraelnek nyújtandó gazdasági támogatás méreteiről, amelyről különben is a jövőben rendes diplomáciai úton folytatnak majd tárgyalásokat. Von Hase szerint ezeknek a tárgyalásoknak a megindulása körülbelül három hónap múlva lesz esedékes.

Kifejtette még a bonni kormány szövege, hogy az Izraelnek járó és a bonni kormány által beszüntetett katonai segély fejében már eljuttattak Izraelnek

Drága férjem, apánk Klein Simon 77

Budapest—Jeruzsálem

SIRKÓAVATÁSA

május 17-én, hétfő d. u. 3 órakor lesz a Jeruzsálem, givat-sauli temetőben.

Külön autóbuszok indulnak 2.45-kor: Sanhedria, Kikár Sábátról, a Sáaré Cedek kórháztól és a Friedmann gyártól.

A GYASZOLÓ CSALÁD

Dukas Emánuel (MANÓ) 77

SIRKÓAVATÁSÁT

kedden, május 18-án délután 3 órakor tartjuk a benjáminai temetőben.

A GYASZOLÓ CSALÁD

Véres harcok Santo Domingóban

Santo Domingo, (IFP). — A tegnapi virradó éjszaka heves harcok dúltak Santo Domingo északi negyedében Francisco Caamaño elnök csapatai és riválisa, Anton Imbert Barera tábornok katonái között. A néhány órán keresztül dúló összecsapások néhány halálos áldozata is volt. Hír szerint a lázadók nyitottak tüzet és elfoglalták Barera tábornok katonáinak hadaláit az egyik vásártéren. Ez azért bír különös fontossággal a Santo Domingóban folyó csatározás keretében, mert a dominikai köztársaság fővárosának lényeges élelmiszer és zöldségraktárait tartalmazza.

Kollégáinknak

ARAD GIDEONNAK, és feleségének **H E D Á N A K** legjobb kívánságainkat küldjük

FIUK RON BÉR-MICVÁJA ALKALMÁBÓL.

AZ UJ KELET

Drága anyánk, nagyanyánk

Dr. Steiner Natanné Cur Bracha (Salgóbarján - Mindszent) Metula

70-İK SZÜLETÉSNAPIJÁRA ezúton kívánunk sok szeretettel jó egészséget és minden jót, 120 évig.

FIAL, MENYEL, UNOKAI

Turista esúcsforgalom Izraelben



eziden pészáchkor. A tengerentúlról jött vendégekre mély benyomást tett, többek között, az Ec Házajit Extra C. D. olajának nemzetközi nívója. Még a válogatósnak is rendkívül ízlett az étel, amelynek az olajjal készülték — az olajjal készülték — a főzve vagy sültve. És mindegyik a maga nyelvén dicsérette:

Páratlan a C. D. olaj.

AS A LEGKIHÜNBŐS KÖRTE FELVÁGOTT AZ ORSZÁGBAN

Szemtől-szembe a beér-sévai olvasókkal

— Telt ház volt, s igen sok kérdést tettek fel a jelenlévők —

Atütő siker jegyében zajlott le Beér-Séván az Uj Kelet szerkesztőinek és munkatársainak találkozója a Negev fővárosában élő olvasókkal. — **Eljáhu Náví**, a város polgármestere is megtisztelte jelenlétével lapunk szerkesztőségét és az Esel mozit zsúfolásig megtöltött közönséget és beszédében elmondta, hogy polgármesterré választása után az Uj Kelet kiküldött tudósítójának adta.

Jelen volt és nagy sikerrel szólalt fel az esten az Izraelben vendégeskedő **Incze Sándor** is, aki néhány anekdotával szórakoztatta a publikumot és izeltöt adott a két hét múlva megrendezendő önálló beér-sévai estjének műsoráról.

Ugyancsak vendégként volt jelen az Uj Kelet estjén **dr. Rosenfeld Sándor**, a Magyar Zsidó Világszövetség társelnöke, aki magvas felszólalásában ismertette az 1953 után érkezték kártérítésével kapcsolatos kilátásokat.

Presser Éli, a negevi központi kórház adminisztratív igazgatója, a HOH beér-sévai elnöke héber nyelven mondott köszönő beszédet, az Uj Kelet beér-sévai olvasói képviselőjében pedig **Kaufmann Sándor** szólalt fel.

Schön Dezső, az Uj Kelet felelős szerkesztője, időszerű belpolitikai jellegű előadást tartott és hangsúlyozta annak jelentőségét, hogy az Uj Kelet sok évtizedes hagyományaihoz híven ezután is elfogulatlanul, az újságírói objektivitás legmagasabb igényei szerint, pártokivüli szellemben kívánja betölteni feladatát, mert a magyar jövés valamennyi rétegének a napilapja.

A következő felszólaló **Boros György**, az Uj Kelet beér-sévai munkatársa volt, aki városfejlesztési

jellegű előadást tartott és indokolt optimizmussal vázolta fel a Negev fővárosának perspektíváit.

Zoltán Dezső következtetett ezután, aki a „nyomda ördögéről”, a sajtóhíbról tartott nagy siker mellett humoros előadást.

Heiler Mose, lapunk sporttudósítója, a tólkói sikereket értékelte és javaslata alapján az Uj Kelet-est résztvevői lelkes hangú táviratot intéztek az Aasia-bajnok ifjúsági válogatott játékosaihoz.

Dán Ofry, az Uj Kelet

és a nemzetközi tájékoztatási irodák közötti kapcsolatot ismertette és érdekes „kulisszatitkokat” árult el a hírszerzésről, illetve az információk megszerzésének legújabb mód szereiről.

Az előadások elhangzása után a beér-sévai olvasók sokirányú kérdéseire részletes választ adtak lapunk munkatársai és **Incze Sándor**, aki egy színházi jellegű kérdésre felelt.

Az estet **dr. Benedek Pál** konferálta.

MEGKEZDTÉK A PETROLKUTATÁST AZ ÉSZAKI TENGERTARTI VIZEKEN

A halászkok nem akadályozták meg a robbantások végrehajtását

Haifa (Az Uj Kelet tudósítójától). A halászkok nem akadályozták meg a Petrokana olajkutató társaság szeizmikus robbantási kísérleteit, amelyek tegnap kezdődtek meg az izraeli területi vizeken, egyelőre csak az északi partvidék közelében. Mint jelentették, a halászkok azzal fenyegetőztek, hogy erőszakkal fogják megakadályozni a robbantásokat, amelyek szerintük kárt tesznek a haltenyésztő területeken.

A Petrokana vezérigazgatója közölte, hogy a vállalat hétfőn kapta meg a végleges engedélyt a fejlesztési minisztériumtól a tengerparti olajkutatók megkezdésére. A kísérletek hat héttig tartanak és ez alatt 1200 robbantást fognak eszközölni.

A halászkok szervezete igéretet tett a földművelési minisztériummal, hogy nem fogják zavarni a kísérleteket, feltéve, ha a munkát koordinálják a szervezettel.

VÁLSÁGBA JUTOTT A JERUZSÁLEMI BIKUR CHOLIM KÓRHÁZ

A jeruzsálemi Bikur Cholim kórház 250 alkalmazottja vasárnap huzamos sztrájk megindítására készül.

A kórház alkalmazottai — közöttük orvosok, ápolók és különböző szolgálatások dolgozói — azért helyezték kilátásba a vasárnapi sztrájkot, mert ezideig nem kapták meg áprilisi fizetésüket. Ezenkívül a kórház igazgatója még nem folyósította azokat a fizetéskülönbözöket, amelyek a kórházi alkalmazottak új bérmegállapodása után járnak.

A múlt héten a tisztviselők szakszervezetének jeruzsálemi titkársága figyelemztető levelet küldött a kórház igazgatójához követelve a mintegy 300 ezer fortra rügó fizetéskülönbözö kiutalását. Ugyanakkor követelte a tisztviselői szervezetét, hogy a kórház igazgatója térítse meg az a mintegy százezer forint is, amivel az alkalmazottak pénztárának (Kupát Tágmulim) tartozik.

A Bikur Cholim kórház igazgatója már közölte az alkalmazottakkal, hogy képtelen ez idő szerint teljesíteni ezeket az anyagi követeléseket, mint hogy nincs, aki „fedezze” ezen kiadásokat.

A Bikur Cholim kórház amely 150 éve működik Jeruzsálemben és a város legrégebbi közkórházának számít, amelynek évi költségvetését főként a betegek ápolási díjából és adományokból teremtik elő. Csak a költségvetés mintegy tíz százalékát fedezi a kormány.

Zalman Szuzajev — a gyáriparosok elnöke

A gyáriparosok szövetsége szerdai közgyűlésén egyhangúlag Zalman Szuzajevet választotta meg a szövetség elnökévé. Ezt megelőzően az egyesület megválasztotta 13 tagú elnökségét. Zalman Szuzajevet, aki a múltban ipar és kereskedelemügyi alminiszter volt, ellenjelölt nélkül választották meg. A gyáriparosok szervezetének előző elnöke dr. A. Lévi volt.

Csaknem teljes volt az értelmiségi dolgozók sztrájkja

A Kupát Cholim orvosai nem fogadtak és a középiskolákban nem volt tanítás — Erőfeszítések a tartós sztrájk megakadályozására

Tel-Aviv. (Az Uj Kelet tudósítójától). — Huszezer akadémiai végzettségű alkalmazott tegnap reggel beváltotta fenyegetését és figyelmeztető sztrájkba kezdett, amely éjfélig tartott. Az utolsó pillanathban a Hiszadruttal lefolyt tárgyalások nem vezettek eredményre. A sztrájk majdnem teljes volt. Különösen érezhető volt a munkabeszüntetés a Kupát Cholim ambulanciáin, ahol óriási sorok kiérvőztek, annak ellenére, hogy a közönség értesült a sztrájkról.

Az ambulanciákon az ünnepnapokon szokásos szolgálatot tartották meg. A kórházakban csak a legsürgősebb műtéteket hajtották végre, másokat elhalasztottak. Csatlakoztak a sztrájkhoz a mérnökök, valamint a középiskolai tanárok is, annak ellenére, hogy a közoktatási minisztérium felkérte őket, hogy tartózkodjanak ettől.

Közel százezer középiskolai tanuló oktatási rendőrt érintette a sztrájk.

A sztrájkban résztvettek egyébként a meteorológusok is és ennek következtében

a Kol Jisráél nem sugározhatta az időjárás-jelentést sem.

A társadalomtudományi szervezet 3500 tagja nem csatlakozott a sztrájkhoz és a bíróságokon is rendszeresen folyt a munka. A bírák megtartották a kitűzött tárgyalások nagy részét.

Csak azok a tárgyalások maradtak el, amelyek megtartása az ügyészségen mulott.

Az ügyészek ugyanis résztvettek a sztrájkban. A sztrájk majdnem teljes volt az ország egyetemi és felsőiskoláin is. Az akadémikusok tegnap az ország nagyvárosaiban tiltakozógyűléseket tartottak és az egyetemi bizottság határozatait támogatták. Határozatilag kimondták, hogy amennyiben jövő kedde nem teljesítik követeléseiket, általános sztrájkba kezdenek.

A Hiszadrut és a kormány változatlan erőfeszítéseket tesznek a sztrájkakció megfékezésére. Valószínű, hogy vasárnap úgy a minisztertanács, mint a Hiszadrut ügyvezetősége tárgyalnak majd az akadémikusokkal keletkezett viszályról. A vita a felek között most arra korlátozódik, hogy mikor köteles a kormány kivizsgálni a fizetéskülönbözöt arányát az akadémikusok és más

● Az angol konzervatív párt tegnap este azt állította, hogy a municipális választásokon eddig 18 mandátum-többlet juttott, ami nyilvánvaló bizonyítéka annak, hogy az angol közvéleményben fokozódik a párt népszerűsége a munkáspárttal szemben.

alkalmazottak között. Míg a kormány 1965 decembere óta hivatalozik, mint megállapodott dátumig addig az akadémikusok azt állítják, hogy erről soha nem volt szó és 25 százalékos előleget követelnek a kivizsgálás ideje alatt.

Tel-Avivban a sztrájkoló akadémikusok tegnap gyűlést tartottak az orvosok székében. A megjelentek határozatot hoztak, amelynek értelmében támogatják a koordinációs bizottságot, amely elhatározta az egynapos figyelmeztető sztrájkot és ugyancsak támogatják azt a tervet, hogy kedden általános sztrájkba lépnek, ha addig nem kapnak elégséges választ követeléseikre. A zsúfolásig megtelt teremben dr. N. Kap-

linszki, Stein Gábor professzor, A. Mednesz mérnök és dr. J. Front, valamint R. Dinaí asszony ügyvéd szólaltak fel. Hangsúlyozták, hogy az akadémikusok nem követelik a fizetési differencia növelését, csak a kormánnyal kötött megállapodás betartását.

Az akadémikus sztrájk éreztette hatását a jeruzsálemi bíróságok munkájában is. El kellett halasztani mindazokat a tárgyalásokat, amelyekben a körzeti ügyészeknek kellett volna megjelenniük. A felsőbíróságon minden fellebbezési tárgyaláson Ben Zeév főügyész eevmaga képviselte a vádhatóságot, úgyhogy teremről teremre kellett „vándorolnia”.

KOMOLY ZAVAROKAT OKOZOTT HAIFÁN AZ ÉRTELMISÉGI DOLGOZÓK SZTRÁJKJA

Az olajfinomító mérnökei kiállnak az általános sztrájk mellett

Haifa, (Az Uj Kelet tudósítójától). — Haifán a kórházakban, a középiskolákban, az állami hivatalokban, a törvényszékek és a nagy ipari üzemekben erősen érezhető volt az akadémikusok egynapos figyelmeztető sztrájkja. Mintegy 500 diplomásvett részt a mérnökök házában rendezett viharos tiltakozógyűlésen és csatlakozott az akadémikusok országos egyeztető bizottságának határozataihoz, amelyek többek között a paritásos bizottság azonnali akcióbálsését követelték a fizetéskülönbözötek kivizsgálására.

Ugyancsak elfogadták az olajfinomító mérnök bizottságának különleges javaslatát, hogy amennyiben sor kerül az általános sztrájkra, úgy azt teljes mértékben kell végrehajtani.

A haifai mérnökök szervezete tegnap már számos felmentési kérvényt utasított el. A Rambam kórházban a szombaton szokásos szolgálati rendszer volt érvényben, minimális számú orvosi személyzetet és az összes baleseteket a szolgálatot teljesítő Karmel kórházba irányították, ahol az ápolónők emberfeletti munkát végeztek. A Kupát Cholimban ugyszólván megbénult a munka, az egyetemi intézet és a Technion tanárai délelőtt kétórás szolidaritási sztrájkba léptek és az ipariskolákban csak részleges oktatás folyt, miután az akadémiai képviselő tanárok nem jelentek meg a tantermekben.



Közlemény azoknak, akik feliratkoztak

Ezúton közöljük a sok bel- és külföldi látogatóval, akik pészách féünapján ellátogattak hozzánk és közölték, hogy Kirjánkban kívánnak letelepedni: eleget tettünk kívánságuknak és igényüket be tudjuk illeszteni a jelenlegi építkezési tervbe, amenyiben erév sávutog ירדתי אל-írják a megegyezést.

Tel. 981430.

A Kirja vezetősége

Tel-Aviv, Ibn Gvirol 31
Tel. 235234.

Jeruzsálem, Ben Jehuda 3
Tel. 25569.

Argoutours

**KÜLÖNLEGES
utazási
ÁRAKAT
AJANL
EUROPÁBA,
E NYÁRON**

Párizs	820 IL
London	900 IL
Zürich	860 IL
Bukarest	809 IL
BUDAPESTRE	
Velencén, Bécsen át	865 IL
Athén-Belgrádán át	740 IL

Utazzon csoporttal és tetszés szerinti időben térhet haza.
A fenti árakban hajó- és vasúti jegy oda és vissza, valamint utazási adó bennfoglaltatik.

TÁRSASUTAZÁSOK repülővel Budapestre

Indulások:

Június 7., július 7. és 26., 984.- IL + 54.- \$

utazási adóval együtt.

Hozassa ki általunk rokonait.

Jegyek gyors küldése

IBUSZ IZRAELI KÉPVISELETE

Magyarul beszélünk.

PIANOS



UJ EF-OR OLÉ!

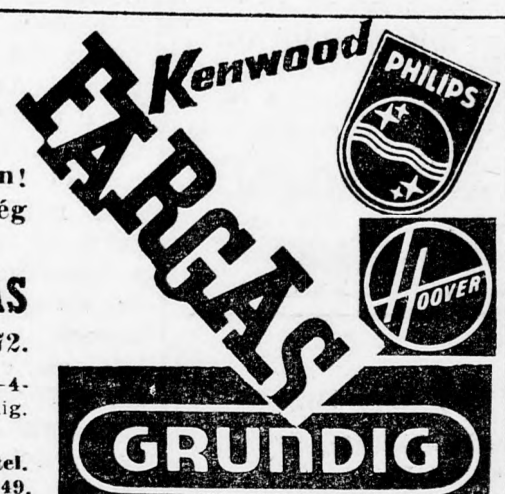
Ajánlunk háztartási cikkekét vámmentesen! Vásárlás előtt keressen fel vételkötelezettség nélkül.

EF-EF Import-Export S. FARKAS
T.-A., Petach-Tikva-út 9. I. — Tel.: 621272.

Ugyféléghadás vasárnap, kedden és csütörtökön 9-4-ig, hétfőn és szerdán 9-6-ig és pénteken 9-1 óráig.

HAIFA:
Musica Liting, Tel. 525456.

BEER-SÉVA:
La Sudamericana, tel. 3239, Acmaut ut. 49.



HERZLIA PITUÁCHON LAKÓ HÁZASPÁR

Keres házvezetőnőt, aki a rokkant háziasszonyt is ápolja. Bentalvással (kényelmes, kellemes szoba). Jó fizetés. A nehéz munkára állandó naponkénti segítség van. Angol, francia, vagy jiddis tudás szükséges. Jelentkezés: Telefon, este 932781, vagy levélben, angol, francia, vagy német nyelven, teljes részletekkel és kor feltüntetésével: Tel-Aviv, P. O. B. 127. „161” számra.

FELVESZÜNK MEGRENDELÉSEKET MAGYAR HANGLEMEZEKRE IS!

HETI SZIDRA

— B'HAR —

Es szolt az Örökkévaló Mózeshez a Szináj hegyén, mondván: Szólj Izráel fiaihoz és mondd nekik: Amidőn bementek az országba, melyet adok nektek, akkor tartson az ország szombatot az Örökkévalónak. Hat éven át vésd be meződet és hat éven át messsed meg szőlődet és gyűjtsd be termését; de a hetedik évben szombat nyugalma legyen az országnak, szombat az Örökkévalónak: meződet ne vésd be és szőlődet ne messsed meg. (Vájkirá 25, 1-4)

A smitá-év, amelynek többek között az volt a jelentősége, hogy megóvja a talajt a kimerüléstől, szociális célokat is szolgált, amennyiben a termést, ami magától nőtt, a szegények rendelkezésére bocsátották.

A hetedik év lényegében a nemzeti nevelésnek szolt, mert erre az időre az egész ország egyetlen óriási ülpánná változott. Ennek kapcsán gondoskodtak arról, hogy a férfiakat, nőket, gyermekeket és idegeneket, akik az országban laktak, megismertessék a Tórával és annak valamennyi intézkedésével. Josephus helyesen mutat rá, hogy a régi időkben a legértékesebb tudomány általában titkos tanként kezelték és csak nagyon kevés emberrel közzétették. Ezzel szemben Mose Rábenu dicsőségére válik, hogy a Tóra tanait közzétesse igyekezett tenni. R. Verander angol teológus a Biblia földtörvényeiről szóló tanulmányában a következőket írja: „Ha lehetővé tennék, hogy az angol munkás minden hét évben egyszer egy évet az egyetemen hallgathatna jogot és irodalmat, az körülbelül megfelelné annak, amit a szombati év a régi hébereknek nyújtott.”

A magyarizáció messzemenő következtetéseket vonnak le abból, hogy a smitá-törvénnyel kapcsolatban az Irás megemlíti a Szináj-hegyet. Ezek szerint a smitá mintatörvénynek számít, amely a Tóra valamennyi rendelkezésére jellemző.

Az elgondolás alapja, hogy a Tóra három irányban szabályozza az ember életét, illetve rendezi az Örökkévalóhoz, embertársaihoz és önmagához való viszonyát. Három dolgot áll a világ — szezéje le a Misaná (Avót 1/2) — a Tórán, az istenszolgálaton és a szeretet gyakorlásán („g'milut chászám”). Jóllehet a szövegben szereplő „ávodá” kifejezést a Szentély idejéből áldozatok bemutatására, majd napjainkban az mára vonatkoztatják, kétségtelen, hogy az elsődleges jelentőség a tényleges, kétféle munka volt. Ennek megfelelően a Tóra az ember és az Örökkévaló közötti kapcsolatokat szabályozza, míg a munka az önmagához, és a „szeretet gyakorlása” az embertársaihoz való viszonyt a mérvadója.

A smitá-törvényben — folytatja az elmélet — mindhárom momentum egyesül. Először is, nem olyan egyszerű és természetes dolog megkövetelni egy paraszt néptől, hogy teljes éven át hagyja parlagon a földjét, ne szántson, ne vessen, ne gyűjtse be a termést. A paraszt első gondolata, hogy gazdasági tönkremegy, ömaga pedig családjával együtt éhen pusztul. Ennek a törvénynek a respektálása feltétlen bizalmat, szilárd istenhittet igényel. Ezért is látott a Tóra ebben a törvényben az Örökkévaló melletti demonstrációt. „Pihenjen a föld, pihenjen az Örökkévalónak.”

Másodszor, a törvény rendezi az ember viszonyát a munkához, illetve önmagához. „Hat éven át vésd be meződet, és hat éven át messsed meg szőlődet és gyűjtsd be termését” A harmadik momentum a felebaráti viszonyt érinti, mert a hetedik év termése szabad prédának számított, a szegény emberek vígan lakmározhattak belőle. „A hetedik évben hagyd magadra ugaron (termőföldedet) és termését fogasszák néped szegényei.”

Ilyenképpen a smitá-törvény a Tóra összes parancsaira jellemző. Amikor pedig az Irás azt akarja kidomborítani, hogy az összes parancsok a Szináj-hegyenél hangzottak el, a smitá-törvényt állította oda példaként. „Má smitá mi-Szináj, aj kulán mi-Szináj.”

Smitá-év küszöbén állunk és, a probléma ismét az érdeklődés homlokterében áll.

A múlt század 80-as éveiben robbant ki első ízben rabbinikus körökben a smitá-kérdés körüli vita. Mint ismeretes, Petách-Tikvával az élen, abban az időben jöttek létre az első mezőgazdasági telepek és dönteni kellett arról, mi legyen ezek sorsa a smitá-évben. A kérdést így fogalmazták meg: Vajon manapság („bizmán háze”), illetve a Templom pusztulása utáni időben, érvényben van-e a smitá-törvény, vagy nem? A vélemények a Chovevé Cion-mozgalomhoz tartozó rabbi körökben is megosztottak. Míg például Reb Smuél Mohilever és Reb Mordecháj Eliahsberg hajlottak a koncesszióra, Reb Nátáli Cvi Jehuda Berlin, a világhírű volozsini jesiva vezetője, a törvény betűjéhez ragaszkodott.

A szigorú álláspont képviselői („máchmirim”) Rámbáma, a „nagy Sas”-ra hivatkoztak, aki főművének erre vonatkozó részében („Halchot smitot v'javot”) világosan megírja: „A smitá érvényes akkor áll a Templom, akár nem áll”. Reb Mordecháj Eliahsberg, a koncesszióra hajló tábor („mekélim”) képviselője szintén Rámbámából vett idézettel védte meg álláspontját. Ez utóbbi („Halchot me'achim v'evot”) így szól: „Messias király vissza fogja állítani eredeti formájába a Dávid-ház királyságát és kormányzatát, fel fogja építeni a Templomot és össze fogja gyűjteni a zsidóság szóróványait, ezzel egyidejűleg pedig érvénybe fognak lépni az összes törvények, mint régen: áldozatokat fognak bemutatni, meg fogják tartani a smitá- és a jóvel-törvényeket úgy, ahogy a Tóra azokat előírja.”

Eliahsberg rabbi ebben a szakaszban annak bizonyítékát látja, hogy a smitá- és a jóvel-törvények csak a Messias eljövetelétől fogva lépnek érvénybe. Ezért figyelembe véve a telepek súlyos gazdasági helyzetét, Eliahsberg rabbi és társai hozzájárultak ahhoz, hogy 1889-ben (ez volt az új zsidó mezőgazdasági első smitá-éve) a zsidó gazdák megművelhessék földjeiket, amennyiben azokat (a „chámec” mintájára) eladták nemzsidóknak. A rendelkezés ideiglenes, úgynevezett „horáát sá” jellegű bírt, ami azt jelenti, hogy a kérdést minden smitá-év előtt újból mérlegelni kell.

ESKOL ÉS ERHARD JEGYZÉKVÁLTÁSA

(Folytatás az 1. oldalról) met tudósok közül, akik fegyverkezési területen dolgoznak, az Észak-Atlanti Szövetség államain kívüli államokban, az utóbbi hónapokban már visszatértek Németországba. A német szövetségi kormányzat minden oka megvan annak feltételezésére, hogy a még ott lévő szakértők nagyrésze, de különösképpen azok, akik rakéták építésével foglalkoznak, saját jószántukból ugyan csak a közeljövőben visszatérnek Németországba. A német hatóságok mindent megtesznek, amire törvényes keretben lehetőségük van, minden olyan személy ellen, aki engedély nélkül megkísérli, hogy német polgárokat rávegyen oly tudományos, vagy szakmai tevékenységben való részvételre, ami más országok katonai tevékenységével kapcsolatos.

Erhard végül azt a reményt hangoztatja, hogy a két kormány határozata a két nép közötti kapcsolatban a jobb jövő felé vezető utat közeli ki.

A német kancellár által személyesen aláírt levelére Lévi Eskol ugyancsak személyes levélben és igen röviden válaszolt:

Kancellár úr!
Köszönettel vettem május 12-iki levelét, amely összefoglalja az utóbbi hetekben köztünk folyó tárgyalásokat. Már korábban közölték önnel, hogy Izráel kormánya az ön különmegbízottja, dr. Kurt Birnbaum útján, március 8-án hozták juttatott javaslatait elfogadja és hajlandó teljes diplomáciai kapcsolatba lépni Németországgal. A kormányaink közötti határozat mögött súlyos és szomorú, valamint viharos történelmi háttér húzódik meg. Eppen úgy, mint ön, én is abban reménykedem, hogy közös elhatározásunk fontos lépés lesz a jobb jövő szempontjából.

Eppen úgy, mint ön, én is nagyfontosságúnak tartom azt a tényt, hogy megoldást lehet találni a függőben lévő ügyekre, illetve azokra, amelyeket levelében jelemt.

A tudósokra nézve figyelembe vettem levelének erre vonatkozó szakaszát és azon reményemnek adok kifejezést, hogy a levelében hangsúlyozott szándék és magatartás, amik egyébként egyértelműek az ön korábbi kijelentésével, hamarabb megfelelő befejezéshez fogják vinni az ügyet.

Nyilvánvalóan ismeretes ön előtt, korábbi le-

vélállásainkból is, mely nagy fontosságot tulajdonítunk és tulajdonítottunk mindig az elvülés megszüntetése kérdésével szemben. Ugyanakkor nyilvánvaló, hogy ez a probléma továbbra is aggasztó számunkra.

Eskol levelének zárószakasza kifejezésre juttatja Erharddal szembeni melegekedését és azt, hogy magának Erhardnak személyileg kezdeményező és elhatározó szerepe volt abban, hogy e nagyfontosságú kérdésben, ami a két országot annyira érinti, elfogadható megoldáshoz lehetett jutni.

Mint hogy a közös nyilatkozat és a két levél minden egyes szava körül hónapokon át tartó diplomáciai küzdelem folyt, nyilvánvaló, hogy ez a három diplomáciai okmány a két ország közötti jövőbeli kapcsolatokra nézve igen nagy fontossággal bír.

Ez annál is inkább előtérbe került, mert mindkét fél állítása szerint a nyilvánossággrahozott szövegeken kívül

semmilyen további titkos megállapodás nem történt a két kormány között.

A német levélben különösen figyelemreméltó, hogy igen homályos megfogalmazásban bár, de mintegy ígéret hangzik el a fegyverszállítási kötelezettség „transzformált” formában való folytatására. Minthogy két külön bekezdésben esik szó erről az egyezményről és a gazdasági segítségről, valószínű, hogy a tárgyalások jegyzőkönyveiben az erre vonatkozó megállapítások olyanszerűek voltak, hogy a jövőben is külön fegyverkezési és külön gazdasági támogatásról lehet szó.

Az Egyiptomban működő német tudósokra nézve a bonni kormány nyilván az araboknak tett ígéret alapján nem említi Egyiptomot, vagy bármely más arab országot, hanem a kérdést úgy kerüli meg, hogy a NATO államain kívüli országokról szól. Az izráeli korábbi kivánságokkal ellentétben nem említi az Erhard-levél az elvülés kérdését, amit

alkotmányjogilag azért sem tehet meg, mert erre vonatkozóan a német törvényhozó testület már döntött.

Ezzel szemben a németek nem sikerült kerestülvinni azt, hogy a két ország, vagy a két nemzet közötti kapcsolatokat normalizálásáról részletek legyenek a kicserélt jegyzékekben.

A smitá-kérdés körül az időközben eltelt 77 évben hatalmas irodalom keletkezett. Néhai Kuk főrabbi megkülönböztetett érdeklődést tanúsított a Szentföldhöz rögzített vallási parancsok („micsot hállujot báarec”) iránt. Minthogy ő is hajlott a koncesszió felé, több oldalról érték a heves támadások. Kuk főrabbi válaszolt támadóinak és hosszasan fejtegette, miért tett különbséget a különböző mezőgazdasági munkák (szántás, vetés, aratás, cséplés, oltás, nyelés, szüretelés) között, amelyeket részben engedélyezett, részben megtiltott. Emellett minden esetben hangsúlyozta, hogy a smitá-törvényeket érvényben lévőnek tekinti és az adás-vételi szerződésben egyszerűen alkalmra szóló kényszermegoldást lát.

Jóllehet a probléma megoldására másirányú kísérletek is történtek, (ide tartozik a vegyianyagokkal kevert vízben való termesztés, továbbá az évelő növényekkel való kísérletezés) a bázist továbbra is az adás-vételi szerződés képezi. 1958-ban, ugyancsak a smitá-év küszöbén, Niszim főrabbi kezdeményezésére az országos főrabbinátus új ügyosztályt állított fel, amely kizárólag a mezőgazdaság háláchikus problémáival foglalkozik.

Ez az ügyosztály bonyolította le az utolsó, 1958-as smitá-akciót is, amelynek eredményeképpen a kormány, a Keren Kajemet, a Szochnut, a kibucok és mosávok zöme, nem utolsósorban pedig a magángazdák, meghatalmazást írtak alá és ennek alapján a rabbinátus két évi időtartamra eladta az összes földet egy Abdalla Muchamed Abu Kisek nevű sejknek. Ugyanakkor nagyszabású tájékoztató munka folyt az egész országban, amelynek célja a smitá-törvények minél szélesebb körökben való megismertetése volt.

Egymás között...

— MAGYAR-ZSIDÓ KURIR —

Meleg, ünneplésben részeseztették Lampel Dezsőt a HOH vezetőségi tagját, a HOH születésnapja alkalmából. A tel-avivi HOH Social Centerben háziünnepséget rendeztek Lampel Dezső tiszteletére, melyen Farkas Tibor főtájkár az országos vezetőség nevében méltatta odaadó munkásságát és egy ezüst fedelű Bibliát nyújtott át részére.

Jeruzsálemben, a Binjá-ne Hámában került sor azoknak a kitüntetésére, akik a 40 éves jeruzsálemi Héber Egyetem fejlesztésért sokat tevékenykedtek. A kitüntetettek között volt dr. Pfeffermann Emanuel, az egyetemi könyvtár folyóirat osztályának igazgatója. — Dr. Pfeffermann a jeruzsálemi magyar jisivu hosszú évtizedek óta fontos közéleti tevékenységet folytatott, többször volt a HOH elnöke és fardadhatatlanul tevékenykedett mindenkor az új olék kilitáztatása érdekében.

Megalakult a Szilágyi megyei Landsmannschaft-ja. Diszelnökök: Dr. Binder Lázár, Giládi Dávid, Goldberger Adolf, Fischmann Sándor (Caracas), József Miklós (New-York), Klein József és Ferenc (Chile), Salamon Mihály és Schwart Izák. Az elnöki tisztséget Csengeri Ferenc, míg az ügyvezető elnöki funkciót Krets Sándor tölti be.

Szűk családi körben ünnepezték Schwartz Zoltán és Irén házasságuk 45-ik évfordulóját. — Schwartz Zoltán évek óta a HOH rechovoti csoportjának a titkára. A nagy rokonszenvenek örvendő Schwartz házaspárt a HOH vezetőszé, barátai és kiterjedt rokonságuk szerencsekívánatokkal halmozták el.

A jeruzsálemi magyar jisivu nagy tömegének részvételével folyt le a Chug Joci Hungaria helyiségében az Ácmáut napjának előestéjén megrendezett függetlenségi ünnepe. Rosenber Nátáli volt az ünnepi istentisztelet előimádkozója, míg az ünnepet méltató beszédet dr. Frenkel Jenő volt szegedi főrabbi tartotta. A chug vezetősége az ünnepség után a megjelenteket fehér asztalnál látta vendégül.

A Magyar Ebtényesztők Országos Egyesülete fennállásának 65-ik évfordulójára alkalmával néhány bel- és külföldi kutyatejlesztőt kitüntetett. Magyarországon dr. Anghi Csaba Géza professzor, az állatkert igazgatója, dr. Abányi állatorvos s Orlay Iona kapták a kitüntetést. Külföldön is három embert tüntettek ki, köztük az izráeli Csengeri Erzsébetet, akinek Tivonban híres pulitenyészete van.

A cfáti polgárok mindegyikének nagy sereg szemléje zajlott le hétfőn este a Merkazi szállodában. Jisráel Chájim Berkovits helyettes polgármester és neje Lea több mint 500 vendég jelenlétében ünnepelte fiuk, Meir Sálom bár-micváját. — A közszereplők örvendő házaspárt Cfát polgármestere, a cfáti járási főnök, Jákov Katz Kneszet-képviselő, Náchsoni Rézműves Jehuda, a Säärájim főszekerestője, Ráv Jechiel Dov, a cfáti Aguda iskolák igazgatója és hely-

beli rabbitekintélyek üdvözölték.

A francia könyvkiadók egyik legfontosabb díjával az idén Déry Tibort, a kiváló magyar-zsidó prózaíró tüntette ki. „G. A. ur X-ben” című regénye nemrég jelent meg Párizsban — a nagysikerű magyar kiadás után alig egy esztendőre — és most „A legjobb külföldi könyv” díját nyerte el. A kaftai ihletésű Déry-könyv a párizsi Seuil kiadónál jelent meg.

A Zürichi Operaház 10. estére szerződtette Erster Dezsőt, a new-yorki Metropolitan világhírű, magyar-zsidó basszistáját. A művész mind a tíz esten a Boris Godunov címszerepét énekl.

A Kinaí Népköztársaság és a Szovjetunió közötti kapcsolatok elromlásának politikai történelméről és a perspektivákról nagy figyelmet keltő tanulmánykötetet írt Párizsban Fejtő Ferenc, a neves magyar zsidó közíró, aki közel két évtizede az AFP francia hírügynökség főmunkatár sa. Néhány évvel ezelőtt Izráelben is tanulmányutat tett és tapasztalatairól párizsi világlapok hasábjain adott számot.

A párizsi Irodalmi Újság legutóbbi száma közli Zoltán Dezső beszámolóját Bán Béla izráeli magyar-zsidó festőművész tel-avivi tarlatáról.

Magyar nyelven is megjelent Párizsban Méray Tibor „Bücsülevel” című regénye. A szerző magyar zsidó származású publicista és világhírű riporter volt a Rákosi-korszak alatt a Szabad Népnél, majd Nagy Imre lelkes híveként a korábbi hibák és bűnök egyik legfőbb leplezője lett. 1957 óta Párizsban él. „Bücsülevel” című könyve eddig 19 nyelven jelent meg.

„A szinkép belseje” című jelent meg Párizsban Tardos Tibor legújabb regénye. A nyírségi származású magyar-zsidó író ifjúságát Párizsban töltötte, harcos résztvevője volt a francia ellenállásnak, majd a felszabadulás után visszatért Budapestre. — Börtönbüntetést is szenvedett 1956 után. Néhány éve ismert írói tevékenységet folytat.

Spéter Samu, az Uj Kelet régi barátja kéthavi izráeli látogatásának befejeztével visszautazott Svájcbra. Ittléde során több magyar-zsidó szervezetben szerepelt sikeresen.

A tel-avivi Jona Hánavi utcai „Bét Slovo” templomban ácmáut napjának előestéjén avatták fel a Budapestről elszármazott Szilágyi Pál által adományozott művészi tóraszekrényt, valamint a két hatalmas méretű, nyolcágú bronz memorát. Szilágyi Pál Budapestben ismert gyárvalatati igazgató volt, elnöke a Thököly uti templomgyülekeletnek és előjárója a Garai utcai templomnak, amelynek művész restaurálását ugyancsak az ő tervéi szerint végezték el annakidején.

Dr. Földes Zsigmond aranydiplomás orvos „Az élet története” címen előadást tartott a Liberális Párt klubhelyiségében. A párt nevében Salpéter Gyula közzétette az illusztris előadót.

Az Izrael-díj nyertesei

Amosz De Sálit és Jigál Tálmi professzorok, nyilatkoznak az Új Keletnek

Az 1965 évi Izrael-díjak kiosztásának Jeruzsálemben lezajlott ünnepsége Rechovoton a Weizmann-intézetben folytatódott. A Weizmann-intézet vezetősége a két kitüntetett tudós tiszteletére a San-

Martinban fogadást rendezett, ahol megjelent Ab-Even helyettes miniszterelnök is. A két tudós professzor kimagasló érdemeit Weissgal, az intézet igazgató tanácsának az elnöke méltatta.

AMOSZ DE SÁLIT

Amikor Izraelben 1949-ben szervezték meg az atomfizikai osztályt, Rokách professzor két tehet-



széges tanítványát, De Sálit és Tálmi fizikusokat vetették számításba. Ahogy szemben ülök De Sálit professzorral az atom

fizikai osztályán lévő dolgozószobájában, senki sem gondolná, hogy ez a 39 éves, magas, feketeheajú, jóképű férfi atomtudós, inkább filmszínész benyomását kelti.

Jeruzsálemben született, nős, két gyermek apja. A tel-avivi Balfour gimnáziumban, majd a héber egyetem tanult. Kollégái azt mondják, hogy nemcsak tudományos beállítottsága, hanem felelősségérzete és szervezőképessége egyaránt rendkívül fejlett. Mindenképp szívesen, kellemes modora révén az ő osztálya talán az intézet leg-harmonikusabban működő osztálya. A pontos munkát végző osztály olyan, mint egy kis kibuc és ennek a harmónikus munkának az eredménye az ő nevéhez fűződik.

tel az ifjúság tudományos nevelésének. Az érdeklődési köre nem korlátozódik csak tudományos kutatásokra, hanem a természet-tudomány oktatását is teljesen új alapokra akarja fektetni.

— Országunknak elsőrendű érdeke — mondja De Sálit professzor, — hogy a diákok érdeklődését korszerű nevelési és



tanítási módszerekkel a természettudományok felé tereljük. Erre vonatkozólag már részletesen kidolgozott tervem vannak és minden reményem megvan, hogy ez a közeljövőben a kormány támogatásával megvalósul.

Tálmi professzor, akitől tervei felől érdeklődünk így válaszolt:

— Tanulni, minél többet tanulni. Ez a fő célkitűzésünk. Az atomkorszak a kutatók részére mindig újabb területeket tár fel és ezen a téren az atomvilágnak még sok rejtett titka van. Hosszú idő fog eltelni, ameddig ismereteink teljesebb lesznek.

A két tudós együtt írott könyvét az „Academic Press” adta ki New-Yorkban és Londonban. Az Izrael-díjjal kitüntetett mű időközben tankönyv lett az izraeli egyetemi ifjúságnak.

De Sálit professzor búcsúzóskor nevetve említi: — Könyvünk sikerét legjobban az igazolja, hogy New-Yorkban már az első napon 1700 példányt adtak el. Izraelben pedig az egyik közönyvtárból két darabot „elemelték”...

Krets Sándor

JIGÁL TÁLMI

Azt mondják róla, hogy rendkívül tehetséges, egy színvonalon áll De Sálittal. Az atomfizika osztályon a külföldön tartózkodó De Sálitot mindenkor Jigál Tálmi helyettesíti.

Negyvenéves, kievi születésű, de már kilenc hónapos korában az országba került. A család Kfár Jechezkielben telepedett le. Középiskolai tanulmányait a Herzlia-gimnáziumban végezte, majd résztvett az állam kiképzését megelőző földalatti harcokban, min a Palmach katonájá. Egy harcos év után egészségi okokból leszerelt és a jeruzsálemi egyetemen kezdte meg fizikai tanulmányait. Professzor Rokách legkedvesebb tanítványai közé tartozott. 1947-ben végzett és 1949-ben tanulmányutazatra Zürichbe utazott, ahol Pauli professzor világhírű osztályán tanult. Tálmi professzor már eddig kétszer tüntették ki, 1957-ben megkapta a jeruzsálemi Einstein-díjat, 1963-ban az atomfizika terén elért munkájáért a Weizmann-intézet-díjat nyerte el.

Beszélgetésünk folyamán a két kitüntetett tudós nagy tisztelettel és csodálattal beszél arról a hatalmas szerepről, amelyet a Magyarországról elszármazott zsidó tudósok az

atomfizika terén betöltöttek.

De Sálit és Tálmi doktorok elmondják, hogy most is kitűnő kapcsolataik vannak Wigner professzorral, a Princetont egyetem atomtudósával, aki Magyarországról emigrált Amerikába és az egész világon, mint az atomfizika nagy személyiségét tartják nyilván. Wigner professzort a „Fermi”-díjjal tüntették ki amely már egymagába véve is óriási eredmény volt, a mult évben pedig a Nobel-díjat kapta meg. A két fiatal tudós hosszabb ideig dolgozott Wigner professzor osztályán.

Hasonlóképpen nagy tisztelettel és szeretettel nyilatkoznak Teller és a Csi-kigóban működő Telegdi magyar származásu professzorokról.

De Sálit professzor tudományos munkája mellett igen nagy figyelmet szen-

A 15 éves jubileum alkalmából reklámárak, CSAK 50.— FONT (mindennel együtt) 3 nap teljes penzió sávuotkor (65. júni. 4., péntektől, júni. 7., hétfőig)

HOTEL »DÁVID« CFAT Kanaán-hegy

Helyrendelés: tel. 067-30062, és a telavivi közönség kényelmére a „Kocháv” irodában is, Allenby 113., tel. 56821.

Az ujságokból

Indokolatlan sztrájk

למרחב (LAMERCHAV, az Achdut Háavodá lapja)

Azok az akadémikusok, akik a „koordináló bizottság” körül csoportosulnak, indoktalan és érthetetlen harci lelkesedéssel folytatják a jelenlegi csatározást és vitát a pénzügyminisztériummal.

De még sokkal helyesebb lenne, ha ezt az energiát egy termékenyebb és igazságosabb küzdelemre fordítanák. Mert egyfelől tisztába kell lenni, — kevés olyan indoktalan és igazságtalan sztrájk tört mostanában ki, mint az akadémikusok legújabb munkaszünete.

Az úgynevezett koordináló bizottság mereven kezeli az ügyeket a tárgyalások során és képtelen arra, hogy bármilyen rokonszenvet élvezzen a nagy közönség körében az akadémikusok követeléseivel kapcsolatban. A koordináló bizottság ugyanis szemet húnny az írott egyezmények fölött és semmibe veszi a különböző megáldásokat, amelyek korábban létrejöttek az akadémikusok fizetési feltételei ügyében. Ezen túlmenően azok az akadémikusok, akik a koordináló bizottság körül csoportosulnak, súlyos megrázkodtatást és károkat okozhatnak az egész nemzetgazdaságnak és az ország társadalmának ezekkel az indoktalan, igazságtalan sztrájkokkal.

Ugyanakkor azonban az is nyilvánvaló, hogy a sztrájkoló akadémikusok nem tesznek jó szolgálatot saját ügyüknek sem, ha oly módon járnak el, ami a közvélemény teljes semmibe vevésében, a nemzetgazdaság szűk-ségletének negligálásában és olyan válogatás nélküli eszközök alkalmazásában jut kifejezésre, amelyeknek célja fizetésük emelése. Jóllehet az akadémikusok kezében van egy bizonyos presszió lehetősége, nem szabad elkövetniök azt a hibát, hogy feltételezzék, miszerint légüres térben cselekednek és minden egyes cselekedetüket, lépésüket el fogják tűrni.

Megbukott a kormány bérpolitikája

חרות (CHERUT, a Chérut mozgalom lapja)

A kormány bérpolitikája már régen csődtől mondott. Egyrészt szövevényes helyzetbe sodorta az általános munkásszakszervezetet, a Hisztadrutot és kidomborította mindenki szemelátára a Hisztadrut politikai-társadalmi „egyéniséghasadását”, ami különösen azóta jellemzi a Hisztadrutot, amióta a „Cherut Háavdim” az állam legnagyobb munkaadójává és gazdasági tényezőjévé emelkedett.

A hisztadruti és az állami bürokrácia tovább bonyolította a dolgokat és újabb komplikációkba sodorta az összes velük kapcsolatban álló tényezőket, mert a különböző üres ígéretekkel és az izléstelen, alaptalan illuziók felbresztésével minduntalan különböző sztrájkok kirobbanását idézte elő.

Ilyen körülmények között — a kormány hibás, szövevényes politikájának eredményeként — igen gyakran törnek ki apróságokért, szinte semmiségekért a különböző sztrájkokon. Ezekhez a fajtájú sztrájkokhoz tartozik az akadémikusok mostani sztrájkja is, amely a Hisztadrut véleményével ellentétben tört ki. Ajánlatos ezt a vizslyt fejszámolni az érdektel felek között és szükséges erőfeszítéseket tenni a kapcsolatok kiegyezésének a meg akadályozására, mert ez csak fölösleges szenvedést okoz az állam polgárainak.

A svéd náci és az egyiptomi kormány közötti szövetség

הצפה (HACOFE, a Vallásos Nemzeti Párt lapja)

A svéd rendőrség leleplezése a Svédországban működő náci ár-mánykodásairól és az egyiptomi hatóságok képviselőivel való szoros kapcsolatairól, ismételten lerántja a leplet a jelenlegi kairói rezsim arcáról. Remélhetőleg a svéd kormány nem fog habozni és teljes mértékben nyilvánosságra hozza az adatokat, mind a most leleplezett zsidóellenes földalatti náciszervezet akmunkájáról, mind pedig a náci és az Egyiptom közötti kapcsolatok összességéről is, amelyek bizonyítják milyen nagyméretű támogatást kapott a neonáci szervezkedés Nasszer kormányzatától.

Ha a szabad világnak eddig még kétségei voltak a kairói kormány és a különböző felforgató szélsőjobb oldali organizációk közötti szoros együttműködését illetően, úgy a mostani svédországi leleplezés meggyőző bizonyítékul szolgálhat a nasszerizmus és a náciizmus együttműködésére. Ez a svédországi eset egyébként, a többi között, fokozott éberségre kell kötelezze a szabad világon lévő összes zsidó közösségeket a neonáci testületek és az egyiptomi „diplomáciai” kirendeltségek tevékenysége tekintetében.

Véget kell vetni a drágulás politikájának

החשמה (AL HAMISMAR, a Mápám lapja)

Az egyre fokozódó drágulási hullám, amely mind szélesebb és szélesebb köröket érint, joggal vált ki elkeseredést a néptömegek körében. Elsősorban a legsúlyosabban érintett rétegek körében, a termelésben dolgozók és a szolgálatban állók családjainak mutatkozik az elkeseredés, mert ezeknek a rétegeknek a közelmúltban életbe léptetett jövedelmiadó-könyvitések gyakorlatilag semmit sem jelentettek és az adókönyvitéseik, valamint a gyér pótlékok mind felszivódtak az egyre jobban elharapódzó drágulásban. Jellegzetes tehát, hogy a Mápám és az Achdut Háavodá közötti „új rend” jegyében létrejött első gazdasági intézkedések objektív módon éppen a szegénysorsu és gyér eszközökkel rendelkező néptömegek ellen irányul.

Keresnek Jeruzsálemben

1. főzni tudó házvezetőnőt,
 2. sofőrt,
- lehetőleg házaspárt.
- Kitűnő feltételek, külön szoba. Részletes írásbeli ajánlkozás: Jeruzsálem, POB. 1362.

HELYTÉRIGAZÍTÁS
A Bné Herzl közli tagjaival és barátjaival, hogy **Cziment Imre** előadását T. A. Ibo Gvirol 68. sz. a. V. em. **vasárnap, 1965. máj. 16-án** este 8-9-kor tartja. (Az Új Kelet mai számának 7-ik oldalán megjelent közlemény idevonatkozó dátuma (hétfő, május 17.) **TEVES**

Megélhetési lehetőséget nyújt a szerdán, május 19-én és szerdán, máj. 26-án induló szabásztai-, varrás- és modellező tanfolyam. Amerikai és párizsi módszer. Mérték és konfekció. — Magyar nyelven is oktatunk.

VOGUE Iskola Tel-Aviv
Stomo Hámeelech 39. Autobuszok: 1, 5, 20, 22, 25, 61, 62, 63

Poróz fűzők és ortopéd fűzők. Legfinomabb Gumiharisnyák. Könnyű betétek. Modern sérvkötők. **K. LABO és FIAI** HAIFA Arlozoroff-u. 8.

A Hitachdut Oléj Hungaria közleményei

TEL-AVIV
A HOH kultúrbirozsága rendezésében, 1965 máj. 17-én, nőt-főn este 8 órakor a tel-avivi Hájárkon utca 61 alatti nagy-teremben a **haifai HOH nővós előújásja**. — Örömmel közöljük, hogy sikerült megnyerni egyetlen szereplésre a haifai HOH különbözőn szerkesztett női előújásját, amely óriási sikerű országos turnéja során Tel Avivban mutatja be gazdag szórakoztató programját. — Főrendező és szerkesztő: Rosen Frida Szerkesztők: Halász Éva, Medvesz Gizl, Radó-Ticho Márta, Rajk Klára, Szekulesz Olga, Sternfeld Anna, Schnapp Lea és Wittmann Emília. — A vendégeket üdvözlő Dr. Weisburg Chájimné, a tel-avivi HOH helytörszakszervezet társelnöke. — Költőszöveg: Járul-lás 2.-IL. Két óras remek szórakozás. — Az óriási érdeklődésre való tekintettel, váltás ki jgyveit idejében a HOH irodájában, Tel-Aviv, Hájárkon 61 sz. alatt.

JERUZSALEM
A jeruzsálemi HOH kultúrbirozsága rendezésében 1965 máj. 15-én (szombaton) este 8 órakor a Bét Cháluot nagy-teremben (Ibn Gvirol-u. 14.) **Ince Sándor előújása**. — A nagyműtű „Színházi Élet” fő-szerkesztője egyetlen est keretében elmondta élményét. Közreműködik Dán Ofry és Gervál Sándor. Szerzeze be jegyét idejében a HOH irodájában!

A HOH jeruzsálemi csoportjának rendezésében tartják hangyversenyüket Kelen Pál zongoraművész és Eila Süsmann Schwarz Norman-díjas koloztur énekesnő, 1965 május 22-én, szombat este 8 órakor a Bét Cháluot termében (Ibn Gabirol 14.) **Műsoron: Beethoven, Chopin, Mendelssohn, Liszt zongora-művek és Verdi, Abarbanet, Donizetti áriák és duók.** Műsor és jegyek kaphatók a HOH és a Bné Brit irodában.

HAIFA
IDŐSEBBEK KLUBJA
Közöljük, hogy legközelebb klubdelutánunkon, május hó 16-án, vasárnap délután 5 órakor **Ofner Robert** tart elő-adást: „Mástól év a Himatája alján” címmel. Színes vetített képek. Mindenkit szeretettel vá-runk.

BAT-JAM
A bati-jami HOH 19-én, szer-dán este 8 órakor, a Juchit teremben, (Jeruzsálem-u. 10.) **összevételét állít és háza, háza-összevételét tart.** Kérjük, leg-jainak megjeleneit.

A. Bogatyr — J. Ori (Israel) M. Chalfen (U.S.A.) bemutatják **a világ legnagyobb jégrevüjét**

100 szereplővel

HOLIDAY ON ICE USA

TEL-AVIV VÁROSI KOSÁRLABDA PÁLYA sávuot kimenetekkor, júni. 6., este 8.30 és azután naponta egy előadás 8.30-kor. Szerdán és szombaton 2 előadás, 6.45 és 9.30 A jegyeldás folyik az ország minden jegyirodájában.

SPORT

Még egy heti kényszerszünet

A Nemzeti Bajnokságban résztvevő csapatok drukkerinek nem kis bosszúságára a futballszövetség vezetősége kedden este úgy döntött, hogy még egy héttel elhalasztja a bajnokság újakezdését, mert az ifjúsági válogatott tagjai tegnap helyett csak ma délután érkeznek vissza a Távolkeletről. Így a héten is csupán az A-, B- és C-ligák mérkőzéseit játsszák, amelyek közül kiemelkedik az északi csoportban a natanjai derby (Hápoél — Bétár), továbbá a Bétár Haifa — Hápoél Nazáret mérkőzés, amelynek a kiesés szempontjából van jelentősége. A déli csoportban Jeruzsálemben játszanak derbyt (Bétár — Hábirá), míg az áskeloni pályán a Hápoél Beér-Séva vendégszerepel. A kiesés szempontjából még a Hápoél Rámle — Makkábi Cholon, továbbá a Hápoél Ludd — Bétár Hárári mérkőzés bír jelentőséggel.

A részletes program:
ÉSZAKI CSOPORT:

Hápoél Mácháne Jehuda — Hápoél Kirját Chájim (Hápoél Petach Tikva pálya, 4 óra). A Mácháne Jehuda ugyan „megbicsaklott” a múlt héten Zichron Jákobban, ahol csak döntetlent tudott elérni, de ennek ellenére is favoritja a mérkőzésnek, annál is inkább, mert saját pályáján játszik. Azt is figyelembe kell venni, hogy a hatodik helyen álló Kirját-Chájim csapatnak, amely az elmúlt fordulóban saját pályáján 3:0-ra kaptott ki a Hápoél Náchliéltől, — nincs mit vesztenie. Így a két pont minden bizonnyal a bajnokjelöltnek marad. Összel a Mácháne csapata 3:0 arányban simán győzött idegen pályán is.

Hápoél Náchliél — Hápoél Akkó (Hápoél Chedera pálya, 2 óra). A vendéglátó csapat kétségbeesetten küzd a kiesés ellen és pillanatnyilag az utolsó előtti helyen áll. Az akkói csapat 5 ponttal a listavezető mögött, a harmadik helyen áll és a mérkőzés sorsát valószínűleg az fogja eldönteni, hogy az akkóiak feladták-e minden reményüket már. Ha így van, a náchlieli csapat küzdeni akarása fog győzedelmeskedni, ellenkező esetben azonban a sokkal jobb akkóiak legalább is részleges sikert könyvelnek el. Az első fordulóban az akkóiak győztek — 3:1-re.

Hápoél Herzlia — Hápoél Kfár Blum (Hápoél Herzlia pálya, 4 óra). A két csapat játékerője között nem nagy a különbség. A „Kfár” futballistái némileg jobbak, ezt azonban ellensúlyozza a herziiai pálya. Döntetlen eredmény várható, akárcsak ősszel, amikor 1:1 arányú döntetlen volt.

Hápoél Kfár Szábá — Makkábi Chedera (Hápoél Kfár Szábá pálya, 4 óra). A vendéglátó csapat árnyalattal jobb ellenfelénél, és ez valószínűleg elegendő is lesz a győzelemhez. Összel is a Kfár Szábá győzött 3:2 arányban.

Bétár Natanja — Hápoél Natanja (Makkábi Natanja pálya, 4 óra). Derby-mérkőzésről lévén szó, az eredményt nehéz megjósolni. A Bétár természetesen jobb csapat, de kérdés, hogy érdekl-e egyáltalán a rangadó eredménye, legalább is a táblázat szempontjából. — Összel még volt miért küzdeni és akkor a Bétár győzött 1:0 arányban.

Hápoél Chedera — Hápoél Ráánáná (Hápoél Chedera pálya, 4 óra). A ráánánai csapat az utolsó helyen áll, és ha továbbra is remélni akarja, hogy jövőre az A-ligában játszhat, meg kell nyernie a mérkőzést. Ez azonban nem könnyű feladatot az otthonában játszó Hápoél Chedera ellen és minden logikus következtetés arra utal, hogy a Saron futballistái üres kézzel tér-

nek haza. Összel is a Chedera győzött 3:0 arányban.
Bétár Haifa — Hápoél Nazáret (Kirját-eliezeri pálya, 4 óra). A Bétár Haifa 23 pontjával a kilencedik helyen áll és gyakorlatilag már megmenekült a kiesés veszélyétől. Ezért nyugodtan fog játszani, míg a názáretiek továbbra is küzdenek a kiesés ellen és feltételezhető, hogy az egyik pontot haza fogják vinni. Az őszi fordulóban a haifai csapat győzött 3:2-re.

Makkábi Zichron Jákob — Hápoél Cját (Makkábi Zichron Jákob pálya, 4 óra). — A zichroni csapat is a tönk szélén áll, ami a jelek szerint megkísztetzi küzdeni akarását. A cfátiak ezzel szemben nyugodtan állnak a tizedik helyen és „bebiztosítottak” érzik magukat. Mindezek alapján az egyébként némileg gyengébb zichroni csapat győzelmet tippeľjük. Összel 3:3 arányú döntetlen volt az eredmény.

DELI CSOPORT:

Bétár Jeruzsálem — Hábirá Jeruzsálem (YMCA-pálya, 4 óra). Érdekes derby-mérkőzés lesz ez, annál is inkább, mert a gyengébb csapat, a Hábirá, a kiesés ellen küzd. A Bétár a harmadik helyen áll, de már rég lemondott a bajnoki reményekről. Lehetséges, hogy a Hábirá némi eredményt ér el ezen a mérkőzésen, és ezzel revánsot vesz az ősszel 1:0 arányban elszenvedett vereségért.

Hápoél Askelon — Hápoél Beér Séva (Hápoél Askelon pálya, 4 óra). Még emlékszünk jól az őszi fordulóra, amikor a beér-sévai csapat

saját pályáján kapott ki a Hápoél Askelontól (0:1), s ez már akkor is szenzációnak hatott. Közben az Askelon az ötödik helyre csúszott le, formája lényegesen gyengébb lett, és több mint valószínű, hogy a beér-sévaiak sikeresen revánsot vesznek őszi kudarcukért.

Makkábi Amidár — SK Néssz Cioná (Makkábi Amidár pálya, 4 óra). A neszcionai csapat némileg jobb, míg az Amidár saját pályáján játszik. Következtetés: döntetlen. Összel is döntetlen, 1:1 volt az eredmény.

Hápoél Ludd — Bétár Hárári (Hápoél Ludd pálya, 4 óra). A Bétár Háráriknak öt pont hátránya van a 14. Hápoél Rámleval szemben, vigasztalanul az utolsó helyen áll. A gyakorlatban már kiesett a ligából, és csak a csoda mentheti meg. Nem valószínű, hogy ennek a csodának első felvonása éppen a luddi pályán történjen meg. Luddi győzelem várható, bár ősszel 2:2 arányú döntetlen volt az eredmény.

Hápoél Cholon — Bétár Rámle (Hápoél Cholon pálya, 4 óra). A vendéglátó csapat az utóbbi időben gyenge formában van és az élcscapatok csoportjából egészen a kilencedik helyig csúszott le. A Bétár Rámle reménytelen második, és így itt is a döntetlenhez közelálló eredmény várható, akárcsak ősszel, amikor 3:3 volt az eredmény.

Hápoél Marmorek — Bétár Ludd (Hápoél Rechovot pálya, 10.30). A luddi csapat fölött még nem múlt el a kiesés veszélye, de ennek ellenére gyengén szerepel és egyik mérkőzést a másik után veszti el. A Hápoél Marmorek csak egy helyet áll feljebb, de ez az egy hely 6 pont különbséget jelent. A papírforma a Hápoél győzelmére utal, ami további kelemetlenséget jelent a luddiak számára. Összel is a Marmorek győzött 1:0 arányban.

Hápoél Rámle — Makkábi Cholon (rámlei stadion, — 4 óra). A Hápoél-csapata az utóbbi fordulóban aránylag sikeresen küzd a kiesés ellen és mérlege pozitív. — Holnap saját pályáján játszik és ez talán elegendő lesz az egyébként szolid Makkábi Cholonnal szemben. Összel a rámleiek nem jelentek meg a mérkőzésen és így a Makkábi a zöldasztalnál győzött 3:0-ra.

Hápoél Givatajím — Hápoél Kirját Ono (Givatajím pálya, 10.30). A két csapat egyetlen pont különbséggel a nyolcadik, illetve a hatodik helyen áll. Az erőviszonyok kiegyensúlyozottak, és így döntetlenre számíthatunk. Összel Kirját Ono győzött 2:0 arányban.

Hajnalra várták az ifjúsági válogatott érkezését

Az Ázsia-bajnok ifjúsági válogatottat hajnal fél háromkor várták a luddi repülőtéren, ahová az Air France géppel kellett érkeznie. A Futball Szövetség vezetője, valamint azok a csapatok amelyekhez az ifjúsági válogatott tagjai tartoznak ünnepélyes fogadtatást készítettek elő, a győzelmesen hazaérkező ifjúsági válogatottnak és a repülőtéren jelen volt Aháron Jedlin közoktatásiügyi alminiszter is, aki virágcsokorral várta a hazaérkező küldöttséget.

A rendőrség, amely nagyszámú futballrajongó érkezésére számított, különleges óvintézkedéseket léptetett életbe, hogy elkerüljék a repülőtéren a rendezvényt és a tumultuózus jeleneteket.

A visszaérkezők késése miatt úgy határoztak, hogy a Liga-mérkőzéseket további egy héttel elhalasztják.

Vigaszdíj az utolsónak

A párizsi „L'Equipe” sportlap jelentése szerint, a szovjet sporthatóságok mindent elkövetnek annak érdekében, hogy a moszkvai Európa-bajnokság minél jobban sikerüljön. Az oroszok például elhatározták, hogy külön vigaszdíjat tüntetik ki az utolsó helyezettel. (Eznek a díjnak az elnyerésére a jelek szerint legtöbb kilátása Svédországnak és Nyugat-Németországnak van.) Az arany-, ezüst- és bronzérmesek kivül, amelyet az első három helyezetti nyer el, külön díjat kap a legtöbb pontot elért játékos, a legfiatalabb résztvevő, a legjobb támadó- és a legjobb védőjátékos is.

Mint ismeretes, a bajnokság május 30-ika és június 10-ike között kerül megrendezésre Moszkvában és Tbilisziben. A szovjet rendezők külön kirándulásokot is szerveznek a vendégcsapatok számára.

A MAGYAR LIGA

A Magyar Futball Liga e heti — kilencedik — fordulójában néhány nagy meglepetés született: a Komló csapata 3:1 arányban győzte le az MTK-t, míg a Pécs 1:0 arányban verte meg az Újpestet. Ugyancsak 1:0 arányban győzte le a Tatabánya a Honvéd csapatát, amely ezek ellenére továbbra is a táblázat élén áll.

További eredmények: Ferencváros — Salgótarján 5:0, Csepel — Szeged 3:0, Ozd — Dorog 2:0.

A táblázat állása: Honvéd 12, Ferencváros 11, Újpest, Győr, Tatabánya, Csepel, Pécs 10-10 pont, stb.

SPORTHIREK

★ Belgium kosárlabda válogatottja a visszavágó mérkőzésen Éjn Chárodoban 50:43 (28:23) arányban győzte le az izraeli válogatottat. Az izraeli kosárlabdák ezen a mérkőzésen egyik leggyengébb nemzetközi szereplésüket nyújtották.

★ Jugoszlávia és Anglia futballválogatottjai a héten Belgrádban 1:1 (1:1) arányban döntetlenül játszottak. A két csapat legutóljára öt évvel ezelőtt Londonban találkozott, ahol ugyancsak döntetlen, 3:3 volt az eredmény.

★ Bulgária csapata Szófiában 4:1 (2:0) arányú győzelmet aratott a török labdarúgók felett. A gólkat Páncv (8), Dájev (23) és Debárszki (50-83) lőtték, míg a törökök részéről Matin volt eredményes az ötvenedik percben.

★ Rendy Meitsohn amerikai atléta a héten egy egyetemi versenyen 46 centiméterrel javította meg saját világrekordját a súlylökésben: 21.51 méter!

★ A kaliforniai Presno városában a statfordi egyetem stafétafutói új világrekordot állítottak be a 4x110 yardos futásban, 39.7 mp-es eredménnyel. Ugyanezen a versenyen az oklahomai egyetem futói is világrekordot javítottak a 4x880 yardos távon. Eredményük 7:18.3 perc volt.

★ Az amszterdami Ajax futballistái barátságos mérkőzésen, Amszterdamban 2:1 arányban győztek le a liszaboni Benfica. Mint ismeretes, a Benfica már bebiztosította részvételt az Európa Kupa döntőjében, miután a visszavágó mérkőzésen is legyőzte a győri ETO csapatát — 4:0 arányban.

★ Szvetlana Babanyina szovjet úszónő kedden Taszkentben 1:16.5-re javította a százméteres női mellúszás világrekordját. Eredménye egytized másodperccel jobb az eddigi rekordnál. Ugyanezen a versenyen Victor Mázánov szovjet versenyző 2:12.4-re javította a 200 méteres hátúszás Európa-rekordját.

★ Lengyelország kosárlabda válogatottja 91:50 arányban győzte le Lodzban a román válogatottat. A mérkőzés legjobbjai lengyel Langevitz volt, aki 28 pontot ért el, míg a románoknál Szpiridon tűnt ki.

★ A „Mitropa”, azaz a középeurópai futballkupában a győri Vasas 2:1 arányban győzte le a Szárájevó futballistáit.

★ A Makkábi Tel Aviv futballistái július 16-án Finnországba, Belgiumba és Svájcba utaznak, ahol hat-hat barátságos mérkőzést játszanak.

★ Az amerikai női kosárlabda válogatott Heidelbergben 60:29 arányú megsemmisítő győzelmet aratott a német lányok felett.

Küldjön IKKA-csomagot

vámmentes magyarországi rokonainak és barátainak

A májusi (5. sz.) listát május 23-án, vasárnap zárjuk

Sírápolás is megrendelhető az IKKA útján

MEGRENDELŐHELYEK:

JERUZSALEM: Vajda Jolán (helyettese Boros Sándor) található a Sova kávéházban (fénykép), d. u. 5-7-ig, Hsz. tudat-utcai Hsz. tudat épületben.

TEL-AVIV: G. Kemény, Ben Jehuda 27., 1. emelet, d.e. 10-12 és délután 5-7 óra között. Telefon: 55092.

HAIFA: Léber ékszerüzlet, Nordau 21., délután 4-7 óraig.

Levelezést kizárólag: G. Kemény, Tel-Aviv Ben Jehuda 27., címre kérünk.

IKKA az egyetlen vám- és minden egyéb költségtől mentes küldési lehetőség.



MEGNYILT

az ELSŐ KÁVÉHAZ a herziiai tengerparton, a Sharon és Accadia szállók között.

Étel- és italkülönlegességek

Kellemes légkör ★ Szolid árak

Elsőrendű kiszolgálás

Ideális találkozóhely üzleti megbeszélésekre.

Közlekedés Tel-Avivból:

United Tours - Egged Tours — Nagy parkolóhely

Kirját Rivlin központ, Herzlia, tengerpart, tel: 932869.

P. GORENSTEIN bemutatja a közönség kedvencét:

MAX PERLMAN

és GITA GALINA

a 2 felvonásos zenés komédiában, amelyet MAX PERLMAN számára írt SEINA-RACHEL, SEMKOF-BADER

Fárloszi ájch of mir...!

Vezényel: MARCEL KREISLER Zene: SALOM SECUNDE

Péntek, máj. 14., TIRA „Ateret” 8.30	Hétfő, máj. 17., LUDD 8.30
Szombat, máj. 15., TEL-AVIV „Ohel-Sém” 7-9.30	Kedd, máj. 18., TEL-AVIV „Ohel-Sém” 8.30

Jiddis Operett és Komédia Színház

Lichtenberg

HENRY

GERO

ROSITA

LONDNER

a zenés színműben:

Szerencsekerék

Írta: Ráz Sosana ★ Zene: Slomo Prizament

Rendező: Max Klas ★ Vezényel: Saul Berezovska

Péntek, máj. 14., GIVATAJIM „Noga” 8.45	Vasárnap, máj. 16., AZOR 8.30
Szombat, máj. 15., JERUZSALEM „Mitchell”	Hétfő, máj. 17., RAANANA „Orot” 8.30

HAIFAI MOZIK MŰSORA

ARMON — KINCSKERESŐK

DOMINO — AGY, REGGELI NELKŰL

MAY — AZ IDIÓTA

MIRON — LESZÁLL AZ ÉJ

ACMON — ZORBA A GÖRÖG

RON — DUNDEE ÖRMESTER

ORAH — BATATA UR

AMFITEATRUM — TOPKAPI

FELNŐTTÜNK

Ugy érzem, felnőtünk. Egy 17 éves államnak felnőtt fia lettünk.

Hogy honnan gondolom?

Az ország ütemes fejlődéséből, ezenkívül az idejű Acmaut-napi katonai felvonulásból. Azt hiszem, az izraeli hadsereg — a gálutbeli kis zsidó krájlások fegyverforgató utóda — a huszadik század legnagyobb csodája.

De külön megerősíti fenti meggyőződésemet néhány külföldi ismerőssel való találkozásom. Ezek a találkozások mindig jó szolgálatot tesznek nekem. Alkalmat adnak arra, hogy őket izraeli szemmel tanulmányozzam, de még inkább, hogy meggyőződjek róla, hogyan látnak bennünket ők.

A mostani találkozásnál — valószínűleg a 17 év az oka — egész világosan láttam, hogy gondolkodásban mennyire előrehaladtunk, milyen felnöttek lettünk és hogy ők, — hogy úgy mondjam, — mennyire kiskorúak maradtak.

De azt hiszem, ez természetes folyamat volt. Még mi már állami kategóriákban gondolkozunk,

addig ők még mindig ki-tartanak a kissé naiv, gáluti romantikájuk mellett.

Az ismerősök amerikai turisták voltak. Két Magyarországról elszármazott asszony, az egyik még a háború előtt, a másik a felszabadulás után került ki Amerikába, a férjével együtt. Utoljára 15 évvel ezelőtt jártak az országban, akkor is nagyon el voltak ragadtatva mindentől, most meg pláne.

Csak hogy elragadtatásukat 15 év után, én magam egészen más szemmel láttam.

Tudja, hogy szereti az én férjem Izraélt? — mondotta az idősebbik, a tehetősebb asszony, aki férjével már, vagy 30 éve kint él Amerikában, — előtte Izraelre egy rossz szót mondani? Isten őrizzen. Tudja milyen lemezgyűjteménye van neki izraeli dalokból? Azt hiszem még Izraelben is kevés családban van.

Kis hija volt, hogy a régi pesti kiszólással nem kérdeztem meg tőle: És mondja, asszonyom, jó ez nekünk? De jólvevett maradtam, nem kérdeztem semmit tőle, csak magam-

ban mosolyogtam, — igaz kissé bosszusan.

A másik, a kevésbé tehetősről beszélt, nekik is minden vagyuk az, hogy a végén Izraelbe alijázhassanak. Néhány év múlva, ha a nyugdíjas kort elérik, egész biztosan Izraelbe fognak átköltözni. Az ura ráir ki is számította, hogy a ketőjük mintegy 240 dollár kitevő nyugdíjából idekint rendszeres megélhetnek. „Es hát miért ne költjük el a dollárjainkat a zsidó államban?”

★

Már régen gondolkodom rajta, de azt hiszem, nagyobb gazdasági szakértők is, — persze csak úgy halkan, magamban, — vajon az ilyen improduktív módon elköltött dollárok tényleg nagy hasznot jelentenek-e az országnak? Nem járulnak-e inkább hozzá a rengeteg silumim-pének átváltásával együtt az infláció fokozásához? Mint ahogy régen foglalkoztat a gondolat, vajon, ha így megy tovább, úgy 10-20 év múlva, amikor Isten segítségével három, négy, vagy ötmillió állam leszünk, — minden cionizmusnak ellenére — nem kell-e valami korlátot, vagy legalább valami sortrendet megállapítani az ötven, vagy még többéves alijázni akarók számára? Már tudniillik, ha kint a világban minden rendben lesz. Mindenképpen eljön az idő, amikor elsősorban az a dollár fog bennünket érdekelni, amiből gyár, fejlesztési területen létesített vállalkozás, vagy más hasznos befektetés lesz.

De hát erről nem szoltam semmit az egyszerű kis magyar-zsidó asszony-nak. Nem akartam naiv lelkesedését lelohasztani.

★

Az első asszony történetéhez hozzátartozik az is, amit 15 évvel ezelőtt ő maga mondott el nekünk. A Felvidék egyik városából deportáltak a szüleit, de úgy, hogy az apját előbb felholtra verték, mert nem akarta elárulni, hogy az értéke-

ket hol rejtette el. Az öregember már halva került fel a vagonba. Az esetet a velük egy vagonban deportált városbeliek mesélték el neki, de mikor 15 évvel ezelőtt a dolgot elmondta nekünk, még naivan hozzátette: Ugye ez nem igaz? Az uram azt mondja, hogy a zsidók félelmükben találtak ki ezeket a rémmeséket.

Biztosan ez is hozzájárult ahhoz, hogy az urának Izrael iránti szeretetét, most olyan vegyes érzelmekkel fogadtam.

Mint amilyen vegyes érzelmekkel olvastam a mult héten egy bécsi ismerősöm levelét, aki egy osztrák lap egyiptomi tudósítójának a cikkét említtette. Eszerint Nasser állítólag a tengerbe akar bennünket hajgálni, és emiatt most ők, a bécsi ismerősök igazán nagyon aggnak miattunk.

Miattunk? — kérdeztem magamban csodálkozva. Azt hiszem Izraelben a nap 24 órájának egyetlen percnyi idejében sem gondol erre senki sem.

★

A dolog mögött azonban a galuti zsidó gondolkodás van. Ellentétben a mi „álami” gondolkodásunkkal. Az állammal szemben mutatott magatartásuknak mélyenfekvő pszichológiai okai vannak. Akár leereskedéssel, dicsérettel, akár clutasitólal állnak vele szemben.

Egy rétege a kinti zsidóságnak — a vallásos réteg nagyrészt ide tartozik — a „goj” állapot nagyobb respektussal nézi. A zsidó volt a gálutban a boltozó luftmensch, a levegőember. A házakat, a gyárakat, a vasutakat a gojok építették, ők termelték az ennalót, a gyárak gépe mellett is ők álltak. Ezenkívül ők hozták a törvényeket és ők voltak azok akik a rendőrséggel, a katonasággal az országot megvédtek. A galuti zsidó szemében ezért a goj-állam még hosszú időn át sokkal szeriozebb, megbízhatóbb, masszívabb valami lesz, mint a zsidó állam.

A másik ok a tudatos vagy tudatalatti lelkiismereti probléma: Kétezer év után megszületett a zsidó állam. „Azok után, ami velünk történt, hogy élhetünk még mindig idekint?”

A lelkiismereti kérdésre a kinti zsidó saját magának, vagy Izrael iránti nagy szeretetével válaszol vagy pedig azzal az igérettel, hogy idősebb korában persze, hogy ő is idejön. Esetleg a nagy aggodalommal, amit miattunk érez.

★

A lelkiismereti komplexumhoz kell soroljuk a gyűlölködést is. A Reb Jajlis magatartását, aki minden Kneszet-választás előtt eljön, hogy a chaszidjai között propagandát csináljon, nehogy a profán, sőt istentelen állam választásain résztvegyenek.

A zsidó állam megszületett. Ez ellen már Reb Jajlis sem tehet semmit sem. Igaz, nem Dávid király házából való uralkodó ül a trónon, nem is minden zsidó vallásos, aki benne él. De mégis, zsidó állam, amelyhez a jeruzsálemi, meg a bné-bráki zsidóság is hozzátartozik. Zsidó állam; amelynek négyezer temploma van a jesiváiban pedig csaknem húszezer böcher-gyerek tanul éjjel-nappal. Ehhez képest Williamsburg — különösen az utóbbi idők eseményeit tekintve, — legalább olyan „golesz”, mint Szatnár volt. De ő Williamsburgot — sokféle ok miatt — mégis többre tartja.

Ujabb izraeli tragédia

Élet sliách nélkül

Irta: KISHONT FERENC

Ezekben a történelmi napokban úgy akarta a sors, hogy elromoljon a frizsiderünk. Valósággal örültem a dolognak, miután van egy hivatalos granacialevelünk, amelyet csak ki kell tölteni üzemműködés esetén és beküldeni a gyárüzemnek. Így jártunk el, előírásosan. Néhány napon belül aztán erjedni kezdtek az élelmiszerek a frizsiderben, mire fogtam magam és betelefonáltam a gyárba:

— Ön nem az egyetlen, ádonl — felelte az üzemi igazgatója őszinte sajnálattal hangjában —, három napja nem láttunk postát.

— Lámá?

— Nem jött be a gyerek.

Csakhamar kiderült, hogy Tuvál, az üzemi 14 éves és meglehetősen témonista kifutója hozta eddig minden reggel a postát a postáról, de a hét elején váratlanul elmaradt és azóta minden leállt. A posta ugyanis elég messze van és Tuvál biciklivel rendelkezik.

— Nem tudom elképzelni, mi történt — magyarázta az igazgató. — Soha nem fordult nála elő ilyenmi. Fel kell tételeznem, hogy beteg...

Ugy látszik, másnapra sem jött el Tuvál, mert a kapcsolat nem újult fel közöttünk. Ez okból ismét telefontaláltam:

— Még semmi hír — közölte az igazgató —, az egész iroda a fejetején áll, kéremszépén. Az íróasztalomon halomban állnak az elintézetlen iratok, ak-ták, levelek és táviratok és nincs sliáchom, hogy elküldjem őket. A kapcsolat az üzemi és az adminisztráció között is gyakorlatilag megszűnt. A hadsereg egyik fontos szállítója vagyunk, elképzelheti mi a helyzet... — Talán — tünődtem —, talán érdemes volna megérdeklődni, mi történt Tuvállal?

— Sajnos, S'chunát Hátikvában lakik — így az igazgató — és nincs kit elküldeni hozzá...

Ekkor már nem lehetett frizsiderünket kinyitni facsár nélkül. Ugy általában minden második reggel telefontaláltam, hogy mi van Tuvállal? Még mindig nem jött. Senki sem tudja, mi történt. Mindig olyan jó benyomást tett. Rettenetes szituáció: ha tudnák biztosan, hogy a gyerek nem jön többet, magyarázta az igazgató, akkor megtennék a szükséges lépéseket, jöhetne ebben a pillanatban nem világos, hogy mit is, lehetséges, hogy bezárnák ideiglenesen az üzemet, vagy talán átköltöznének a postához közelebb eső utcába, — de így, tétlenül várakozni! Borzasztó! Már megtárgyalták a dolgot a gyárüzem öszvezetőségi ülésén is, a hadügyminisztérium képviselőjének bevonásával. Az elvá-gott üzemből teljes káosz uralkodik már két hete, ugyanis nincs sliách, aki elhozza a terveket és iratokat, hogy a pénzügyi zsákutcáról ne is beszéljünk, tekintettel a miriádnyi csekkre, melyek nem jutnak el sose a bankhoz...

— Tán — ajánlottam —, tán érdemes volna egy más sliáchot felvenni?

— Honnan, az Isten szerelmére? — így az igazgató. — Nem akarnak ezek a taknyosok már dolgozni, elveszik az autbuszpénzt, aztán nem látja őket többet. Ezzel szemben Tuválnak van kerékpárja. En még mindig remélem, hogy csak befut egyszer...

A gyárüzem részvényei négy ponttal estek a tőzsdén. Már mindenki tudja, hogy Tuvál nem jött be. Nagyobb izraeli ipari konsernek összeomlottak már sliách hiányában. Hol van Tuvál? Miért nem jön be? Kitöltük a frizsidert az erkélyre és bezártuk az erkélyajtót. A sajtó az utóbbi időben a határmenti feszültség feljúlásáról ír. Csak nem neszelték meg a szíriaiak, hogy Tuvál beteg?

Amikor két hét multán megejtettem egy újabb próbatelefont, már a csódtömegmondok ült az igazgató helyén, hogy mentse, ami még menthető. Azt beszélte a városban, hogy a kereskedelem- és iparügyi miniszter személyesen kérte a csódról szóló jelentés iratait, de képtelen megkapni. Nincs kivel elküldeni. Nincs sliách. A kormány hétfőn tárgyalja a helyzetet.

T — u — v — á — l !

Hogy a kissé nehéz, — sőt „hárb” — dolgot megmagyarázza, ellentámadásba megy át: Egész könyvet, vastag kötetet bocsátott közre, amelyben tal-mudi citátumokkal bizonyítja, hogy a profán zsidó államba alijázni nemcsak, hogy nem műve, de azt bármilyen módon támogatni is direkt bűnnek számít.

Régi dolog ez már. A zsidó a galutban előbb elhelyezkedik, megteremtí a maga kisebb-nagyobb életlehetőségét, aztán utólag megkeresi magának azt a „poszek”-ot, amellyel magatartását megmagyarázza.

★

Viszont: A régi romantikus, sőt naiv galuti légkörben élnek, nem rendelkeznek a 17 éves zsidó polgár tapasztalataival. És nem csinálták végig a 17 év fejlődését, növekedését, — még egy fa, még egy ház — sem az aggodalmakaf, sem az örömeiket. A 17 éves önálló állam több történelmi szemléletet a-cótt nekünk, mint amennyit a galuti zsidó ezer éven át megszerzett magának. A vallásos zsidónak meg külön ott van az

évezredek által kitermelt gáluti tradíció, amely az ő számára külön megszentelt dologgá lett.

— Ha az én rebem így mondja, akkor mégiscsak van ebben valami — mondja a brooklynli jámbor kis magyar zsidó és ezen a „mégiscsak”-on épül fel a szatmári rebe birodalma.

★

Tizenhét év után mindez valahogy messzekerült tőlünk. Idegenkedve, furcsa szemmel nézzük a romantikusnak megmaradt gáluti zsidóság magatartását. A gyűlölködést is, de a kenetteljesen leereszkedő jóindulatot is. És ugyan-ilyen értetlenül figyeljük — azt hiszem sokan — a kintiek aggodalmaskodását is. A bécsi barátoknak most akarom éppen megírni, hogy né bennünket, hanem saját magukat, félt-sék. Higgyék el, hogy a mi sorsunk sokkal kisebb aggodalommal tölt el bennünket, mint az ő sorsuk oda-kint.

Az idejű Acmaut-napi felvonulás után meg különö-sen.

Salamon Mihály

1965 V 14 Uj Kelet 7

KRISTÁLYDALOK

Baráth György verseskötete, megjelent Jeruzsálemben, a költő kiadásában

Irta: Benedek Pál

Rekontalan alakja Baráth György irodalmi életünknek. Ő a legesszímistább derű-látó, aki lelkeinek legtitko-labb aggodásait komor szí-nekkel tárja fel a versírás ihletett pillanataiban, s no-ha tudja, hogy költészeté-nek értői kényelmesen eifér-nek egy közepes nagysá-gú kávéházi asztal mellett, — mégis úgy szólal meg, mint-ha a legnagyobb tömegek-nek harsoghatná ezeket a verseket, mintha röplapok útján szórna a költészetet áhító százmilliók közé egy teherszállító repülőgép meg-szállott pilótája.

Alig néhány hónappal leg-utóbbi kötete, az „Úr-déli-babok” megjelenése után, mohón ismerkedünk új ver-szeivel. Azzal a mohósággal,

amely talán az egyetlen pá-lyabér a babérokkal és hit-vány anyagiakkal kiköve-zetlen életútján.

Kozmikus költő Baráth György és előtte jár korunk nak. Hosszú ideje érzékeli korszakunk bonyolult ellent-mondásait, amelyek feloldó-dás helyett csak egyre job-ban kuszálódnak, s ő méltó-tóan e korszakhoz, gondolati muzsikát komponál. A korszak hozzáhonyolódik Ba-ráth költészetéhez. A ver-seknek nem minden szaka-sza érthető. De a korszak, amelyben Baráth versel — még érthetlenebb.

„Kongó, 1965” című ver-sét például Adynál is fe-ketébb zongoráján így in-tonálja:

Juj, juj, juj, pfuj. Juj, juj, juj, pfuj.

Egyházamban sima lélek néger-legény így is élhet testvére most szőre rakja nadrág rongyos világ rajta

Pergetjük tovább a ver-sűzért és egyre őszintébb vallomásokra, az istenek ál-tal szigmával megjelölt —

vagy megbélyegzett — ön-magát élve-boncoló költői fényjelek villanak elő:

Pocsolyát sziv a nap heve... Örökké idegen marad az ember és önmagát sem ismeri.

Olyan meleg ez az augusztus, hogy a saját magam fájó emlékei csurognak rólam.

A költő életműve a tető-zés állapotába jutott. Sor-jának a kötetek, s a recen-zens úgy érzi, nem lenne he-lyes hebegetni prózában kül-

deni jókívánásokat Jeru-zsálemben. Baráth György címére, ezért József Attilát in-vokáljuk, aki „A hetedik” című versében erre int:

Ha költenél és van rá költés, ez a verset heten költésék! Egy, ki márványból rak fabat, egy, ki mikor szülték, aludt; egy, ki eget mér és bölint, egy, kit a szó nevéen szólít; egy, ki lelkét üti nyélbe; egy, ki patkányt boncol élve; kettő vívte, tudós a négy — a hetedik te magad légy.

Szű rája bútorát? Poloska zavarja álmát?

HASKÓ MÉRNÖK CIÁNOZ

olcsón — garanciával
főlegmentesítéssel, egyes darabok ciánózása
éttermek eszpresszók, élelmiszer raktárok, üzemi konyhák
havi karbantartása

Tel-Aviv, Jermijahu-u. 41., telefon: 444893

22.

— Mint az ártatlan csecsemő — mondta ádáz hangon az asszony.

Claude egyetlen szóval sem válaszolt. A könyvet gondosan beletette az Air France utasítrába, behúzta a fémszárat és az egészet az ülése mellé helyezte.

S míg mereven, ingerülten leszállásra várakozott, Denise gondolatban újra elátkozta ennek a szerencsétlen utazásnak minden pillanatát és kényszerű együttlétüket. Egy évvel ezelőtt a kitüntetés életük legnagyobb eseménye lett volna. Ma délután csak valami reménytelen üresség az egész, nemcsak üres, de esufondáros fricska is. És most következik egy teljes hét Stockholmban. Talán még elviselhető is lenne, ha minden percüket kitölthetnék valami elfoglaltsággal. Ez megmentené attól, hogy egyedül maradjon Claude-dal és egyszersmind időt adna neki arra, hogy visszanyerje lelki egyensúlyát és foglalkozzék a közeli jövő elrendezésével. Két hét múlva ismét otthon lesznek — hármában, mielőbb döntenie kell ebben a kérdésben.

Érezte, hogy a gép enyhén féloldalt fordul és egy pillanatnyi pánik fogta el, mi lesz most? Megpróbált arra gondolni, miféle magatartást várnak el tőlük Stockholmban? Vajon minden ceremóniát együtt kell-e végigcsinálni Claude-dal? Retteggett a reá váró megpróbáltatásoktól, az ünneplés arcifejezéstől, amit méltán elvárnak a boldog házasságban egygyévált pártól, harmóniában együttműködő munkatársaktól, mert a világ így kívánja látni őket. Marie és Pierre Curie tökéletesen megfelelték annak az elképzelésnek, amit a világ várt tőlük. Az összehasonlítás nem volt kedvérevaló, bármennyire is kómisán hangzott. Marie és Pierre — és Gisèle Jordan.

A repülőgép földet ért és a fékek csikorgása jelezte, hogy leállt a cement kifutópályán. Az ablakon át Denise egy erdősávot látott, pihenő repülőgépeket, teherautókat, modern épületeket, egy hangárt futurista módon feifelé kanyarodó tetőzettel és embergyűrű sötétjét. Az embertömeg volt az, ami megfélemlítette. Ezek az emberek egy bizonyos dr. Denise Marceau nevű híres vegyészre érkezésére várnak, fölényes, hűvös, nyugodt tudományában elmélyült tudóst, a valóságban pedig egy középkorú, megcsalt feleség, zaklatott lelkű, felkavart, haragos, letört nő, névszerint Marceau asszony lép ki közülük a repülőgépből. Vajon van-e a várakozók között akár egy is, akinek álmában eszébe jutna, hogy Nobel eltorpult Balenciaga mellett? A most következő próbatétel fogja bebizonyítani Denise lelkierejének nagyságát. Kibírja-e a következő napok eseményeit, a nyilvánosság reflektorfényében való szereplést, anélkül, hogy kirobbantaná a botrányt?

— Jöjj, — mondta Claude — megérkeztünk.

Mire lérték a repülőgép lebecsátott lépcsőin a kifutópályára, már körülfogta őket az ujjongó tömeg. Claude karja védelmezően hártotta el a Denise felé áramló embergyűrű sodrát és Denise maga sem tudta hogyan, máris egy csokor virágot szorongatott a kezében. Homályosan hallotta a fogadóbizottság tagjainak bemutatkozását. Gróf Valami Jacobsson, Ingrid Valami és Krantz Valami.

Gróf Valami Jacobsson éppen Claude és Denise között állt meg és azt mondta: — A sajtófogadást holnap szeretnénk volna kellő formában megrendezni... de valahogy megtudták és most itt vannak, hogy láthassák önöket. Nem szükséges a kérdéseikre válaszolni, most még nem — mondta, és igyekezett a vendégekkel átvergődni a tömegen, mialatt magásra emelt fényképezőgépek kattogtak körülöttük és a riporterek négy nyelven kiáltották feljüket kérdéseiket.

Sietve igyekeztek előre a fogadóbizottság tagjai után, akik az utat biztosították számukra a sarkokban tolongó embertömegekkel, ki a repülőter kapuján az ott várakozó autó felé. Gróf Valami Jacobsson Denise felé sárga: — Elszállás... Grand Hotel... pihenés holnapig... aztán...

Denise elfuló lélegzettel ért az autóhoz. Amint lehajolt, hogy belépjen, meghallotta egy riportert, a többinél erőteljesebb kiáltását. — Dr. Marceau — hangzott a kérdés — véleménye szerint, ajánlatos-e hogy minden házaspár közös munkaterületen működjen együtt és még inkább kiszélesítse a közös érdeklődési...

A riportert hangja elveszett a kívülről beszűrődő zörejekben és Denise a kocsik belsejébe húzódva minden erejével az ellen küzdött, hogy legyőzze feltörni készülő zokogását és sikolyait. Ott volt már mellette Claude és a másik oldalon Valaki Valami és a szemközti pótülésen szintén helyetfoglalt két másik Valaki Valami. Az autó nekilódult, Denise számára azonban nem kocsikázás volt ez, hanem úgy érezte,

Az eddig megjelent folytatások tartalma:

A Nobel-díjat odaitélő zsüri főtávirata távirati úton értesíti a kitüntetetteket a hatalmas megtiszteltetésről. A regény úgy indul, hogy az író bemutatja hőseit a távirat átvételének pillanatában, s ebből a helyzetből bontja ki a cselekmény hat főszálát.

Az egyik távirat például Párizsba megy, a dr. Marceau-tudós párt a kitüntetett. Hormon-kutatással foglalkoznak, tudományos munkájukat Nobel díjjal honorálják. A táviratot az asszony, dr. Denise Marceau veszi át, a férj, dr. Clore Marceau, barátja, egy kis maneken lakásán tartózkodik. A feleség a nő lakására telefonál, s így rivall a gyantútan tudósra:

— Azonnal ugorj ki az ágyból, vedd fel a nadrágot és gyere haza. Itt van egy csomó újság. Nobel-díjat kaptunk...

A tökéletes fizikai és lelki közömbösség állapotában ismerjük meg az egyik amerikai kitüntetett, Craig, alkoholista író, akit a távirat élete véglegesnek tűnő zátonyáról mozdít el. Ugyancsak Amerikában készítik ki a táviratot Max Stratmannak, egy katonai szempontból és a tiszta tudomány szempontjából egyaránt döntő fontosságú eljárás kutatójának, aki magányosan él, csak szemefénye, fiatal unokahúga van a közelében. Izgalmasan adja elő az író, hogyan menekült ki Stratman Németországból Amerikába, s hogyan irányította magára a legfelsőbb tudományos körök és a hadvezetés figyelmét.

A regény főszereplőinek bemutatása és alapvető jellemzése még nem ért véget. Stockholmba utaznak a Nobel-díj kitüntetettjei, hogy átvegyék a moden kor legnagyobb értékű babérokörűjét.

Irving Wallace, a regény világsikerű írója arra használja fel hőseinek utazását, hogy finom lélekrajzzal egészítse ki a távirat átvételének pillanatában megrajzolt fő vonásokat.

Max Stratman például unokahúga társaságában, hajón tart Stockholm felé. A leány egy furcsa szerelmi kalandba bonyolódik a tengeri úton, s ennek ábrázolásával részint izelítőt ad az író a könyv később sorra kerülő, perzselően izgalmas, a szerelem túlfűtöttségét bemutató lapjaiból, részint alkalmat teremt a tudós nagybácsinak a leányhoz fűződő kivételes gyöngyösgét bemutatni.

A párizsi dr. Marceau-házaspár repülőgépen igyekszik Stockholmra. Az asszony útközben ismét végig gondolja elhídeglésük folyamatát, gyűlölködve emlékezik győztes vetélytársnőjére, a manekenre és az író mesterien ábrázolja, hogy hiába kap egy nő Nobel-díjat tudományos kutatásaiért — elsősorban mégis csak asszony marad, akit mardos a féltékenység, s a kitüntetést is odaadná, ha ezzel biztosíthatná férje visszatérését, hűségét.

A Nobel-díj ideai kitüntetettjei megérkeznek, s most kezdődnek a nemzetközi méreteken kibontakozó cselészövesi akciók, valójában most kezdődik a regény.

mintha valami kompon lebegne, amit a Styx folyó gyűlöletes, rettegett vizein, Charon az alvilág révészé kormányoz...

A Nobel-fogadóbizottság Grand Hotel-beli lakosztályába kísért a dr. Marceau-házaspárt. — Bizonyára megkönnyebbültek, amikor magukra hagytuk őket, oly kimerültnék és idegesnek látszottak —, jegyezte meg Ingrid Pahl. — A külügyminisztérium egyik attaséját rendeltettem melléjük, hogy rendelkezésükre álljon, nekünk már ebédelni is alig van időnk. Azonnal indulni kell vissza a repülőterre, a hétértés Caravelle-géppel érkezik Rómából dr. Carlo Farelli és felesége Margherita.

A három fogadóbizottsági tag befejezte rövid ebédjét az óvárosban, a királyi palota mögött lévő Cattelin-étteremben, de a beszédtema nem dr. Farelli körül forgott.

— Hány órák érkezik Stratman professzor hajója Göteborgba? — érdeklődött Carl Adolf Krantz.

— Nem tudom pontosan — válaszolta Jacobsson, — azt hiszem, elég későn, mindenesetre holnap reggel nyolc órák várunk kell a Központi pályaudvaron.

— Remélem, kellemes átkelése volt — szöjt Krantz és kortyolt egyet a söröspohárból.

— Miért ez a nagy hűhó Stratman körül? — intézte a kérdést Ingrid Pahl egyenesen Krantzhoz. — Utoljára akkor láttam ennyire izgatottnak egy fizikus miatt, amikor Heisenberg érkezését vártuk Leipzigból. — Ingrid maliciózus ártatlansággal mosolygott. — Végeredményben Stratman csak egy amerikai...

Krantz elkapta a csalétket. — Stratman német. — Stratman — zsidó —, szögezte le Ingrid, és csodásan érezte magát.

— Német — makacsodott Krantz. — Igen, de bizonyára az első alkalommal rohant Amerikába — jelentette ki Ingrid boldogan.

Krantz szemöldöke felborzolódott. — Oh, szóval, ugratni akart. Ami engem illet, egyáltalán nem érdekel, honnan való, miféle származású, a lényeg, hogy pillanatnyilag ő a világ legnagyobb fizikusa.

Van magának egyáltalán fogalma arról, mit tett Stratman?

— Olvastam a lapokban — közölte Ingrid Pahl. — Felfedezte, hogy a nap több hasznot is hajthat, mint a bőr leburnulását.

— Maga reménytelen eset — fejezte be a vitát Krantz és kiitta maradék sörét, majd Jacobsson felé fordult. — Még a gondolatát is gyűlölöm annak, hogy Stratman professzor hivatalos fogadtatás nélkül érkezék Göteborgba. Ha lezajlott a Farelli-féle fogadás, szeretnék telefonálni Göteborgba Stratman professzornak, nincs ellene kifogása?

— Tegyen úgy, mint jónak látja.

— Igen, telefonon akarom üdvözölni — jelentette ki határozottan dr. Krantz, és beletúrt a kecskeszakállába.

— Remélem simán zajlott le az átkelése...

★

Emily Stratman számára hosszú időn át emlékezetes maradt december másodikának napja. Este hat óta tizenhét perckor esett át élete érettebb korszakának meglepő felfedezésén. A nagy felfedezés pillanata délután négy órák még nem érkezett el, de már az előzmények megkezdődtek. A pompás, hófehér hajó, a Svéd—Amerikai Hajózási Társaság vízijárműve mindössze egy órával ezelőtt hagyta maga mögött a ködös norvég partokat, és igyekezett átvergődni a hullámos vizeken Göteborg, a svéd kikötő felé.

Emily Stratman elégedetten pihent az elsőosztályú fedélzet egyik fonott karosszékében az asztal mellett. A fedélzet zárt üvegajtaján át a szürke horizonton tisztán kivehető egy magányos halászbárka három vitorláját. Az égbolt borongós, baljóslatú, de a fenyegető időjárás ellenére, Emily nem vágyott partraszállni. A tengeren töltött kilenc nap volt az utóbbi idők legkellemesebb élménye, és a lány szívesen meghosszabbította volna, ha lehet. Ebből a gondolat sorozatból elkerülhetetlenül Mark Clabornhoz kellett elérkeznie, akit most éppen idevárt a fedélzetre. Nem beszéltek meg, hogy itt fognak találkozni, Emily mégis biztosra vette jöttét, csak azt sajnálta, hogy nem állapodott meg vele.

Amikor a háta mögött lépteket hallott, mosolygó arccal, gyorsan fordult arrafelé, hogy Markot üdvözölje. De, aki megjelent előtte, az nagybátyja volt, Max bácsi. Emily arca nem tudta elrejténi csalódását.

— Valaki fiatalabbat vártál, Liebchen? — kérdezte Stratman professzor.

— Igen, fiatalabbat, de nem kedvesebbet.

— Ach, már megtanultál bánni a szavakkal. — Max bácsi helyetfoglalt a szemközti széken az asztal tulsó oldalán. — Nemsokára megérkezünk...

— Hány órák?

— Este tíz órák. A stockholmi vonat tizenegykor indul, lesz időnk bőségesen. — Körülnézett. — Nyomorúságos időjárás, mint hallom, Göteborgban esik az eső. Miért rendezik decemberben a díjkiosztási szertartást?

— Ez Nobel Alfréd halálának évfordulója — válaszolt Emily.

— Boldog vagyok, hogy a családban van valaki, aki ismerős a történelemben. — Az öregúr megborrongott. — Brrr... milyen hideg van, nem innál meg velem valamit egy pohárral?

— Hát... — Emily kissé eltűnődött, aztán úgy döntött, hogy ha jön Mark, legfeljebb iszik vele is valamit. — De igen, snapszot kérek.

— Snapszot? Ugy látom, máris áttértél a svéd szokásokra. Tudod te azt, egyáltalán, hogy miből készül?

— Persze, alkohol... és alkohol köménymaggal ízesítve. Az ember elfogyaszt két snapszot és máris temetik a tengerbe.

— Ha a kishúgom megbirkózik velem, akkor megiszom én is —, a professzor magához intette a fedélzeti kiszolgálót és italt rendelt.

A snapsz megérkezett, Emily lassan kortyolgatta. Stratman rossz lelkiismerettel nézte a saját poharát. Elutazása előtt néhány beszélgetést folytatott dr. Fred Ilmannal, az orvosával, aki a leghatározottabban ellenezett minden kiruccanást. Túl sok izgalom — intette a professzort, túl sok ember, túlságos megérőltetések, ételek és italok. Stratman viszont azt igyekezett magyarázni, hogy a Nobel-szertartás egyszerű dolog, átveszi a pénzt és kész. Dr. Ilman rámutatott arra, hogy számos kitüntetett, mint például John Galsworthy és Andre Gide betegségekre való hivatkozással megkapták a díjakat anélkül, hogy Stockholmba kellett volna utazniok miatta. Stratman azonban most az egyszerű szilárdan kitartott. Különböző okokból nem akarta, hogy egészségi állapotát a nyilvánosság elé tárják. Bizonyára Emilyt is felzaklatná, szegényke anélkül is elég keserűséget szenvedett már el. Nem szólvá arról, hogy a Kutató Intézet vezetősége sincs ilyenmire felkészülve és bizonyára megnyírbálna a járandóságát, meg a hatáskörét, ha kiderülne valami. Stratman hallani sem akart arról, hogy akadályozzák a munkájában, amikor még olyan sok a tennivaló. Így aztán becsület-szóra megígérte dr. Ilmannak, hogy vigyázni fog magára, semmi izgalom, semmi rohanás és főleg semmi ital.

(Folytatása következik)

A canterbury-i papnak fapipája van

(Ami egy birodalomból megmaradt)

Irta: Lampel-Lapid Tamás (London)

Az egyik újdonsült állam miniszterének tiszteletére bankettet rendezett Harold Macmillan volt miniszterelnök. A pincérek szegfűszirmos langyos vízzel telt edényeket hoztak be, hogy a vendégek megmártassák az ujjukat. A vendég két kezébe vette az edényt és kiitta a tartalmát. A ladyk és a lordok dermedt csendben figyeltek. Macmillan csodult fel először. Kezébe vett egy szegfűszirmos edényt — és kiitta a tartalmát. A ladyk és a lordok nyeltek egy nagyot, azután leutánozták a miniszterelnököt. A vendég sohasem tudta meg, hogy milyen baklövést követett el.

Ez a történet megint csak azt bizonyítja, hogy Britannia még mindig Nagy — kis dolgokban. A Birodalom szétfoszott, de otthonukban az angolok úgy viselkednek, mintha a világ térképének az egy harmada még mindig része színi volna. Anglia ma egy közepes nagyságú állam, amely egy kis szigeten uszkál Európa egyik sarkában. Az angolok ezt a tényt, némi melankóliával, már tudatosították magukban. De szívük mélyén — és külsőségeikben — urak maradtak. Évszázados szokások nem tűnnek el, mialatt valaki Afrikában háromszor azt kiáltja, hogy „Uhuru.”

THANK YOU!

Az a gyanum, hogy az angol társadalom legkellemebb jellemvonása is — a végtelen udvariasság — az imperializmus folyamánya. Az angolok nem engedhették meg maguknak, hogy az általuk uralt világ szemellettá egymással veszekedjenek. Az idegenekkel szembeni udvariasságuk pedig arra a lenéző jóakaratra emlékeztet, amellyel a földesur kezeli a jobbágyait.

A turista akkor kezd csodálkozni, amikor a pincér reggel leteszi előtte a teáscsészét és ő mondja, hogy „köszönöm”. („Mi az, talán így akar figyelmeztetni arra, hogy nem köszöntem meg?”). A turista folytatja a csodálkozást, amikor a portás avval nyitja ki előtte az ajtót, hogy „köszönöm” és nem győző tovább csodálkozni, amikor rájön arra, hogy bárki, aki szolgálatot tesz neki, megköszöni, hogy ezt lehetővé tette számára.

Az Oxford-utcai „Academy” moziban, ahol Antonioni „Vörös sivatag” című filmjét adják elő, beállunk a sorba. A sor hosszú, kettésével állnak az emberek, végtelen türelmel. Megunom a mókát, el-sétálok, megiszom egy pohár sört és visszajövök. Továbbra is kettésével állnak az emberek, csak az én helyem üres. Láttak elmenni, észbe sem jutott senkinek elfoglalni a helyemet.

A fűszeres megkérdezi egy hölgyt: „Mit parancsol?” de a hölgy felém bök: „Az úr előbb volt”. Mindketten türelmesen várnak, amíg előkötöraszom a cédulát, amelyre a feleségem felírta, hogy mit vegyek.

A mellékutcból be akarok a kocsimmal fordulni a főútra, nagy a forgalom, se vége, se hossza az autók kigyójanak. Ahogy az autóm kidugja az orrát a mellékutcból, leáll a főutcai forgalom, hogy ki-juthassak.

Az autóbussz megállónál hárman várakoznak — és egymás mögött állnak. Azt mesélik, hogy egy alkalommal, amikor vagy ötven ember várt a megállónál, két férfi megkerülte a sort és elsőnek szállt fel az autóbusszra. A sorban álló asszony a mögötte állóhoz fordult, a két férfit mutatott és azt mondta: „Szegények, biztosan sietnek”.

Kevésbé józan perceimben elképelem magamnak, hogy hazatértem után kiállok az Allenby és Rothschild sarkára, megállítok minden tülekedő rohanó, lökdösődő járókelőt és azt mondom neki:

„Uram, nem érdemes. Legyen maga az első udvariasság ember Izraelben, aki megáll, hogy másnak utat engedjen. Ez kérem egy lánc-reakciót — indít majd meg és a végén min-

denki udvariasság lesz. Mert instálom, két ember, aki utat enged egymásnak — ez a nagy titok! — épp olyan gyorsan érkezik céljához, mint két ember, aki tülekedik. A különbség csak az ulkuszbar. van”.

Ezt fogom mondani nekik — így képelem magamban. De ismerősök, akik már hazatértek Londonból, írásban biztosítanak arról, hogy két rövid hét leforgása alatt elfelejtettek mindent, amit angolhonban megtanultak és már ők is úgy gorombászkodnak, mintha sohasem tették volna ki a lábukat Izraelből.

Az angolok udvariassága néha maga is a gorombasággal határos. Egy londoni barátom egyszer bemutatott egy újságíróismerősének. A beszélgetés során Afrikára terelődött a szó és bár sohasem jártam arrafelé, mint minden izraeli, én is nagyon értek Afrikához és véleményemet aprólékosan kifejeztem is juttattam. Megmagyaráztam az illetőnek az afrikai pszichológiát, a politikai és gazdasági helyzetet, stb. Az új ismerős figyelmesen meghallgatott és időnként bólogatott. „Nagyon érdekes”. Azután elbűcsűzött. Miután elment, barátom közölte velem, hogy az illető a mult héten érkezett vissza küld-

téséből: nyolc évig volt lapjának afrikai tudósítója.

Ugy éreztem magam, mint akit leforráztak. Barátom avval vigasztalt, hogy az újságíró nem üzött gúnyt belőlem, amikor hallgatott, hanem csak az angolokra jellemző szerénysége tartotta vissza attól, hogy félbeszakítson és közölje velem, miszerint ő nem teljesen járatlan ebben a témakörben. Ez azonban nem vigasztalt meg. Akkor már udvariasság szemében az az izraeli, aki félbeszakított volna avval, hogy: „Maga akar nekem magyarázni?...”

UNDERSTATEMENT

Ahhoz, hogy az ember megértse az angolokat, vagy legalábbis némileg megértse őket, meg kell ismerkednie az „understatement” fogalmával. Szószertí fordításban ez annyit jelent, mint „alányilatkozni”. A fogalom lényege az, hogy az ember fordított előjellel tuloz: ha zuhog az eső, mennydörög és fúj a szél, az angol azt mondja: „Az időjárás ma nem olyan kellemes, mint amilyen lehetne”, ha leég a háza, betörnek a lakásába és ellopják az autóját, ezt annyiba összegezi, hogy „ma nem volt szerencsés napom” és ha a feleségét ágyban találja egy más férfival, akkor közli vele, hogy „attól tartok, a házasságunk körül valami nincs rendjén”.

Egy oxfordi tanár, izraeli látogatásról visszatérve előadást tartott rólunk és többek között elpanaszolta, hogy „Az izraeliek nem értik meg, ha nemet

mondanak nekik”. El tudom képzelni, hogy ez a vélemény hogyan születhetett meg a tanár úr koponyájában. Meghívhatták például másnapra ebédre, mire a professzor azt felelte: „Nem vagyok biztos benne, hogy szabad leszek-e holnap délben”. Ezi követeően a vendéglátók még háromszor megismételték a meghívást, abban a reményben, hogy mégis sikerül magát szabaddá tennie. Hogyan is tudhatták volna, hogy a tanár úr mentegetőző válasza valóban annyit jelent, hogy „Köszönöm, de szó sem lehet róla”.

Ed Murrow, a híres amerikai hírmagyarázó, aki a napokban halt meg, a londoni „Blitz” idején egy légtálmalmi pince bejáratánál a földre tette a mikrofonját, hogy amerikai hallgatói a lépések hangjából megállapíthassák: az angolok nem szaladnak. Hullanak a bombák, de az angolok nem sietnek. Az effajta önuralomnak megvannak a hátrányai is: az angolok akkor sem sietnek amikor a világ elhúz mellettük. A nagy európai gazdasági fellendülésből az angolok csak részben vették ki részüket, mert ternek megállították minden újítást. Exportjuk megszenvedti azt, hogy még mindig yardban és unciaiban mérnek, hogy a sörnek más ürmértéke van, mint a bornak és hogy tizenkét penny van egy shillingben és hogy húsz shilling egy font, huszonegy shilling pedig egy guinea. Amikor a Fahrenheit mellett a Celsius hőmértéket is bevezették, idősebb angol urak „hazarulról” motyogtak.

Az angoloknak a modernizálás elleni rezisztenciájukra mi sem jellemzőbb.

mint az, hogy még mindig nem vezették be a hideg-meleg csapot, amelyből langyos víz is folyhat. A legtöbb londoni mosdónak két csapja van és az ember, vagy megégeti a kezét, vagy lefagyasztja az ujját. Arról már nem is beszélve, hogy a londoni postáldának két nyílása van: Az egyikre az van írva, hogy „London és a másikkra, hogy „Többi város”. De valaki megesküdött nekem arra, hogy magában a ládában csak egy postaszák van és abba hullanak a levelek mindkét nyílásból.

EXPORT-IMPORT

Aki valaha is evett egy angol vendéglőben, megérti, hogy miért alapítottak az angolok egy birodalmat. Nem bírták az otthoni kosztot. A háború óta tucatjával nyitlak meg Londonban a francia, olasz, magyar, kínai, indiai vendéglők és így már haza lehetett jönni. Az angolok ma, ha vendéglőbe mennek, makarónt esznek és zöld kínai teát isznak — a yorkshire puddingot meg hagyják a turistáknak.

Az angol férfiasság jelei, főleg az idősebb korosztály körében, továbbra is vannak: a city üzletembere esernyővel jár, az örme-ternek pofaszakála van és a Canterbury érseke pipázik. De a fiatalok, akik sohasem uralkodtak tengerek és kontinensek felett, a Beatle módjára hosszúra engedik a hajukat, mint a Bourbon királyok, vagy tacsó lányok Egyes pszichológusok szerint a Beatle frizura az angol homoszexuális hajlam egyik megnyilvánulása. Tény az, hogy a nemi elferdülések majdnem olyan gyakoriak Angliában mint a bronchitis.

London nemcsak öreg város, hanem vén is: Rancos, kormos, sok a rogyadozó ház és ami fémből van, azt megmarta a rozsda. Ha az ember meggondolja, hogy ez az ország élvezte évszázadokon át a világ kincseit, hogy az angolokat gazdagította az indiai tea, a kínai porcelán, az afrikai elefántcsont, az arab olaj, önkéntelenül is eltűnődik azon, hogy mindez hová lett? Miért olyan sok a szegény ember és miért nem dúlakodik a nép a mult örökségében? Miért érzni Ve-lencén máig, hogy gazdag volt egykoron és miért nem maradt ennek nyom Londonban?

Maradt. Az amerikai milliómokkal ellentétben, a jómódu angolok nem fitogtatják gazdagságukat. A kormos, látszatra omladozó ház nem árulja el a tizszobás lakást, a bidermeyer bútorzatot, az eredeti Canalettot, a szobacát és a lakajt.

Most, hogy a szolganépek felszabadultak Nagy Britannia igája alól, az angolok beérik avval, hogy importálják őket; az utca-seprők négernek, a pincérek olaszok és a szobalányok spanyol szenoriták.

Mert Angliában nagy a hiány munkásokban. Az Evening Standardban olvastam a következő hírdetést: „KERESTETIK. Vezér a konzervatív párt számára. Jelölt, aki politikai tapasztalattal rendelkezik és kifejezésre tudja juttatni az ország gondjával foglalkozó értelmes angolok nézeteit, évi tizezer font sterling fizetésre és kiadásainak fedezésére számíthat. Titoktartás biztosítva. Cím: Postafiók 7991 szám”.

Ez a hirdetés egyébként új utakat nyit meg az izraeli export számára. Narancson kívül szívesen és olcsón küldhetnének Britanniába politikusokat.

Tucat gyertya meg egy kürt

Lakodalmat rendezni sokkal könnyebb, mint bármicvát, ezt tudja minden diszterem-tulajdonos. Mert a lakodalomra a menyasszony, vőlegény és szülei rokonait, barátait hívják meg, akik ismerik az ünnepeket, fiatalokat és érdeklődőket irántuk, a bár-micvákra azonban nem a kisfiú barátait, osztálytársait hívják, hanem ismeretlen felnőtteket. Könnyebb ezenkívül lakodalmat rendezni, amelynek hagyományos műsorára van, mint bár-micvát, amelynek nincs. Érthető tehát, hogy amikor Izraelbe érkeztem, teremtulaj barátom szerint ez volt a kis ország három főgondja: az arabok, a víz és a bár-micvák hangulatos megrendezése.

No de ahol legnagyobb a szükség, ott legközelebb a segítség. Epp amikor — az 50-es évek vége felé — kezdett beérni az 1946-47-es nagy velés bár-micvát-teremese, akkor támad feltaláló Izraelben, s egycsapással megszűnt a teremtulajdonosok bár-micvát gondja. A találmány nem egészen eredeti, de ez nem csökkenti az értékét, mert zseniális alkalmazás. Kínulási alapja egy teremtulaj párizsi utja volt: egy elegáns étterem étlapján azt látta, hogy Crêpe Suzette, s mert nem tudta, mi az, megrendelte.

A rendelést — rumos palacsintát — a legnagyobb meglepetésére éve találták. Még nagyobb meglepetés volt aztán a borsos számla: már bánta, hogy mért nem inkább borsos lepényt evett és hozzá rumot. Visszont mire hazaérkezett Tel Avivba, egy éjszaka megjelent lelki szeme előtt a lobogó étel: kiugrott az ágyból és a szabadalmi hivatalba rohant, ahol is „Tucat gyertya meg egy kürt NX 216578” cím alatt korszakalkotó találmányt jegyeztetett be.

Azóta van az, hogy amikor a bár-micvák az első másfél óra sivar műsortalanságban nyugyehoznak eltelik, hirtelen csodálatos események rázzák fel a vendégek elnyújt kedélyét. A villanyok kialszanak, a konyhaajtó kitárul, s onnan disz-lépésben vonul ki kürtzena-gés és trombitaharsogás kö-zepette a tizenkét felszolgáló, vállán lobogó gyertya-lámpával megvilágított tálak-ka, tizenkét Judit tizenkét Holoferneszjével jó megör-vendezettetni a vendégsziveket a FÖTELELLEL. Igen, a csodálatos FÖTELELLEL! Megégett főtthússal, előve-fött sült hússal, s köröttük bágyatag körtésekkel: ezekben a termekben általában életuntak a garvurungok. Ezt azonban még nem tudja a vendégkoszoru, csak azt látja, hogy jön a FÖ-ÉTELEL, jön! Hús! Szárnyas! Márha! Mert ugye a mi kis Izraelünk szegény ország, köztudomásu, hogy gye-n-gén kosztolunk, a legtöbb izraeli egyszer ha eszik napjában, akkor is lebbencs-levest száraz kenyérről, hát most hogy ne örvendezze mind? Húst kap! Végre!

Persze nem minden bár-micvát-ünnepegy közönsége egyforma. Nem mindre hív-nak ilyen egyszerű átlag-izraelieket, van olyan is, amelyre gazdag emberek hivatalosak. Olyanok, akik napjában kétszer esznek! Még húst is! Vannak ilyenek, rit szibarita vázak, züllött kéjencek, a sors há-lállan elkényeztetettjei, de vannak. Visszont ezeket el kell kápráztatni, s erre még a lángoló FÖTELEL sem képes. Mi hát a teendő

ezekkel? Lángelméjű feltalálónk erre is gondolt: nekik szól a kürt, a harsogna, a cintányér meg a dob. Oly vérszédítő hangok ezek, amelyeknek a legfelsőbb hűsévő milliómos-lélek sem tud ellentálni. Olyasmis érzés ez a rivalgást hallani, mint ottlenni a sponyol viadalon, mikor toréddorok és pikadorok közé berobban a fujtató bika; királyi udvar diszteremében lenni, amikor udvaroncok fényes sor-fala közt bevoul a Fenséges Pár; nagy vadászato-ka, harsány hallalikat idéz: most döfték le a vadkant! A test megkapja a tyúkot meg a marhát, de a lélek is megkapja a maga liba-börözött, felemelő élmé-nyét. Eljen a feltaláló!

Az eszme az övé, a kivi-tel a 12 Judit. Többnyire a negyven vagy ötven felé járnak, otthon két-három gyerek és a mosatlan várja őket, s a FÖTELEL nagy, ünnepeles percében már elég elcsigáztak is. De azért a kürt szavára peckes-re húzzák ki szegények ma-gukat, s cirksuzi lovak mód-ján masiroznak körbe a terem-ben a vendégek élvezete-re. Az egyik a multkor már nem bírt tovább, s oda-ment a tulajhoz, hogy már-pedig ő nem masiroz. A tu-laj magán kívül volt: „Mii? Mosogatni igen, masirozni nem?” Az akció riadtan ab-bamaradt.

Hallom, hogy egyes kö-zépfurkai államok élénken érdeklődnek a találmány-iránt. Nem lehetne ugy el-adni nekik, hogy itt nyoma-se maradjon?

(gréda)

Jövedelmi adóügyi tanácsadó és útmutató irodák



Az évi adóvallomások benyújtása alkalmából öt jövedelmi adóügyi tanácsadó és útmutató iroda nyílik 1965 május 16-án, az adóhivatalok irodáin kívül, Jeruzsálemben, Tel-Avivban és Haifán.

AZ IRODÁK CÍME:

- Jeruzsálemben — Sámáj-u. 12.
- T. A.-ban — Allenby 94. és Ibn Gvirol 17.
- Jaffán — Sd. Jerusálajim 33.
- Haifán — Even Sziná 18., (Cion szálló mellett), a filateliai szolgálat irodájában.

Fogadóórak:

Vasárnaptól csütörtökig: d. e. 9—12-ig és d. u. 3.30—6.30-ig.
Pénteken és ünnep előtt: d. e. 9—12-ig.
Jeruzsálemben: kizárólag d. u. 3—7-ig.

Az irodák feladata, a hozzá fordulónak segítség és útmutatás nyújtása az évi jövedelmi adóvallomás ív kitöltésére, továbbá általános segítség és útbaigazítás az adóvallomással, a procedurákkal és az adóügyi kapcsolatban. A tanácsadás és útbaigazítás ezen irodákban a jövedelmi adótörvény szakértői által, akik nem állami alkalmazottak, a tanácskozási részleteinek teljes titoktartásával.

A tanácskozási és útmutatás díjmentes!

U. STEINBERG
jövedelmi adófelügyelő

Vásároljon közvetlenül a kárpitosnál
DUPLA, SAROK ÉS SZALONSZAPAK,
FÖTELEK KERZEN ÉS RENDELÉSRE
KÖPF LAZAR és FIA TEL-AVIV
Gordon-u. 29.

Igy hívták: reb Sájele. Csak a gyerekeket szokták az anyák így nevezni, Sájele. De neki hozzáfűzték a neve mellé azt a szót is, hogy reb, mert reb Sájele rabbi volt, csodarabbi.

Már sajnálom, hogy leírtam ezt a szót, hogy csodarabbi, mert ő a valószínűleg nem volt olyan értelemben csodarabbi, ahogy legtöbbször ezt a csodarabbi szót értelmezik. Ő nem tartotta magát csodarabbinak, nem is tudta, hogy csodákat mivel, csak mi tudtuk, akik a közelében éltünk, akik a csodáit saját szemünkkel láttuk, saját magunkon tapasztaltuk.

Reb Sájele, akármilyen furcsán hangzik is, „magyar” rebe volt, a magyar zsidók rebeje. Hogy jobban megértsük: nagy területen volt Sziget is, meg Munkács is, de a „Szigeti”, meg a „Munkácsi” nem voltak magyar rebek, ők világrebek voltak, az ő hiveik szét voltak szórva az egész világon.

A szó szoros értelmében véve, reb Sájele csak a Bodrogközé volt, legfeljebb Szabolcsra, Hajdúra és Borsodra, ha kiterjedt a birodalma, de ezeknek a megyéknek zsidói, sőt még Zemplénnek többi járásai is, említték, már hozzátették a kereszturi szót is: Reb Sájele Keresztirer. Mi bodrogköziek nem, mi csak annyit mondtunk, hogy reb Sájele és felragyogott utána az arcunk, büszké voltunk rá, hogy a miénk, hogy megosztjuk másokkal is.

Ha idegen megyéből vagy országból való zsidó járt a falunkban és reb Sájeléről esett szó és az illető azt kérdezte, hogy ki is az a reb Sájele, azt a választ kapta, hogy „e gitr jid”, egy jó zsidó. Nem rabbi, nem rebe, egy jó zsidó. És az illető ebből a két szóból mindent megértett.

A mi falunk áskénáz ritusa volt, vagy ahogy Litvániában és itt is mondják: „mitnágéd”, amelynek zsidósága nem hitt a csodarabbiakban, sőt harcolt ellenük. A harcot a szó szoros értelmében tessék érteni: kézzel, botl, vérrrel. Ilyenek voltak a szomszédos falu zsidói is és a járás kilencvenkilenc százaléka. De reb Sájele kivétel képezett, őt felkeresték a legvéresebb szája és a legkeményebb nyaku áskénázok is. Reb Sájele az más volt, reb Sájele, az reb Sájele volt.

Tulajdonképpen nem is készült erre a magas méltóságra, soha eszébe sem jutott, hogy a liszkai trónra fog kerülni. Ugy volt az, hogy beállított egyszer a Liszkai rebéhez egy szegény özvegy asszony sirva, jajveszkelve, hogy férjhez tudná adni legidősebb, már kisdékoros leányát, de a vőlegénynek való kétszáz forintot követel hozományul, ő meg szegény, mint a templom egere, honnan vegye ő ezt a hatalmas summát?!

Ennél a liszkai rebené gábeskodott reb Sájele, ami olyan ajtónálló fiélt jelent. Talán ő foglalta irásba is az oda zárandó hívők kérését, kivánságát, avagy talán csak egyszerűen kiszolgálója volt a nagy Szentnek.

A Liszkai megáldotta a jó asszonyt és biztosította, hogy az Egen Lakó majd megsegíti. Egyebet mit is tehetett volna?!

A szegény asszony megreményteljes szívvél bár, de sirva indult haza a falujába.

Ezt végighallgatta reb Sájele. Hogy honnan igen, honnan nem, volt neki, bizonyára a garasokból, amit a kérvényezők dugdostak a zsebébe, vagy százötven forintja a ládafiában, amit talán valamelyik rokonlány hozományára gyűjtött az idők során. Fogta hát magát, szaladt a szegény asszony után és ahogy utólérte, arra kérte, várjon rá a sarkon. Reb Sájele hazafutott, kivette a ládafiából a százötven forintot, a szomszédoktól még kölcsönvett hozzá ötvenet, elvitte az asszonynak azzal, hogy küldi a rebe és ha majd megsegíti a jó Isten, fizesse vissza neki.

Telt-múlt az idő, egy szép napon beállt az özvegyasszony a Liszkaihoz, meghívja az unokája bízására, akit a rebenek köszönhet, majd megköszöni szépen az adott kölcsönt és letesz az asztalra kétszáz forintot. A rebe szabadkozik, hogy ő nem adott neki soha egy garast se, csak a jó Isten segítségét ígerte neki. De az asszony erősködik, hogy de bizony igen, itt a tanu rá, reb Sájele, a gábe, őt szalajtotta a rebe a pénzzel utána.

Behívják reb Sájelét, aki aztán elmondja a való igazat. Ekkor határozta el a liszkai cádik, hogy reb Sájelét teszi meg utódjául, mert méltóbbat nem találhat erre a méltóságra nálánál. Az egyik fia a rabbiszéket örökölte Olaszliszkán, reb Sájele meg a szomszédos Bodrog kereszturon vezette tovább udvarát.

Reb Sájelét én az első világháború negyedik évé

REB SÁJELE

Irta: Löwenkopf Kálmán

ben ismertem meg személyesen. A tizekénél szolgáltam Miskolcon. Beteg voltam, a laktanya betegszobájába nem igen járult hozzám felgyógyulásomhoz, hazai gondozásra lett volna szükségem, felülvizsgálatra szerettem volna hát menni és egy kis szabadsághoz jutni. Ebbeli vágyamat meg is írtam haza. Jött is mindjárt a válasz, a levélhez egy husz koronás volt mellékelve, utiköltségre reb Sájelehez. Fel voltam háborodva. Én, mármint én — csodarabbihoz! De a szanitér ur már a maródiszobából is kinézett, kénytelen-kelletlen beadtam hát a derekam. Egy üveg bor árán három napi „eltávoztást” kaptam és már döcögött is velem a hadivonat Miskolcra Kereszturra.

Alkonyattájt érkeztem a rebe rezidenciájára. Háboru lévén, én voltam az egyedüli kliens. Reb Sájele bejött az utcai szobába, néhány szót váltott velem, majd odaállott a nótáriusával az ablak elé és szemlélt a legelőről hazatérő csordát.

— Milyen szépen ki van a jószág hizva — szölt oda a titkárhoz. Igy.

No, én ezt másképpen képzeltem — gondoltam magamban. Nem hittem volna, hogy az ilyen szent ember a csordával törődik.

Később hozzám fordult: — No, fiatalember, mikor lesz már ennek az öldöklésnek vége? Dünnyögök valamit, magamban meg azon evődöm,

hogy én is jó helyre kerültem, a csodarabbi entőlem akarja megtudni a háboru végét.

Imádkozás után megkérdeztöm reb Sájele, hogy mi jártaban vagyok nála. Megmondom, betegeskedem és szeretnék néhány hónapos szabadságra menni. Azt hittem, ezután valami áldás következik, ima, jóra való buzdítás. Reb Sájele nem sokat gondolkodik, nem teketóriázik, hanem már mondja is: — Eredj el, fiam, a törzsszázadodhoz Ujhelyre, keresd fel X örmestert és mondd meg neki, hogy én küldtelek. — Ennyi az egész. És már nyújtja is a kezét. De előbb még figyelmeztet, hogy egy óra mulva megy a vonatom, eredj Isten hírével.

Másnap kerestem a laktanyában az örmestert, mire azt mondják, hogy aznap nincs szolgálatban, de egy jókaratú kollegája odasugja nekem, hogy a menyasszonyánál ebben és ebben az utcában megtalálom.

Már ott is vagyok. Kópogok. Egy idősebb hölgy dugja ki az ajtót a feljé. Megmondom, hogy kitérnek. Pillanatok mulva szigorú arcu, nagy bajszu, szurós tekintetű örmester áll előttem. — Előadom, hogy mit akarok: felülvizsgálat. Az örmester ur két szemé villámokat szór, bajuszának két vége, mintha nyomban fel akarna nyársalni, utána meg egy ká-

romkodási zuhatag ömlik felém, amiből csak annyit veszek ki, hogy merem én őt privát helyen, a menyasszonyánál zavarni, holnap jelenjek meg kihallgatáson, ő majd megmutatja nekem, majd kapok én felülvizsgálatot, úgy lecsukat, hogy attól koldulok. Most meg lelépni, hátraarc, indulj!

Tisztelgek és lehorgasztott fővel távozom. Hirtelen eszembe jut reb Sájele. Ugy kell nekem! Felvilágosított ember létemre, minek dülttem én be rebeknek?!

Már a kapunál vagyok, újra az örmester hangja dübörög utánam. Int, hogy menjek vissza.

— Ki küldte magát ide? — förmed rám újra. — Hadd huzzam el a nőtájt annak is — csikorogtatja a fogait.

No, most legalább megbosszulom magam: — Reb Sájele... — Mit mond?! Reb Sájele Keresztirer? — Ő.

— Maga szerencsétlen, hát miért nem mondta mindjárt? — és majdnem a nyakamba borult.

Két hét múltán felülvizsgálaton voltam Kaszán. Három havi szabadságot kaptam. A szabadság végén kitört a forradalom.

Ez volt reb Sájele.

Reb Sájele egyéb is volt. Kitérő izletember. Hívei panaszaiból, a velük való tanácskozásaiból pontosan informálva volt mindegyiknek vagyoni állapotáról, a kereskedők készleteiről. Tudta tehát, miben szenved a piac hiányt és miiből van fölöslege. Ha az ujhelyi, helmei vagy csapi zsidó el akarta adni a buzáját, borát, a paszulyát vagy tengerijét, elutazott hát reb

Sájelehez. Ugyanigy tett, aki venni akart. És reb Sájele megmondta, eladjon-e, vagy vegyen-e.

De még valamit mondott, megmondta azt is, hogy neki ebből az üzletből ennyi és ennyi jár.

Reb Sájele tehát gazdag ember volt? Szó sincs róla. Szegény volt, mint az a bizonyos egér. De a pénz kellett jesivákra, talmud-tórákra, szegény menyasszonyok kistafirozására, fűtőlős zsidóknak egy lovacskára, özvegyek és árvák élelmezésére.

Reb Sájele nem tartozott a nagy talmud-tudósok közé és ezt a hívei tudták, de éppen azért ragaszkodtak hozzá, ezért rajongtak érte, mert a tudás nem emelte föléjük, nem tette elbizakodottá, nem érezték a nagy távolságot, az áthidalhatatlan őr maguk és közötté. Egy volt közülük, megmaradt egyszerűnek, nagy gesztusok, rejtélyes szavak, misztikumok nélkül.

A hívek, a tisztelők ezrei nem szédítették el, ő nem szittolt idegen tüzet, nem pártoskodott, nem irigykedett, nem uszította az egyik udvart a másik ellen, megmaradt szolgának, mint az olaszliszkai udvarban, az Isten szent szolgájának, akárcsak a Best, akivel olyan rengeteg rokonvonal mutatótt. Megmaradt azonban is, ahogy Liszkán a létra alsó fokáról hirtelen a felső fokra lendült, cím- és rangnékülnek: Sájele.

A „reb” tulajdonképpen minden hodrogközi zsidónak kidukált, még annak a mázos szilkkét áruló zsidónak is, akinek reb Sájele az elhullott lova helyett élő lovat vásároltatott a tokaji, vagy a miskai vásáron...

Nagy emberek mondták

ANDRE BRINCOURT francia író: „Minden ember kivétel a szabály alól, amelyet emberiségnek hívunk”.

MINSTREL: „Az az igazi bölcs ember, aki a helyett, hogy jajveszkeljen a kiöntött tej fölött, inkább azzal vizsgálja magát, hogy annak négyötöd része ügysé csak víz”.

CURZIO MALAPERTE, híres olasz író arra a kérdésre, hogy mit tett volna Napóleon helyén: „Elvesztettem volna az austerlitzi ütközetet és megnyertem volna a waterloo-i csatát”.

OSCAR WILDE: „A nő története a legkeservesebb zarnok-ág története, amelyet a világ ismer: a gyengék zarnoksága az erősek felett. És ez a zarnokság sose fog elmulni”.

NIETZSCHE: „Nemcsak a szerelm és szeretet hiánya, hanem a barátság is okozója a boldogtalan házasságnak”.

BÖRNE: „Az építész ritkán lakik abban a házban, amit ő maga épített. Így tesznek a divatos bölcsészek is”.

VOLTAIRE: „Az igazi lángész kiváltsága, hogy büntetlenül kóvethet el nagy hibákat”.

JULES RENARD: „Nem menjünk lépve a gőgös és hallgatag embereknek, mert valójában bátor talanok”.

CHRISTOPHER QUILL: „Lángész az, aki az élet minden zavaros megnyilvánulásában megtalálja a helyes utat”.

ANATOLE FRANCE: „Gúny nélkül olyan volna a világ, mint az erdő madár nélkül”.

A megújított Birján, ahol a Sulchán Aruch bölcsője volt

Irta: Galili G. Ervin

lem egyik hősi eposza zajlott le itt. A mai erdőszalutól mintegy két kilométerre keletre folytatva sétánkat, kapaszokunk a tenger színe felett 909 méterre lévő egykori fellegvárhoz (mecuda).

1945 végén a „Bné Aki-ba” vallásos ifjúság telepedett le a várerődben. Az angolok, akiknek az új zsidó település egyáltalán nem volt inyükre, a közelben táborozó arab légioelleni állítólagos (általuk megrendezett) zsidó támadás reakciójaként 1946 elején megszállták, a 21 tagból álló chaluc csoportot mint „helyőrséget” tartóztatták, majd saját maguk vették hatalmukba az új zsidó pontot.

Tíz nappal később, egy esős, zivataros éjszaka a hegyléc keleti nyulványát háromezer ifju szállta meg, s felállította Birjá Bétet. Este az angol hadsereg tankjai pozdorzájává zuzták a chalucok keserves munkáját. Másnap megismétlődött a „honfoglalás”, amit Birjá Gimelnek neveztek el. Ugy a szomszédos Cfat, mint a Gáil küsszámú zsidósága mindenben segítségére sietett a jisiv akkori hősei nek. Miután az angolok látták, hogy Birjában az egész jisiv a zsidó ellenállás hősi eposzát látja, jobbnak látták a visszavonulást, majd mindössze húsz ifjunak megengedték a letelepedést. Száz nappal később az angolok végképpen elhagyták Birját.

Nátán Altermann, a nagy héber költő „Admát Bir-

já” c. költeményével énekelte meg fenti dicsó harcot. Két évvel később a körülvárt Cfat segítségére a Felső-Gáilból, Birján át jövő Pálmách katonák az angolokkal és az arabokkal szembeni bátor és hősi magatartásukkal vivták ki a jisiv bámulatát.

A görög Birjának ismert egykori településhez egykilométeres ösvény vezet. Josephus Flavius a „Zsidó háború” című művében a helyet, mint a rómaiak elleni lázadás egyik megerősített pontját említi. Jeruzsálem pusztulása után az egyik kohanita család hanyódott ide.

A tizenhatodik század cfái kabbalistái, a harmadik században élt nagy talmudista Abáj és Rábl-bá itteni sirjait hozták fohászokdni. Rabbi Jehuda Hánási unokájának, Jehuda Nszjának, a Misná szerkesztőjének sirja is itt van. (Az első nási aki a Szánhedrin székhelyül Tibériást jelölte ki).

A tizenhetedik században kis arab falu volt, melyben egyik szentjük sirját tisztelik.

ERDEI MUNKÁSOK FALUJA

Birjá az ujkori héber erdősítés bölcsője. 1949 novemberében a Cfat-Ros Piná-i országot keresztelődésénél telepedtek le az akkor érkezett tripolii és kireneikai olék, közöttük zsidó hitre áttért gérce-dekek is.

A 15 évvel ezelőtt épült kis oléikunjaikat már régiben kibővítették, többen szép új, s tágas házakat

építettek helyettük, sőt ma már néhány villa is van a Keren Kájemet erdők dolgozóit által lakott Birján.

A Birját körülölelő s több százezer fát számláló erdőket a legkülönbözőbb nevekre ültették. Így hét évvel ezelőtt résztvettünk Pierre Gilbert, a diplomáciai testület akkor legnépszerűbb, francia nagykövetének nevére 500 fateseméből álló erdő ültetésének tiszteletét.

Húsz év mulva izráeli fiatalok fognak ezeknek a facsemeteknek az árnyékában pihenni és lehet, hogy az egyik megkérdezi majd, ki is volt az a Gilbert, akiről az erdő: elnevezték? Talán egy gazdag amerikai adakozó?

És akkor akad majd talán valaki, aki megmondja nekik, hogy Gilbert nem volt milliomas, de még zsidó sem, hanem Izráel hűséges francia barátja aki a Szináj-hadjárat idején gondoskodott arról, hogy Izráelnek legyen fegyvere és azóta van országunk jóbarátságban Franciaországgal.

E szép és nemes szavak nem franciául, a nagykövet anyanyelvén, hanem héber nyelven hangzottak el. Arra gondolunk, hogy e szavakkal csak bővült a Birját körülvevő legendák sora.

Izráel és a vallási körök nem hódolhattak volna méltóbban a nagy Joszef Káro emlékének, mint hogy Birján proklamálják a négy száz éves és örökéletű Sulchán Aruch világraszóló jubileumi ünnepeit...

Ahol sós vízzel öntözzük s „méggekkel etetik” a növényeket:

Riport a giláti mezőgazdasági kísérleti telepről

Kivülről, az elszuhadó gyors járművekből nézve, a ciprus-kerítés mögött megbúvó giláti mezőgazdasági kutatóállomást, sem mi sem különbözteti meg egy kibucotól: zöldellő mezők, aranyárgába szökőként buzátlábak, gyümölcsösök, zöldeségek kertek, szántóföldek fonják körül a telepet. Központjában, a dombtetőn, gazdasági épületek kandikálnak ki a lombos fák alól. A napfényt szikrázva visszaverő melegházak, löherét vágó kaszálógépek, körölcsofók egyhangú forgása, a széles szalmakalapok miatt palántázó asszonyok csoportja: kibucí kép...

Az üde zöld pinia-sor között bejebb kerülve, az első jelek, hogy mégsem kibucban járunk: a földparcellákba sűrűn levert táblácskák. „Botanikai névjegyek”... De nem Ciceró nyelvén írt növénynevek olvashatók rajtuk, hanem — a laikus számára — titkoszavak jelentőségű számjegyek... Bent a központban, a zöld faházakban s betonépületben járva derül ki: nem kibucí gazdálkodás folyik a telepen, hanem

Aki a vadvirágot szereti — rossz ember nem lehet...

— Milyen irányban folyó kutatások? — kérdeztük Dán Simsi agronómustól, a földtani s öntözési laboratórium vezetőjétől.

Egyik legfontosabb feladataink közé tartozik annak megállapítása, hogy a Negev éghajlata alatt, a helyi talajviszonyok s a rendelkezésünkre álló korlátozott vízmennyiség mellett, milyen növényfajták a legalkalmasabbak a gyakorlati kitermelésre. Olyan módszereket találni, amelyek révén minél kevesebb befektetéssel, munkával, minél szebb termést lehessen elérni. Évek óta foglalkozunk olyan növényfajták meghonosításával, amelyek alkalmasak a Délvidék még parlagon heverő nagy területeinek hasznosítására.

Például? — Citrusültetvények és több gyümölcsfa-fajta. 15 évvel ezelőtt a mezőgazdák elképzelhetetlennek tartották, hogy a citrusgyümölcs és az őszibarack, sárgabarack, szilva, meg-

Három „magyar” laboráns

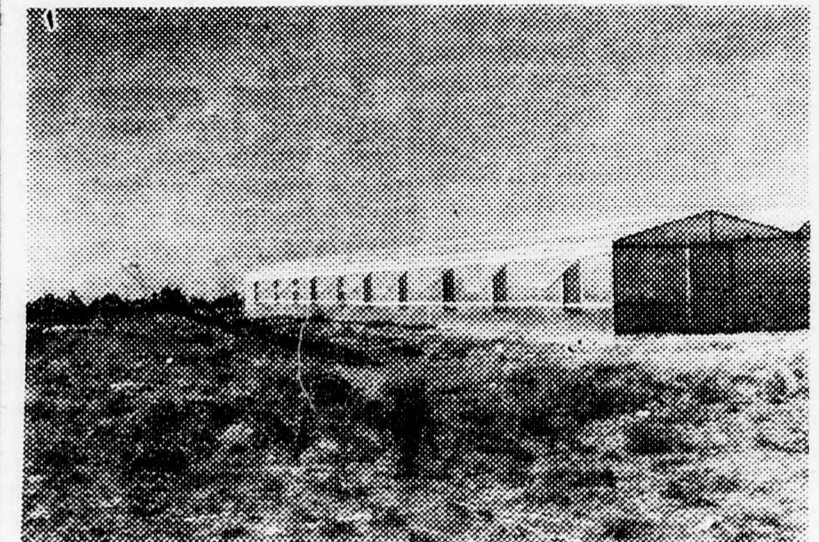
A „Sadi E. Annenberg” amerikai filantrópus nevével viselő laboratórium munkatársai sorában, három magyarjakkal találkozunk: Guttman Tuvija, a laboratórium s a citrusültetvény felelőse, aki 10 éve dolgozik a telepen és a két „pesti” laboráns. Köves Zoltán és Kovács György, akik mindketten 1957-ben alijáztak s hét éve állnak a kutatóintézet szolgálatában.

A gyakorlati laboratóriumi munka, tulajdonképpen kint a földeken kezdődik — meséli Guttman Tuvija. — A kísérleti célokra kisméretű növényfajtákat, parcellákra osztott földkezen neveljük fel. Minden földkockában más és más feltételek között történik a növény kitermesztése. Több vízzel, kevesebb vízzel, vagy az öntözés megvonásával és különböző műtrágyák adagolásával figyeljük meg a növények reakcióját. Öntözés előtt és után földmintákat veszünk, a talaj

Mesterséges napfény alatt... A növénynevelő-szobát Kovács György — az itt folyó kísérletek felelőse — kalauzálásával tekintettük meg. Ebben a helyiségben mesterséges napfény mel-

Irtá: Boros György

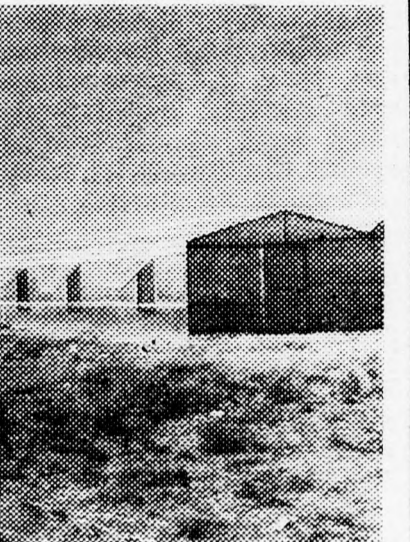
kutatómunka. Laboratóriumokban vagyunk, ahol fehérköpenyes agronómusok, laboránsok mérlik, vizsgálják, figyelik a növé-



Melegház a giláti telepen.

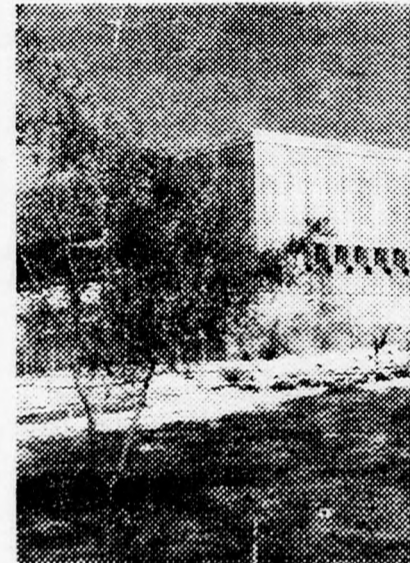
nyek életét, analizálják élettani működését s bizonyított számítások alapján gondoskodnak szükségleteiről...

váro trópusi fajtát, hanem egyszerű „grape-fruit” bokrot és a „póri” származású — babot... És buvizát, amelyet desztillált



Az „Annenberg”-laboratórium.

vízzel öntöznek és nitrogénes tápanyaggal etetik. — A kísérletek célja: megfigyelni a növények fiziológiai viselkedését, változott körülmények között. Hogyan reagálnak a külön



Az „Annenberg”-laboratórium.

köz behatásokra? A babra azért esett a választásunk, mert kis termető növény, rövid a termesztési és szabályos levelei vannak. A nevelőszobában lehetőségünk nyílik a „fotoszintézis” tökéletes megfigyelésére. Ezutóbbi az a folyamat, amikor a növény átalakítja a szervetlen anyagot, szerves anyaggá — a napfény, a klorofil és a víz „közreműködésével” — meséli Kovács György. Egy pillantással ellenőrizi az órát, amely a mennyezetről lefűtő „napfényt” szabályozza. — 12 órán at kell „süssön”, aztán „lajlatov”: sötétség...

Földmogyoró ültetés — baktériumokkal együtt

Jehuda Getzl, a telep gazdasági intézője, nem kutatómunkáról számol be, hanem ismerteti a kísérleti állomáshoz tartozó „birodalmat”. — 4000 dunám földje van (ebből 1500 dunám

Két méter magas paradicsom-bokrok a melegházban

Hadászá Avigdor, a telep igazgatója, a három dunám területet elfoglaló melegházakhoz kísért el

ajtó van rajta, különben favázra erősített plasztik oldala s teteje van, amelyen keresztül olyan erővel tűz be a nap, hogy a „melegház” helyett a gőzfűrdő elnevezést is elnyerhetné... De úgy látszik, hogy a két méter magasságot elért és zsinórral felkötözött paradicsombokrok s uborka-„fák” jól érzik magukat a meleg klímában: ontják a szép és — mint meggyőződöttünk róla — az ízletes gyümölcsöt... — Mennyivel jobb a plasztik-melegház az üveg borításúnál? — kérdeztük — Lényegesen olcsóbb! — És ez a nagy előnye! Ugyanis az itt folyó kísérletek alapján a telepítési szervek, a melegházi zöldségtermesztés bevezetését tervezik a negevi mosávkokban. Két dunám területű plasztik-melegház 5-6 ezer fontba kerül és biztos megélhetést nyújt, a koratavaszi hónapokban, egy-egy családnak. Egy dunám nagyságu melegházban 12-14 tonna paradicsom termelhető ki. Ez ez nem lebecsülendő jóvédelmet jelenthet, még akkor sem, ha csak máskor-kor-kor fontos „primórárt” érhetnek el, a zöldség-szegény hónapokban...

A 12 évvel ezelőtt létesített kutatótelep, különösen az ipari növények vonalán — gyapot, cukorrépa, földmogyoró — tünt ki eredményeivel. Bebizonyítottuk, hogy az „Akála 442” és az „Akála 15/57” nevek alatt „regisztrált” gyapotfajták a legmegfelelőbbek a Negevek. Ezek a fajták 400 kg termést adnak dunámonként (Egyiptomban 150 kilót). Mindemellett a gyapottermesztés még ma is „lutri”: a leggodosabb kezeléssel mellett is betegség támadhatja meg a



Az „Annenberg”-laboratórium.

gyapotföldet és tönkretetheti az egész termést. 18 féle károkozó-rovar s gombafajta ellen van védő anyagunk. — A cukorrépából. Öntözéssel, dunámonként 7-8 tonna termést érünk el és 17-19 százalékos cukortartalmú répát. A földmogyorónál néhány évvel ezelőtt új kísérleteket kezdünk meg: a vetésnél, a maggal együtt, baktériumokat is „elültetünk”. — Ugyanaz a folyamat játszódik le, mint amikor az ember oltást kap: a növény immunis lesz a betegségekkel szemben. Az eredmény: 25 százalékkal növeltük meg a termést és nagyobb, szebb, világosabb színű „export-mogyorót” nyertünk. Az ipari növényeken kívül virágtermesztéssel is foglalkozunk: több gladiola, róza, szegfű, iris-fajtát honosítottunk meg, amelyek ma már kitünően megállják a helyüket a Negeven a gyakorlatban is.

gyapotföldet és tönkretetheti az egész termést. 18 féle károkozó-rovar s gombafajta ellen van védő anyagunk. — A cukorrépából. Öntözéssel, dunámonként 7-8 tonna termést érünk el és 17-19 százalékos cukortartalmú répát. A földmogyorónál néhány évvel ezelőtt új kísérleteket kezdünk meg: a vetésnél, a maggal együtt, baktériumokat is „elültetünk”. — Ugyanaz a folyamat játszódik le, mint amikor az ember oltást kap: a növény immunis lesz a betegségekkel szemben. Az eredmény: 25 százalékkal növeltük meg a termést és nagyobb, szebb, világosabb színű „export-mogyorót” nyertünk. Az ipari növényeken kívül virágtermesztéssel is foglalkozunk: több gladiola, róza, szegfű, iris-fajtát honosítottunk meg, amelyek ma már kitünően megállják a helyüket a Negeven a gyakorlatban is.

Hadászá Avigdor, a telep igazgatója, a három dunám területet elfoglaló melegházakhoz kísért el

Nyelvtanfolyamok

dél előtt, délután és este

tanuljon Berlitznél

IVRI, ANGOL, FRANCIA, NEMEI nyelvet Kis csoportok. INTENZIV KURZUSOK alap- és középfokú iskolák diákjai számára. Különböző osztályok felnőtteknek. FEL-ÁVIV, Nachlat Benjamin 2. Tel. 56347. HAIFA, Hechaluc-utca 27 sz. Telefon: 69265

És mondta...

1. ...egy pesti ifjú szíve választottjának:

— Drágám, olyan életem vagy, mintha exportból maradtál volna vissza.

2.

...egy alkalmazott a barátjának:

— Az én főnököm olyan udvarias ember, hogy már messziről előre visszaköszön.

3.

...egy leány a barátjának:

— Az udvarlómnak kezd túlságosan megnőni az önbizalma, pedig nem ártana neki egy kis alszerénység.

fedeztünk fel, Weisz úr, a kutatóállomás titkára személyében. A közeli, vallásos „magyar” falu, Tifrách lakosa.

— Ha ideje van, látogasson el hozzánk, Tifráchra is! Ott ugyan nem láthat „méggekkel” etetett s itatott növényeket, — de a közeli „smítá-évvél” kapcsolatban láthat egy-két érdekességet! — invitál barátságosan.

Megigértük: — Majd legközelebb!...

Jeruzsálemi areképesarnok

WIDDER DÁVID, a Kneszet „gazdája”

Akkor még Dávid Ben-Gurion volt a miniszterelnök és a honvédelmi miniszter, Mose Daján pedig a vezérkari főnök tisztségét töltötte be.

Egy napon, amikor különösebb kül-, vagy belpolitikai események nem keltettek izgatott hangulatot a kormány tagjai és a képviselők körében, Ben-Gurion derűs hangulatban hívta fel Daján figyelmét egy szürkehajú férfire, aki a parlament étkedében, az ajtó közelében állt és személyt tartott a táplálkozó honatyák fölött.

— Nézd ott azt az embert! Tudod ki ez? Ő a jeruzsálemi gazdája a parlamentünknek.

— Hogy-hogy? Nem értem — csodálkozott Daján.

— Ő, a Widder. Ugy jön ide be minden nap, mintha templomba érkezne. Nem katedrálisba, hanem beth hámidrásba. Bizonyára sajnálja, hogy nem viheti haza magával az épület kulcsait. Akkor lenne megnyugodva, hogy minden szoba be van eszkva. Ő itt a gazda. Ugy néz bennünket, mintha a vendégei lennénk!...

Valóban. Widder Dávid szilárdan kitart a jeruzsálemi parlament mellett. Mindenkit ismer ott, akiről az újságok írnak, de azt is, akinek létezéséről csak ő tud. Ő a sokszorosító iroda vezetője. Az a feladata, hogy az elhangzott beszédek azonnal sokszorosítsa, kiosssa a Kneszet tagjai között, eljuttassa a bel- és külföldi sajtó parlamenti tudósítóhoz. Ebben a munkában a lassúság egyenesen nemzeti szerencsétlenséget jelent. Sietni kell. A kiváló honatya még szónokol, beszédének első része azonban már közléken forog. Ez a gyorsított üzemeltetés Widder Dávid érdeme.

Önmagáról keveset beszél. Volt cionista vezető a Mizráchi mozgalomban. Volt munkaszolgálatos. Megjárta Auschwitzot is. Megfordult a háború utáni németországi menekült táborokban, ahonnan tízezerrel kíváncsoktak az emberek nemzeti

függetlenségben születő új hazájuk után.

— En egy vagyok a népemből, nincs rajtam semmi különös — jellemezte önmagát Widder Dávid.

Hát éppen itt kezdődik az ő különossága. Abban a pillanatban, hogy a Kneszet átköltözött Tel-Avivból Jeruzsálembe, Widder Dávid már jelentkezett munkára. Nemzetközi rosszálló fejlesztés útján futottak, üzleteket nyitottak. Kiváncsoltak Ausztráliába. Vagyonosok voltak. Widder Dávid a parlamentben látta élete tartalmát.

Ez a legfontosabb dolog, ami a Szanhedrin megszűnése óta történt. Itt az apokajreszek emberi hangon megvitatnak minden zsidó érintő ügyet és a végén mindenkire kötelező törvényeket hoznak, a vallásokkal együtt. Tud erre példát hozni a galúti életből? Ott csak a gázkamrákba lehetett egyútté preselni őket. Ez az izraeli parlamentáris demokrácia csodája! Egy kicsikét emlékeznél kell a múlt, kérem. Már azoknak, akik benne voltak az igazi zsidó életben. Azok tudják! Véres verekedésig fajuló machlojkek voltak — minden eredmény nélkül. Ma pedig? ... Hol talál ma ga egész Ázsiában és Afrikában ilyen parlamentáris demokráciát, mint a miénk? De, kérdem én: mikor és hol ült le komolyan tárgyalni lényeges dolgokról a kommunista párt. együtt az Agudát Jiszráéllal? Meg mondom. Soha. Sehol. Ez az izraeli parlamentáris demokrácia!...

Ezt olyan őszinte meggyőződéssel mondta Widder Dávid, hogy el kellett hinnednk szavainak komolyságát. Ő úgy hisz a Kneszetben, mint gyermekkorában a beth hámidrásban. Ezért lép be otthonias hittel a Kneszet épületébe. Szentélynek érzi? Nem. Otthonnak!...

Gervai Sándor

Svájc névjegye: A hegyek-völgyek városrendészete

A svájci turista-vízum kategóriás: kerek három egész heti tartózkodásra adják, de aki akar, többször is visszajöhet — három hónap leforgása alatt. Szerény voltam: kétszer hat napig voltam náluk (egy közbeiktatott másik körsetával), s bevallom: e néhány nap alatt néha unatkozni is voltam bátor.

Ennek egészen különös oka van, s amit most leírok, ne vegyék csak anekdotának, Svájc ma sem akar szabadulni attól a kényszer-képzettől, hogy a világhírű festőiből országa... Nagy igazságtalanságnak tartják, hogy tájait mégsem vonultak be a festőművészet egyes számú antológiájába. Pedig, mint keserű humorral mondják: Tell Vilmosnak örökérvényű szerződése volt az I. G. Farbennel... Ennek értelmében itt még ma is naponta háromszor, minden étkezéshez feltalálják az összes elképzelhető pasztellszíneket, s a nagy falalás, mint az agyonrendezett, látványos revükben, már nem is üdíti fel az ártatlan nézőt, hanem hibáján kívül, alaposan elfárasztja. Pedig a „Bund” jót akar. Mindent elkövet az idegen ember limitált tartamú szolgálatára. S éppen itt a baj. Hogy mindent elkövet.

Mikor közel négy évtizeddel ezelőtt, mint ifjú sihéder errevetődtem, még volt valami szüzien „vidéki” a belvél köztársaságban. Társaimmal együtt, Erdélyből jövet, azon lelkeztünk, hogy „nini! itt még az erdő fáját is naponta megnyesik!”, meg hogy „azt a patakot központilag irányítják, különben nem rajzolná ki ilyen pontosan a víznyolcast!”.

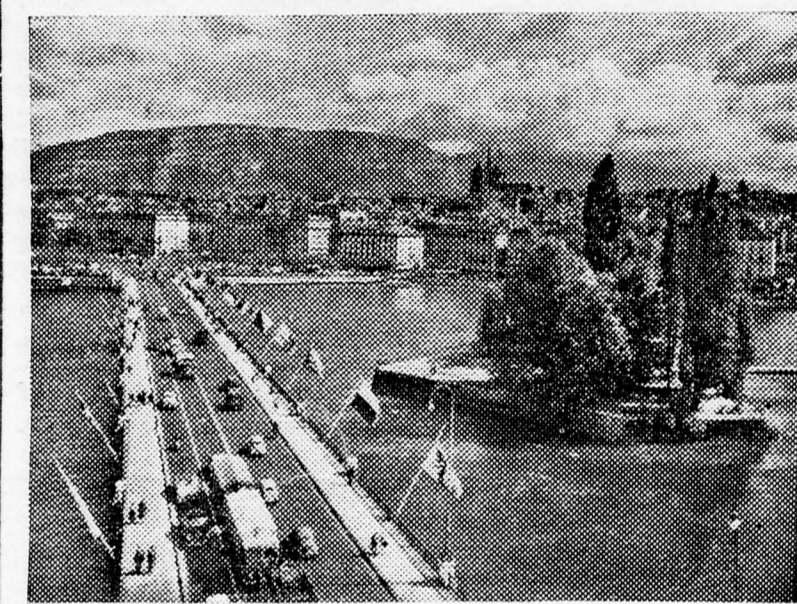
Ilyen és hasonlóan lelkes megjegyzéseket váltott ki akkor belőlünk az akkori, még tágasabb svájci „paysage”, amelyben hegyek, erdők és mezők szinte percenként váltakoztak. Ifjú és lelkes tolokodással igyekeztünk ketten, a kis csoport temesvári tagjai az akkor még fiatalos Thomas Mann hajlékába, Zürich mellé: az évek éppen piáriumperre volt egy lippai román pópával, aki a törvény előtt azt állította, hogy Thomas Mann tőle, egyenest Lippáról orozta el nagy bibliai regényének, a későbbi József-trilógiának egész dokumentációs anyagát. A per Thomas Mann teljes rehabilitálásával végződött, s a nagy író zürichi éveinek a város pompás emlékházzal áldoz. De a nyesett fák s az akkori tágas, zöldellő mezők az elmúlt négy évtized alatt jóformán eltűntek a svájci tájakról: mialatt Európában előbb a látszat-béke, s aztán a véresen igaz háború dühöngött, a semleges kis kanton-szövetség hihetetlenül meggazdagodott (nem utolsó sorban a kanyargós utakon ideérkezett, s máig is itt nyugvó, anonim zsidó vagyonokból). Bekövetkezett az agyonduzzasztott belső terjeszkedés érája, amelynek folyamán az élelmes svájciak feltalálták a század egyik néma forradalmát: a mezők urbanisztikáját. Ez ma a svájci tájék döntő tényezője. Az egész ország — legalábbis a vasútvonalak mentén — kegyetlenül beépült, s ma már éppúgy kereshetném az elmúlt tájakat, mint akkori kis csoportunk ifjúságát.

Svájc ma egy imponálóan hatalmas „banlieu”, azt a benyomást teszi, mint valami távoli hatalmas központnak egy szűnni nem akaró, igen civilizált külvárosa.

Irta: Weinerth László

Előbb délkeletről, aztán északról beutaztam a svájci szövetségi vasút két leghosszabb vonalát, s a végén le kellett számolnom a statisztikai tényvel, hogy átlagosan minden tíz percben egy bizonyos állomásra érkezünk; még jó, hogy nem sokszor állunk meg, mert a körülmények kényszerítő ereje folytán csak expresszvonatra ültem.

Igy történt, hogy egész csomó érdekes helyen csak átrogtunk. Nem szállhattam le St. Moritzban, hogy



Genf. A J. J. Rousseau sziget a Mont-Blanc-híddal.

a centenárium napján ott legyek. (Száz éve annak, hogy a világhírű városka már nem csak nyári üdülőhely, hanem a téli sportok egyik nemzetközi központja is. Ezt ünnepelték.) Nem szállhattam ki egyetlen rövid órára Vevey-be, hogy Voltaire vagy Romain Rolland emlékének áldozzak, vagy hogy a most elkeseredett Chaplin-papának tisztelteljes sajnálatomat fejezzem ki beatnik-fia miatt, aki egy londoni botrány központja e pillanatban. S nem adatott meg nekem az sem, hogy Montreux-ben Vladimir Nabokov előtt tisztelegjek (akiről már irtam e lap hasábjain), s akinek őszintén gratuláltam volna, hogy a fia milyen szépen énekel a milánói Scala-ban, ahol a fiú jeles, elsőosztályú kardonos.

Mindezek a lehetőségek most elsuhanak mellettünk, mialatt az étkezőkocsis asztalától nézegetjük a majdnem teljesen beöltöztetett egykori svájci mezőt. Gyárak, villák és sokszor hatalmas lakóházak is, majd mindegyik amerikai ambíciókkal: csak neki az égnek, hiszen mindent kibír! Valóságos meglepetés, amikor egyik-másik kanyar vagy alagút után valóban felültek a régi, álomszerűen mélyzöld pázsit, amely ezúttal vagy kiválóan kultivált golfpálya, vagy a gyárak és nagyüzemek által fenntartott ideális futballtelep, ahol a verőfényes vasárnap délutánon meggyipros és élénksárga mezbe bujtatott emberkék kergetik fehér cipőkkel a fehér barnapöttyös labdát, s a hát terep a még szikrázó hóval borított hegycsúcsok képezik.

A kép megragadó s mégis: ellenállhatatlanul prózai, olyan mint egy chromoleonomat, az egyik francia utitárs ásitva meg is jegyzi:

— Comme une image d'Épinal — ami nemcsak lefitymálás, hanem svájci sürtek számára valóságos sérülés is.

A jelenlevők többsége rosszalóan rázza a fejét, de a mi franciánk mégis úgy érzi, hogy valami nemzeti hőstettet hajtott végre. Perreljék, ha nem tetszik! Az egyik sarokban egykedvű spanyol hunyorít neki, s

közben, jó parasztosan, bicskával vágja a kenyerére helyezett jó darab sonkát... Neki már mindegy: ledolgozta itt az évet az új alpesi alagútnál és most már boldog, hogy szabályosan hazaküldték, mint annyi más előbb idecsalogatott honfitársát. Itt Svájcban mégis túlsok a hideg... gyerünk szépen vissza Francia melegebb börtönébe! Az étkezőbe is csak azért jött, hogy — miközben a saját elemősiáját fogyasztja — ihasson egy nagyot...

A nyomott hangulatot mégis csak a meglepetésekben gazdag svájci tájék oldja fel, hiszen az egyik fordulónál váratlanul elénk tárul a sóbárványszerűen behavazott Matterhorn, mint ha ő is sértődötten elfordulna a szorgos ipari építkezések dzsungeljétől...

— Ah, le Cervin! Ca, cest autre chose! — rikkantja elismerően a kritikus francia és megkérdés nélkül vidáman hátbavágja a mellette hunyorító svájci polgárt, aki erre önelégülten mosolyog. „A vita tehát mégsem olyan egyszerű a mi kis országunkkal!” — gondolhatja magában, mert nagyon fölényesen méri most végig a kissé túlbizalmas franciát.

A Genfi-tót már két órával ezelőtt üdvözöltük: alattunk csillogott a mély szakadékból, miközben meredek és most egészen kopár szőlőhegyek tetején szárdultot velünk a vonat... Lausanne elővárosában már csak a távolból volt látható, s mire Genf neveléségen provinciális állomására érünk, teljesen el is tűnt a szemünk elől. (De majd látni fogjuk megint a városból, ahonnan — a tavon át — már a kőbevesző Mont-Blanc felé fogunk sűrűn nézegetni.)

Közben tudomásul kell venni: a genfi belváros ma már minden, csak nem provinciális. Alig néhány évtizeddel ezelőtt csendesen zárkózott „burg” volt, ahol senkifia idegen jól nem érezte magát. Wilson elnök emlékezetes ittléte, s itteni nemes csatái óta a genfi polgárok egyből felfedezték, hogy nemcsak Európa, de a világ központi rangjára is aspirálhatnak. A mai város tökéletesen kozmopolita ellentét annak, ami volt. Különösen szembeötlő ez este, amikor a régi konzervatív és szigorúan kalvinista fellegvár csak úgy ontja magából a szórakozóhelyek csalogató fényeit. Ugy látzunk, végleg elmúltak azok az idők, amikor Genfben esti kilenc óra után kötelező volt a lefekvés. A városnak ma több hangos éjszakai lojalja van, mint ahány kö-zépiskolája.

A pompásan kiépített bulvárok, csillogó üzletházak és mulatók neonfényei a világ minden elképzelhető olcsó és drága mulatságát kínálják, s a kompakt csoportokban hajrázó, minden nemzetiségű idegenek nem is nagyon kináltatják magukat... Genf éjszakai üzeme teljes erejű lendületben van, de a Rousseau géniusát hirdető kultúralapítvány, amit hosszú évekkel ezelőtt tűz égetett ki, máig sem épült fel megint.

Az imponálóan előkelő barokk-palota, ahol Wilson elnök lakott, s a párnája alatt dédelgette emlékezetes huszonegy pontját, ma siralmas állapotban, félig elahagyottan áll a csillogóan fényes, ultramodern „President”-szálló mellett.

S lefogadom: ha Liszt Ferenc megint itt Genfben a Saint-Pierre-templom környékén akarna elbujni D'Agoutt grófnővel, előbb ezerszer meggondolná a dolgot. Vagy meg sem gondolná, hanem azonnal tovább utazna. Esetleg előre küldené a szervenvelyes szeretőt az Engadin-ba, s estére talán beülne velünk a „Victoria-Hall” nagytermébe, hogy megfigyelhesse: miként igyekezik a késői virtuóz-utód: Wilhelm Kempf az itteni heterogén közönséget (amelynek csak félig sikerül, hogy „hallgatóság” is legyen) az igazi klasszikus költészet vizére visszavezetni. S a zseniális mester lehangoztan látná, hogy a nemes szárdék, csak részben sikerül. De nem a kiváló pianista szinte bűvös játéka múlik, aki kezdeti elmélázását legyűrve, Mozart és Schubert egy-egy szonátája után éppen Liszt Ferenc keveset hallott „Két legenda” című felségese alkotásában éri el a saját művészetének legmagasabb csúcsait... — hanem a közönség, amely ma már csak részben fogékony a költészet iránt — pláne, ha koncert után rendelt asztala várja a „Ba-Ta-Clan” nevű hangosabb kultúracsarnokban.

Genfi barátok szabadkozni: senki sem tehet arról, hogy a város áldatlanul kozmopolita jellege egyből felfalta a tradíciókat. Hiszen azt akarták, hogy a világbeke csendes fővárosa legyen, amolyan Bonn vagy Washington, ahol mint tudjuk, még a macskák is gögösen unalmasak tudtak maradni. Sajnos, Genf mai lokál-jellege egyenesen a béke ellen dolgozik. Ezért — a szórakozások igen raffiniált és végtelenül változatos lehetőségeiért — üldögélt itt, többek között, két teljes éven át Carapkin elvtárs leszerelési konferenciája is, amely tulajdonképpen máig sem zárult be. Ha majd újabb nemzetközi attrakciók jönnek a varietébe — talán még folytatódni is fog. Hiszen mindez az élő művészet diadala a meghalt béke ideálok felett, ez csak világos, ugyebár?

Közben csak az történt, hogy a legegyszerűbb fogalmak is egyszerűen kisiklottak a normális vágányokról. Genf — a wilsoni ösztönzés erejével — valóban a tartós világbeke központja akart lenni. A város urai éppen olyan ártatlanul hittek ebben a rózsaszínűen csalogató chimerában, mint amilyen vakítóan hófehér az UNO itteni palotája. De az ártatlanság örök sorsa, hogy az élet megcsúfolja. Ami a illuzióból megmaradt a genfiiek számára, csak annyi, hogy most innen nézik végig a világszervezetet new-yorki krónikus tehetetlenségét. Ami ma ott történik,

Egy költő feljegyzései

Irta: Szemes Erzsébet

Az üldöztetés ideje alatt Michalovcén, Szlovákiában, a deportáció fenyegető előszelében, amikor már alig hagytam el a házat, s nappalaim jórészét a kertben, a ház mögött töltöttem, feledtetőül, furcsa játékkal mulattattam magam. Akkoriban ízeltem bele a rimés versbe, addig csak az a versforma volt a sajátom, amelyről Ignotus azt írta a Nyugatban, hogy a szavak súlykülönbsége teszi ki lényegét és ritmusát.

Apámmal szótárt böngészünk egy este, már nem emlékszem, szlovák vagy francia szótárt, mikor hirtelen az a gondolat támadt, hogy nagyjából minden szótári szó megvereseltető. Ezen az alapon verses ABC-t lehetne írni gyerekek számára, a sor-kezdetnél azonos be-

tűkkel. Apám akkor felemlítette, hogy a régi héber irodalomban — talán arab befolyásra — van erre példa.

Napok alatt végigmentem az ABC-n, s emlékszem, a zs-vel kezdődő utolsó vers volt a legvirtuózabb, mert abba minden zs-vel kezdődő szótári fogalom belefért. De mi tagadás, a kényszer a leg-több versnél a művészi forma és kifejezés rovására ment. Mire befejeztem, újra kezdtem az egészet az eredeti elképzeléstől függetlenül. A szavak csodálatosképpen rengeteg friss ötletet adtak, amelyek bizonyára sohasem merültek volna fel, de a versekre az ABC mégis megvereseltető. Ezen az alapon verses ABC-t lehetne írni gyerekek számára, a sor-kezdetnél azonos be-

„Havasi hegytetőn havasi rózsá,
Hogy volna rózsá? Vigyázz a szóra!
Hisz libben és lebben mint a madár,
Hamvas rózsaszín pillangó talán?
Hajnalhasadás óta vár ott csak vár —
Nem lepke, nem rózsá, a hajnalmadár —”

Vagy eszembe jutott vol-billegető, ez a komikus kisa-e valaha is a barázdá-madár?

„Barázdabillegető,
illeg-billegető gőgösen,
pedig nem is hercegnő.
Billegető gőgösen,
mint valami kényes dáma,
ki büszke a kalapjára.
Mért oly rátartó magára?”

Vagy ez: „Esthajnalcsillag és estike virága,
Esthajnal idején ránéznek egymásra.
Egyik fényét bontja, a kelyhét a másik,
Estelente-este, hajnalhasadásig.”

Regény-, novella-, vers-kézirattal együtt az egész ABC elveszett, de a háború után, mikor a kihűlt otthonba nem térhettem többé vissza, nagy szomorúságomban, ismét feledtetőül, újra kezdtem a „játékot”. S azóta sem hagytam abba. Játsszom a szavakkal, néha jártomban-keltemben, máskor álmatlan éjszakákon, fejben játszom, mint a szimultán játszó sakkjátékos. Farszató, de számomra gyönyörű játék. Eddig legalább három kötetre való gyermek-

vers, tréfás vers, s olykor a lélek mélyéről felkivánczó poéma állt így össze.

Szó, meg szó, gomolyog az agyamban, a rímek kergetik párjukat, mint a szerelmek, akik egymást kergetik, hajszolják. A játék nem mindig egyszerű, gyakran csak kínlódva találom össze a rímek, mint ha mankó lenne a hónok alatt. Így születik meg a „játék” jellemzésére — a „gáncs”:

„A rímek gyakran oly suták!

Nem vagyok ötvös,
Nem gyűrök e rímek,
nem ékszer, nem kincsek,
bizony, csak bilincsek,
cseltek-botlik benim a láb —”

De ha a játék simán per-reg, bohókás, könnyed, fel-szabadult lesz egyszerre:

„Nem egyéb a rím, mint játék,
égből jött kedves ajándék.

Az értelem csak áll sután,
de ha a rím hozzászegődik,
csillag gyűl ki a homlokán.”

A szavak kezdetben mint ikrek
szakasztott egyformák —
csengenek-bonganak a rímek
mint üvegharagocskák. —
Micsoda tánc, micsoda dárúd,
az alliteráció!

Munka közben rájöttem, ha valaki már tudja a rímek titkát, akkor a legképtelenebb téma is rímbe-

fogható. És jön a kiabrándulás: úgy érzem, hirtelen, hogy az egész játék egy kicsit olcsó.

semmilyen sem különbözik attól, amikor a genfi központot harminc évvel ezelőtt a németek és az olaszok megtorpedózták. Genf tehát resignáltan elfogadja a sorsát. Azt a tény is, hogy valóban konst ruktív politikusok helyett, ma többnyire szinesbőr emigránsokat lát vendégül illusztris falai között. Akik nemcsak a pénzüikkel, hanem — ami ezzel jár —, szőkehajú s fehérbőrű part-az élet megcsúfolja. Ami a illuzióból megmaradt a genfiiek számára, csak annyi, hogy most innen nézik végig a világszervezetet new-yorki krónikus tehetetlenségét. Ami ma ott történik,

otthonragadt néger feleségek drámai sorsára. Addig is, amíg valami szerencsés fordulat szabadsághősként fogja hazaszólitani a szines bajnokokat. Akik Loreley öléből valamelyik elmaradt törzsi ország miniszteri sámlijára fognak sóhajtvá rátelepedni.

Kálvin, Voltaire és Rousseau modernizált városa közben tovább ragyog. Hiszen megkapta a béke illuziójának is a jutalmát. Ezt az árat az idegenek fizetik s ami földi értékben ez kifejezhető, azt a genfi bankok atombiztos széfjeiben őrzik. Ennek az ezerarcú városnak a karrierjében, ez sem a legrosszabb megoldás.

Egész évben farsang

Sem királyok, sem mil-
biárdosok, sem világhírű
filmsztárok, sem Nobel-di-
jas tudósok, sem történelmi
nevek viselői nem lehetnek
biztosak abban, hogy a jó
párizsi társasághoz számí-
tanak.

Azt, hogy ki tartozik ide,
mindenekelőtt egy 51 éves,
elégé jelentéktelen külsejű
férfi szabja meg, aki se nem
arisztokrata, se nem millió-
mos és intellektuális képes-
ségei korántsem haladják
meg az átlagot.

Georges Cravenne irodá-
jában, a Champs Elysées
egyik bérházában dől el a
párizsi és nemzetközi tár-
sadmény idény sorsa. Ezer
kartoték és egy telefon min-
den tartozéka ennek a
sznobipari vállalkozásnak.

Tizenöt éve gyakorolja
egészen pontosan meg nem
határozható mesterségét
„Cra-Cra”. Tizenöt évre
volt szüksége, hogy elérje
azt, amit előtte a megból-
dogult Elsa Maxwellen ki-
vül talán senki sem ért el:
anélkül, hogy önmagában
bármilyen kvalitásai lenné-
nek, mindenki, aki számít
a világban, kegyei után áhi-
tozik.

A különös foglalkozású
ember tevékenysége körül-
belül így fogalmazható
meg: ahhoz, hogy egyik vi-
lághíresség meghívja a má-
sikát és az el is jöjjön,
Cravenne közvetítésére van
szükség.

Ahány extravagáns es-
tély és álmogadás volt az
elmúlt években Párizsban,
azt mind ő rendezte.

Cravenne volt az, aki a
„Kleopatra” bemutatója al-
kalmából a metron szállí-
totta az előkelőségeket a
filmszínházhoz. Ő rendezte
a Lido mulató premierje al-
kalmából azt a bált, ahol a
hölgyeknek nadrágban kel-
lett megjeleniük.

A nagy rendező mester-
műve kétségtelenül a „Leg-
hosszabb nap” című film
gálaestje volt. Száz ezer dol-
lár költött el a „Centfox”
a tűzijátékra és egyéb népi
szórakozásokra. Edith Piaf
az Eiffel-toronyról énekelte
és félmillió párizsi hallgat-
ta. A Chaillot palotába,
ahol maga a gálaest zajlott,
persze csak 2700 kiváltsá-
gos jutott be és a 25 dollár-
os jegyekért súlyos har-
cok folytak.

Még jobban kiéleződik a
harc, amikor egy-egy vacso-
rára (átlagos részvételi díj:
100 dollár) csupán néhány-
száz kiváltságot hívnak meg.

A rivalitások akkor sem
mérészködnek, ha néhány-
száz kilométert kell meg-
tenni a nemes cél érdeké-
ben. Az elmúlt hetekben
82 párizsi előkelőség része-
sült abban a privilégiumban
hogy egy külön repülőgé-
pen Moszkvába utazhasson
és részvevessen Gilbert Bé-
caud énekestjén.

Az igen közepes énekest
természetesen Párizsban
akárhát hallhatja. Mégsem
riadtak vissza április 23-án
a nemzetközi előkelőségek,
hogy előszobázzanak Cra-
venne irodájában, amikor a
helyeket osztogatták. Még
Tolsztoj gróf, a nagy író
leszármazottja és Trubec-
kó herceg is hajlandók vol-
tak, először életükben, őseik
házájába látogatni. (Furce-
va kultúrminiszter: „Őrülök
hogy hazatértek az urak.”)

Bölcs mondások

A gyerekek nemcsak a
ruhájukat és cipőjüket nő-
k ki rohamos tempóban,
hanem a szüleiket is.

★

Takarékos ember az,
aki nem szívesen költi a
sajátját.

★

Az autó legveszélyesebb
része — a sofőr.

Évek óta reménytelenül
kísérlik meg megfejtetni,
azok, akiket ez érdekel.
Cravenne listáinak titkát.

Köztudomású, hogy két
szekrényben őrzi a tár-
sadmény diktatór a dossziékat.
Az elsőtben 200 szuperelőke-
lőség szerepel, a második-
ban 800 „tartalékos”.

Hogy miért számítanak
a miniszterelnök, a mona-
kói hercegnő, Maria Callas,
Liz Taylor, vagy Margaret
angol hercegnő és férje az
első csoportozhoz, azt még
meg lehet érteni.

Hogy Romy Schneider és
Curd Jürgens, Juliette Gré-
co és Salvador Dali, Loren
és Lollobrigida, Audrey
Hepburn é Bernard Buffet
nem hiányoznak a második
listáról — érthető.

Chaplin és Françoise Sa-
gan, valamennyi Rothschild
és Onassis, Maurice Cheva-
lier és a belga Paola her-
cegnő sem jelentéktelen sze-
mélyiségek.

Cardin, a divatdiktátor,
Floriot, a szenczió-jogász,
Heléne Rochas, a parfüm-
királynő még csak érthető,
hogy megtalálják helyüket.

De azt azután már csak
nehezen emésztik meg a
mellőzöttek, hogy ősrégi
arisztokrata családok sar-
jainak helyét Alexander, a
fodrász király foglalja el.
És azzal sem egészen érte-
nek egyet, hogy e pillanat-
ban a legkeresettebb szemé-
lyiség, Régine, a mulató-
tulajdonosnő, aki nemcsu-
pán csúnya, szegény és je-
lentéktelen, de származása
sem predestinálja arra,
hogy féltelenség legyen:
egy litván zsidó pincér le-
ánya, aki pincérmóként kezd-
te.

Azt persze elfelejtik az
okvetetlenkedők, hogy ma-
ga Régine is azok közé tar-
tozik, akik a kulcsot birto-
kolják, amely a „tout-Pa-
ris” zárát nyitja: a „Castel”
mellett, Régine klubja, a
New Jimys, az egyedül iga-
zán exkluzív hely Párizs
éjszakájában.

A „Jokomotivok”, azaz az
a néhány tucatnyi személy,
aki egy klub, vagy mulató
vonzerejét képviseli, ma
már nem hitelezője, hanem
adósa Régine-nek. A wind-
sori herceg, Hitler-imádó és
ősjampec, aki egyik meg-
alapítója volt a kövér pin-
cér lány világhírűnek, ma
maga is örül, hogy beenge-
dik a kiváltságosok közé.

Az egyik nemzetközi
pletykarovat vezetője, egy
nagy párizsi estilap munka-
társa: „A társadmény rang-
létra új elveken alapszik.
Ki az előkelő? Aki Cra-
venne, vagy Régine bar-
rátja.”

Levelek a szerkesztőhöz

A gyermeknevelés problémájához

A gyermeknevelésről több
 ízben megjelent cikkek-
hez hozzászólván megje-
gyezni kívánom, nagy
baj az, hogy az iskolában
nánunk a tanítók, vagy
tanárok csak oktatnak,
de nem nevelnek. A dél-
utáni és az esti órákban
ezért szabadon csatangol-
nak a magukra hagyott
gyermek, ami boldok
is mindent, ami kezük
ügyébe kerül, kergetik
az állatokat és feldulják
a házak körüli kerteket.

Rendszeres neveléssel
rombolásukat alkotó mun-
kává lehet átváltoztatni.
Kertek, fák ápolására, az

A magasságmérő 400 mé-
tert mutatott. A „Branden-
burgi” típusú 16 lóerős is-
kolagép motorja váratlanul
kihagyott és a könnyű re-
pülőgép a krakkói repülő-
tér fölött zuhanni kezdett.



GROSZ JENŐ-JAKOV
1916—18-ban pilótaöltözék-
ben (balra) és 1948-ban az
izraeli hadsereg egyen-
ruhájában

Grossz Jenő, Ferenc Jó-
zsef első zsidó pilótája, erő-
feszítéseket tett, hogy a zu-
hanó gépet egyensúlyba
hozza. Kísérletei azonban
meghiúsultak és a gép vé-
szes gyorsasággal folytatta
zuhanását.

1917 március 27-ét muta-
tott a napról ezen a napon.

A biztos halál felé zuhanó
fiatalember agyában kerget-
őztek az emlékek.

Havasmező fűtcáját lát-
ta egy szombati napon,
amint az utca közepén szá-
guldó, megvadult bika elől
remülten menekülnek az
emberek. Csak egy kaffá-
nos, strámlis, szakállas és

Háromszori sebesülés után a pilótákhoz

Az első világháború kitö-
rése Csernovicban érte, a-
honnán az orosz megszállás
után, de főleg a sorozás elől
Pestre szökött. Még 1914
őszén sikerül a frontvona-
lan keresztül visszatérnie
cégének Krehovicén lévő fa-
telepére, ahol biztosítja az
ellenség kezébe került va-
gyont. Utját a K.u.K. kém-
szolgálat segíti elő és haza-
terekor fontos katonai ada-
tokat hoz magával.

1915-ben bevonul és a
szombathegyi 5-ös huszár-
hoz kerül, innen a 85-ös
máramarosi gyalogezredhez
majd a 66-os eperjesi ba-
kálkhoz. Kolomea mellett
sebesül meg először a lá-
bában, majd amikor egy év-
vel később harmadik front-
sebével ápolják a kórház-
ban, jelentkeznek a megszer-
vezés alatt álló osztrák-
magyar légihaderőhöz.

utcai forgalom szabályo-
zására és a járdák tiszt-
tán tartására lehet-
őket felhasználni, feltéve,
ha a nevelők ilyen célból
megszervezik őket. Az
ilyen szolgálatukért mo-
zójegy, vagy más juttatás
kevésbé kerülne, mint
az a kár, amit a maguk-
ra hagyott ifjúság okoz.
Kérem az illetékeseket,
gondolkozzanak a témán
és legyenek segítségére a
nevelőknek a gondolat ke-
resztül vitelében.

Dr. M. B., Kirjárt Chájim
(Teljes név és cím
a szerkesztőségben)

Miért szüntetik meg a 11-es vonalat

Mindazok nevében, akik
Tel-Avivban a 11-es vonal
mentén laknak, azzal a
kérelem fordulnak a Dán
vállalathoz, hogy ezt a
vonalat ne szüntessék
meg, mert részükre ez
volt a legjobb vonal, a-

mellyel a város központ-
ját és a tengerpartot el-
érhetjük. A járat meg-
szüntetése számunkra sok
kellemetlenséget és ne-
hézséget jelent.

H. A., Tel-Aviv

H. A., Tel-Aviv

H. A., Tel-Aviv

H. A., Tel-Aviv

H. A., Tel-Aviv

H. A., Tel-Aviv

H. A., Tel-Aviv

H. A., Tel-Aviv

H. A., Tel-Aviv

H. A., Tel-Aviv

H. A., Tel-Aviv

H. A., Tel-Aviv

H. A., Tel-Aviv

H. A., Tel-Aviv

H. A., Tel-Aviv

H. A., Tel-Aviv

H. A., Tel-Aviv

H. A., Tel-Aviv

H. A., Tel-Aviv

H. A., Tel-Aviv

H. A., Tel-Aviv

H. A., Tel-Aviv

H. A., Tel-Aviv

H. A., Tel-Aviv

H. A., Tel-Aviv

H. A., Tel-Aviv

H. A., Tel-Aviv

H. A., Tel-Aviv

H. A., Tel-Aviv

H. A., Tel-Aviv

H. A., Tel-Aviv

H. A., Tel-Aviv

H. A., Tel-Aviv

H. A., Tel-Aviv

H. A., Tel-Aviv

H. A., Tel-Aviv

H. A., Tel-Aviv

H. A., Tel-Aviv

H. A., Tel-Aviv

H. A., Tel-Aviv

H. A., Tel-Aviv

H. A., Tel-Aviv

H. A., Tel-Aviv

H. A., Tel-Aviv

H. A., Tel-Aviv

H. A., Tel-Aviv

H. A., Tel-Aviv

H. A., Tel-Aviv

H. A., Tel-Aviv

H. A., Tel-Aviv

H. A., Tel-Aviv

H. A., Tel-Aviv

H. A., Tel-Aviv

H. A., Tel-Aviv

H. A., Tel-Aviv

H. A., Tel-Aviv

H. A., Tel-Aviv

H. A., Tel-Aviv

H. A., Tel-Aviv

H. A., Tel-Aviv

H. A., Tel-Aviv

H. A., Tel-Aviv

H. A., Tel-Aviv

H. A., Tel-Aviv

H. A., Tel-Aviv

H. A., Tel-Aviv

H. A., Tel-Aviv

H. A., Tel-Aviv

H. A., Tel-Aviv

H. A., Tel-Aviv

H. A., Tel-Aviv

H. A., Tel-Aviv

H. A., Tel-Aviv

H. A., Tel-Aviv

H. A., Tel-Aviv

H. A., Tel-Aviv

H. A., Tel-Aviv

H. A., Tel-Aviv

H. A., Tel-Aviv

H. A., Tel-Aviv

H. A., Tel-Aviv

H. A., Tel-Aviv

H. A., Tel-Aviv

H. A., Tel-Aviv

H. A., Tel-Aviv

H. A., Tel-Aviv

H. A., Tel-Aviv

H. A., Tel-Aviv

H. A., Tel-Aviv

H. A., Tel-Aviv

H. A., Tel-Aviv

H. A., Tel-Aviv

H. A., Tel-Aviv

H. A., Tel-Aviv

H. A., Tel-Aviv

H. A., Tel-Aviv

H. A., Tel-Aviv

H. A., Tel-Aviv

H. A., Tel-Aviv

H. A., Tel-Aviv

H. A., Tel-Aviv

H. A., Tel-Aviv

H. A., Tel-Aviv

H. A., Tel-Aviv

H. A., Tel-Aviv

H. A., Tel-Aviv

H. A., Tel-Aviv

H. A., Tel-Aviv

H. A., Tel-Aviv

H. A., Tel-Aviv

H. A., Tel-Aviv

H. A., Tel-Aviv

H. A., Tel-Aviv

H. A., Tel-Aviv

H. A., Tel-Aviv

H. A., Tel-Aviv

H. A., Tel-Aviv

H. A., Tel-Aviv

H. A., Tel-Aviv

H. A., Tel-Aviv

H. A., Tel-Aviv

H. A., Tel-Aviv

H. A., Tel-Aviv

H. A., Tel-Aviv

H. A., Tel-Aviv

H. A., Tel-Aviv

H. A., Tel-Aviv

H. A., Tel-Aviv

H. A., Tel-Aviv

H. A., Tel-Aviv

H. A., Tel-Aviv

H. A., Tel-Aviv

H. A., Tel-Aviv

H. A., Tel-Aviv

H. A., Tel-Aviv

H. A., Tel-Aviv

H. A., Tel-Aviv

H. A., Tel-Aviv

H. A., Tel-Aviv

H. A., Tel-Aviv

H. A., Tel-Aviv

H. A., Tel-Aviv

H. A., Tel-Aviv

H. A., Tel-Aviv

H. A., Tel-Aviv

H. A., Tel-Aviv

H. A., Tel-Aviv

H. A., Tel-Aviv

H. A., Tel-Aviv

H. A., Tel-Aviv

H. A., Tel-Aviv

H. A., Tel-Aviv

H. A., Tel-Aviv

H. A., Tel-Aviv

H. A., Tel-Aviv

H. A., Tel-Aviv

H. A., Tel-Aviv

H. A., Tel-Aviv

Különvélemény

„UJ ARC A TÜKÖRBEN...”

Irta: Kármel Jochánán

„Uj arc” jelenik meg ismét a tükrökben, de az új arc ez alkalommal nem Jáel Dájáné, a már világhírré szert tett ifjú ironé, hanem az ironé apjé, Mose Dájáné és a tükrök, amelyben az új arc látható, a közvélemény figyelő szeme.

Régi mondás, hogy senki sem lehet proféta a saját hazájában és minden bizonyos nem véletlen ez alkalommal sem, hogy a külföldi sajtó fedezte fel először, hogy Mose Dájáné, a mindnyájunk által oly jól ismert arca ismét új színen jelenik meg előttünk. Az első arc, amelyet a közvélemény megismert, Mose Dájáné, a katona arca volt, a tábornoké, a vezérkari főnök és a Szináj hadjárat híres, győztes hadvezéré. A második arc a politikusi Mose Dájáné arca volt. A feltörekvő politikusi, aki a Mápáj fiatal erőnek vezére lett és aki egyben öt éven keresztül a földművelésügyi tárcát töltötte be először Ben Gurion és azután Eskol kormányában.

A miniszteri székből való önkéntes távozásával jelent meg az immár 50 éves Dáján harmadik arca, az államférfié. A külföldi Izráelt figyelő sajtója és közvéleménye ismerte fel először, hogy Dáján jelentősége azóta, amióta nem tagja a kormányban, nemhogy csökkent volna, hanem igen nagy mértékben növekedett. Dáján véleménye és szava éppen akkor lett döntő fontosságú és nem mellőzhető, amikor megszünt a miniszteri tárcával járó kényszerű kötöttsége és ismét korlátok nélkül jelenhet meg a politikai porondon.

Ma már elegendő, hogy valamely újságban Dájáné cikké, vagy nyilatkozata jelenjen meg és teljes bizonyossággal ez a megnyilatkozás automatikusan heves viták tárgyává lesz a sajtóban, a Kneszetben interpellációk hangzanak el az ügyben, angol, francia és orosz lapok hosszasan kommentálják. Mellette és ellene hangzanak el érvek.

Csak egy érv nem halatszik sehoh: Senki sem állítja, hogy Dáján véleménye mellett szó nélkül lehet emenni és nem felismerni fontosságát.

A volt és a jelenlegi miniszterelnök mellett Dáján politikai életünk harmadik tényezőjévé vált. Az „alternatíva” problémája évek óta kísért az ország politikai életében. Allandóan hallható, hogy nincsen a jelenlegi kormányzattal szemben alternatív tényező, amely adott esetben felválthatja az országban. Eppen ellenzéki oldalon akadnak személyiségek, akik az alternatív ellenzék szerepét el-

utasítják. Mose Kol azon a döntő ülésen, amely a Liberális Párt kettészakadását eredményezte, például az alternatíva elméletét Ben Gurion törvénylen gyermekének nevezte.

Ezek a tényezők tudják, hogy a jelenlegi helyzetben nincs valódi alternatíva mód a Mápájjal szemben és így a jelenlegi kormányzat alternatívájának is magán a Mápájon belül kell megszületnie. Egy ízben már volt alternatív személyiség Ben Gurionnal szemben és az Mose Sárét volt, akiben az ország közvéleménye éveken keresztül azt a kormányzópárton belüli erőt látta, amely esetleges változás esetén uralomra juthat. Ez az állapot Sárét önkéntes visszavonulásával az alternatív politikusi szerepéből szinte feltűnés nélkül ért véget. Eskol soha, Ben Gurion kormányzata idején nem tekintette magát a miniszterelnök alternatívájának, hanem munkatársának, helyettesének és esetleges utódjának.

Jelenleg van kialakulóban ismét az a helyzet, hogy a kormányzópárton belül jelentkezik újra valódi alternatív erő a rendszerrel szemben és ezt ma már egyre nyilvánvalóbban Mose Dáján személye sít meg.

Nehéz meghatározni, hogy tulajdonképpen milyen is rejlik Dáján ereje és varázsa a közvélemény széles rétegeire és mivel köt le olyan rétegeket is, amelyek homlokegyenest szembenálló nézeteket vallanak, mint ő. Katonai érdemei és győzelmei erre még nem nyújtanak elég magyarázatot. A legvalószínűbb nyitja a titoknak, hogy Mose Dáján egy egész nemzedéket szimbolizál Izráelben.

Minden nemzedéknek megvan a maga szimbóluma. Dávid Ben Gurion a jelképe a második alijjának és az országalapítóknak. Lévi Eskol testésíti meg azt a legnagyobb részt a harmadik alijjával érkezett réteget, amelynek döntő része volt az ország jelenlegi arcának kialakításában. Mose Dáján ezzel szemben a szabrék szimbóluma. Az a viszony, amely a Mápáj vátkijai és Dáján között uralkodik, csaknem pontosan azonos a lengyel és orosz kisvárosok zsidó környezetében felnőtt apák megemléző és féltékeny csodálatával saját szabré fiaikkal szemben.

És túl a szimbólumon, nincs talán még egy közéleti szereplő, aki annyira a második alijja gyermeke lenne, mint ő. Apja, Smuel Dáján egyike az első kibuc, Daganja, egytucat már életükben legendává vált alapítójának és ugyancsak ő a mosávmozgalmak és Náhálál alapítója. Daganja és Náhálál voltak a második alijja munkájának szimbólumai. Dáján Daganja szülöttje és Náhálálban nevelkedett. Ami a második és harmadik alijja tagjainak még csoda volt, az ő számára már természetes és magától értendő dolog.

Az egykori lengyelországi jesivanövendékek még ma is hitetlenkedve szemlélnek önmagukat, mint izráeli minisztereket, míg Dáján a világ legtermészetesebb dolgának tekinti — szabré módra és szabré érzelmekkel, — hogy a meztelábas náháláli parasztyerekből világszerte is-

Ahol pájeszos bócherek tornabajnokságot nyertek

— 40 évvel ezelőtt született meg az aradi „Hákoách” —

Irta: Rössel Mordecháj

Ha az erdélyi zsidó sportélet egyik legszebb szervezete, az aradi „Hákoách” még létezne, úgy a napokban ünnepelné fennállása 40. esztendőjét. De ez az egykor legendás-hírű zsidó intézmény megszűnt 1948-ban. A népi-demokratikus hatóságok megállapították, hogy az új rendszerben indokolatlan minden nemzeti színezettel bíró elkülönülés. Sőt, magát a „Hákoách” nevet is sovinizta megnyilatkozásnak tekintették. A héber nevet előbb átváltoztatták „Spártá”-ra, majd teljesen megszüntették az egyesületet.

A „Hákoách” nagy érdemei közé tartozott, hogy sikerült beszerveznie az aradi zsidóság azon asszimiláns rétegét, amelyet a cionizmus képtelen volt meghódítani. Amikor pedig a rohamosan terjedő antiszemitizmus már alig hagyott lehetőséget zsidó kereteken kívüli közéleti tevékenységre, a „Hákoách” sokszáz tagjának javarésze automatikusan a cionista mozgalom felé fordult.

1933-ban a „Hákoách” gyönyörű tornaversenyt rendezett, melyre meghívta Erdély minden zsidó sportszervezetét. Hogy a rendezvény zsidó jellegét kiemelték, a zenét szolgálatot rezesbanda „hot a jid vá bele” című jiddis népdallal nyitotta meg a verseny. Bizonyára nem volt kicsi azok száma, akik ezt a nótát tekintették a zsidó himnuszának. De az évek folyamán a pozitív zsidó elem megerősödött benne, míg végül teljesen azonosult a zsidó nemzeti mozgalommal. Ennek ilusztrálására talán nem lesz felesleges megemlíteni az alábbi esetet:

Amikor a cuzista diákság állandó terror alatt tartotta Erdély zsidóságát, amikor Kolozsvárott és Nagyváradon mindnaposok voltak a templomgyalázások és robbogó vonatokból büntetlenül dobálták ki a zsidókat. — Aradon ezek a terror-megnyilatkozások nem jutottak túl a tervezettség állapotán. A „Hákoách” többszáz tagja ugyanis, a cionista ifjúsági mozgalmakkal karöltve önvédelmi gárdákat szervezett meg. Ezek botokkal és

mert katona és politikus lett.

Ahogy Dáján új arca megjelenik a közvélemény előtt, ugyanúgy kezdenek elhalni a régi legendák és mesék, amelyek személyét öveztek. Ma már olyan ellenfele is, mint a liberális Jozsef Szapir, mint nevelésügyi miniszter utasította vissza azt a gyanút, hogy Dáján diktátorjelölt volna. Golda Méir, akinél ma talán senki nem képviseli inkább a régi nemzedéket, kijelentette, — éppen akkor, amikor Dáján a támadások keresztütlésében állt, — hogy nincsen különbség az ő és Dáján véleménye között a Jordán vízének kérdésében. Eskol újból szólnakozásának adott kifejezést, hogy Dáján ma már nem tagja a kormányban.

Minden ellentét és véleményeltérés ellenére a régi politikai garitúra nem csak a potenciális ellenfelet, hanem a természetes utódot is látja Mose Dájánban, ahogy egy szülő sokszor nélkülözhetetlennek tartja magát, igyekszik elodázni azt a napot, amikor az ügyek vitelét fiának adja át, de azért sohasem kételkedik abban, hogy eljön az a nap, amikor a felelős helyre a fia lép.

boxerekkel felszerelve meg szállták a templomokat és a zsidó lakta negyedeket. Amikor a huligánok tudomást szereztek a készülő fogadtatásról, inukba szállt a



Dr. SALAMON IGNAC

bátorságuk. A tervezett diaktámadás elmaradt.

Ennek a dinamikus és érdemdús sportszervezetnek volt dr. Salamon Ignác a megteremtője és közel három évtizeden keresztül nagy presztizsú elnöke. Az „elnök” jelző talán nem fejezi ki tökéletesen Salamon doktor szerepét. A zsidó sport gondolatának a megállapítója volt. Bár kiváló ügyvédi praxisa volt, azt hiszem, nem túlzok, ha megállapítom, hogy a zsidó sport többet jelentett számára, mint szakmai karrierje. A „Hákoách”-nak szentelte egész életét. Mindenről lemondott, hogy a zsidó ügyért dolgozzon. A zsidó sport gondolatának a megállapítója volt. Bár kiváló ügyvédi praxisa volt, azt hiszem, nem túlzok, ha megállapítom, hogy a zsidó sport többet jelentett számára, mint szakmai karrierje. A „Hákoách”-nak szentelte egész életét. Mindenről lemondott, hogy a zsidó ügyért dolgozzon.

Dr. Salamon Ignác nem az aranyérmekkel végződő sporteredményekre büszke, hanem valami egészen másra. Arra a kérdésre, hogy mit tekint az évtizedes sporttevékenysége legemlékeztetőbb élménynek, igen érdekes epizódot mesél el.

— Nem l'art pour l'art alapon sportoltam. Meggyőződésem volt, hogy sport nélkül nem fog kiegyenesed-

ni a zsidó ifjúság gerince. Ezért beszerveztem mindenkit, akit módomban állt, valamilyen sportágba. De — és ez talán hitetlenül hangzik, én, a nem vallásos zsidó, elsősorban a chéder ifjúságát akartam megnyerni. E célból hónapokon keresztül tárgyaltam a megboldogult Schreiber Joáchim ortodox főrabbiával, aki megértéssel viseltetett ugyan tervem iránt, de vallási megfontolások gátolták, hogy beegyezését adja. Végül is, amikor elfogadtam minden feltételt, tömegesen kezdtek járni a fiúk tornaszakosztályunk edző óráira. A hivatalos chéder-órák után, külön e célra kiképzett vallásos edző vezetésével kezdtek el tornászni. Fejükön kápelni volt és az esti ima idején felfüggesztettük a tornaszást.

— 1933 végén, amikor nagyméretű torna-versenyt rendeztünk a zsidó iskola udvarán, külön meghívtam az ortodox hitközség elöljáróságát Schreiber főrabbiával az élen. Az ünnepséget a kis bócherek gyönyörű tornamutatóival nyitottuk meg. Az ötven pájeszes gyerek elbűvölt mindenkit. De a csodálkozás akkor hágtott tetőfokra, amikor Rosenwasser Joszi, a sakter és Hiszel Hilku, a jegyző fia nyaktörő korlát és nyújtóműtatóira került sor. A résztvevők alig hitték el, hogy ilyesmit ki lehet hozni a talmudfóliások fölött gőnyedő ifjakból. Schreiber rabbi is, én is sírvafakadtunk. Erre a sporteseményre vagyok a legbüszkébb és erre gondolok vissza mindenkor a legtöbb szeretettel.

Dr. Salamon Ignác hosszú esztendőket keresztül elnöke volt az erdélyi Makkábinak. Mégis, a pár évvel ezelőtt megtartott makkábiadára még csak meghívást sem kapott. Hogy fájt-e ez a mellőzés? Nagyon. Dehát a mellőzöttség terén nem áll egye dül. Hány élvonalbeli cionista vezető van, aki eljutott Baszelbe és Luzernbe a világkongresszusok idején, de izráeli állampolgárrá válása után, nem sikerült meghívót kapni a jeruzsálemi kongresszusra...

Ugyálszik az egykori galuti ászkának kora lejárt. De ez talán mellékes is. Túl az egyéni serelemeken, nagy boldogságot és elégtételt nyújt a tudat, hogy erőnkkel és tehetségünkkel hozzájárultunk a mai izráeli valóság kialakításához.

Dr. Salamon Ignácnak, az aradi „Hákoách” egykori elnökének, pedig nem kell szégyenkeznie e téren.

Ko lecháj.

NEW-YORKI EGYVELEG

Wheehusban, a Libiában lévő amerikai légi támaszponton szolgálatot teljesítő zsidó katonák tiltakoztak, hogy vallásukat titokban kell tartaniok és családjukkal nem képesek rendes hitéletet élni, hogy az arab jakossággal való surlódásokat elkerüljék. A támaszpont külön rádióállomása pl. vasárnaponként csak katolikus és protestáns istentiszteletet közvetít. Egy százados által bevezetett és vasárnaponként megtartott vallásoktat zsidó katonák gyermekei részére, be kellett szüntetni, mert féltek az arabok tiltakozásától.

Az „Urunk Egyháza” nevű néger egyházközösség a zsidó vallást tekintti mintaképének. A község lelkésze, Pater Huffman szerint az amerikai négerok sokat tanulhatnak a zsidóktól, akik évszázadok óta a diszkrimináció céltáblái, de nem káromkodnak, erőszakhoz sem folyamodnak és az alkohol rabjaivá sem lettek. A meghitt zsidó család élet, a vallás szoros kapcsolata a kultúrával (ami lehetővé teszi, hogy a zsidó apa tanítja a gyermekét, ha azt nem veszik fel az iskolába) a rabbi tanításai, a gondolat, hogy Isten önbírálatot és javulást kíván hivatól, mind olyan fogalmak, amiket a négerok eltanulhatnak a zsidóktól. Huffman páter meghívta Saul White rabbit, a Bét Sálom hitközség főrabbiát, hogy a néger községnek előadást tartson olyan zsidó vallási alapfogalmakról, amelyeket a protestáns négerok is elfogadhatnak és megszívlelhetnek.

A Metropolitan Múzeum több mint kétfélmillió dollárt fizetett Rembrandt „Arisztoteles megtekintéti Homeros szobrát” című művéért. A horribilis vételár lassan megtérül, mert a múzeum különböző kivitelezésű és méretű reprodukciókat árul a képről 25 centtől 12.50 dollárig.

Egy légítársaság, amelynek Európa és Japán felé vezető útvonala az Északi Sarkon visz keresztül, hirtedéseiben a következő szöveget használja: „Ujjonnan házasultak! Ránduljatok ki az Arktiszra, ott az éjszaka hat hónapig tart.” Askenázi Ervin

MEGJELENT!

A pészáchi könyvpiac eseménye:

FÜRTH MARGIT

MARIS! MARIS!

című korifestő, színes, nagyértékű regénye, amelyben a kiváló író a magyar-zsidó mult egyik fejezetének egyéni hangu, formájában is megkapó feldolgozását adja.

Vegye meg mielőbb! Kapható kiadó-hivatalunkban, és a magyar könyvtárakban.

Külföldi és belföldi címekre portómentesen szállítjuk!

Rendelje meg rokonai, barátai számára!

ÁRA: 6 FONT

Uj Kelet kiadás

HESZKEL I.
az
UJ KELET
MAGYAR NYELVI LAP
beér-sévai
megbízottjának új címe:
TURI MOSE
magyar könyvtár
Herzl-utca 101.
ahol
HRDETÉSEKET
és előfizetéseket
felvesz

Arany János és József Attila héberül

„János Arany: Hábardim sel Wales; Tel-Aviv, 1963;
Attila József: Bölév Táhor; Jeruzsálem, 1964”.

Tisztelendő és tudós professzor, Scheiber Sándor ily című cikkében méltatta a Budapesten megjelenő magas színvonalú havi folyóiratban a Nagyvilágban Mordecháj Avi Saul fordításait. Azt hiszem, a nagyírú professzor nem veszi rosszszemre, ha az Izraelben élő magyarul olvasókkal is közöljük az örömet afölött, hogy a magyar klasszikusok méltó fordításban bevonultak a héber nyelv örökébe. És egyszersmind ízelítőt kapnak Scheiber Sándor emelkedett stílusából, alapos tudásából.

A két név közös fordítója révén kerül egymás mellé. Ez a fordító Mordecháj Avi Saul. Életrajzi adatait kéziratoss emlékezőseiből veszjük. 1898-ban született Szolnokon. Gyermekései egy kis faluban telt, amelynek lakói egy közeli erdő favágói. Ennek a környezetnek köszönheti izes magyarságát. Innen egy féltetesebb erőde jutottak, a fővárosba, ahol a hétgyermekes család egyetlen szobába zsúfolódott. Az apa halála még nagyobb nyomorba dönti őket. Neki be kell vonulnia. A fiatal tanító az olasz fronton védi a monarchiát — nem sok sikerrel. Mindez hozzájárul haladói világszemlélet kialakulásához. 1921-ben a fasizálódo közszellem elől Jugoszláviába menekül, onnan Palesztinába. Itt már nem „középkorok fokot” tanít: ír lesz, Héber verseket, drámákat, elbeszéléseket ír. És sokat fordít. A világirodalomból többek között Thomas Mann Zauberbergjét és József tetralógiáját, magyarból Bíró Lajos „A bazini zsidók” és Illés Béla „Kárpáti rapszódia”. Ezirányú munkásságának csúcsát jelenti az ismertetésre kerülő két kitűnő műfordítás.

1. „Arany János nyelvvel nehezen bírtoktat meg a héber műfordítók Magyarországon. Elég későn kezdtek és elég kevés versével, nem is a legjellemzőbbekkel. Az úttörő Bacher Simon volt. Kívüle Fischer Sámuel és Patai József említhető. Most készülő bibliográfiánk a külföldi publikációkat is felkutatja. Hogy Avi Saul választása

Szó benszakad, hang fennakad,
Lehellet megszegik.
Ajtó megöl fehér galamb,
Ősz bárd emelkedik.
Hász kol dibur, dom kül cáil,
Ki szár káil ruchám;
Al száf hádelet knáf joná,
Bárd száv káseleg kám.

A miniatűr kiadás minden lapján csak egy szakszavak kerül. A finom munka hozzáillő kiállításban jelent meg.
2. József Attilának nincs multja a héber műfordítás történetében, s beköszöntőben már egy egész kötettel jelentkezik. Személyét a Curriculum vitae és a fordító utószava mutatja be. A költő feltűnését és hullását Petőfi sorsához hasonlítja. Verseiből a föld szága és a gyár füstje érzik. Élete a pusztulás és a forradalom vajúadásában telt el. Halálában újjászületett.

szóará hááfor hánmromim sít adájin,
hi joccket hókáchol bómémé hásmámjin.

A pálmát a Születésnapra fordításának nyújtánám. Ezt a más nyelvre maradó talanul alig átültethető verset virtuóz természetességgel tolmácsolja. A 3-4 sort olykor rimben választja el, — akár az eredetiben. Lásunk itt egy szakaszt:

a Walesi bárdokra, Arany János legforradalmibb verseire esett, érthető. A bevezetés elmondja, hogy a balada az abszolutizmus idején íródott, s ezzel a régi „történelmi” példával fejlejte ki az írók legjobbjainak gyűlöletét a császári zsarnokság iránt. Többet is mondhatott volna és Arany bátorására jellemzőbbet: 1857 májusában a kormányzat verset kért Aranytól. „Engem is felszólított az a jó úr, aranyokat ígérve, sokat, sokat) de én legjobb akarat mellett sem tehettem meg.” (Levele Tompához, 1857 június 26-ról.) A felszólításra ezzel a páratlanul merész költeménnyel felelt, amelyhez — megjelenése első helyén — a következő jegyzetet is fűzte: „A történelem kétségbevonja, de a mondában erősen tartja magát, hogy I. Eduárd angol király, Wales tartomány meghódítása (1277) után 500 walesi bárdot végeztetett ki, hogy nemzetük dicső múltját zongve, a fiakat föl ne gerjeszthesse az angol járom lerázására.” Cushing londoni egyetem tanár nevében közli a fordítót, hogy a vers közélete idején még éltek Walesben, akik ismerték az eredeti népballadát. Ennek Arany szempontjából nincs jelentősége, mert köztudomás szerint, ő nyomtatott forrásokból dolgozott, többek között Thomas Gray és Thomas Warton költeményeiből. Ezekre a tanártársától, Acs Zsigmondtól kölcsönözött, Nolte-Ideler-féle „Handbuch der englischen Sprache und Literatur”-ban találta a margó jegyzeteivel ellátott példányt a sorok írójának birtokában van.

A fordításra térve, hadd mondjuk el, az eredeti minden sajátosságát vissza akarja adni: a ritmust, a balladai líriket, a rimképletet. Zökkenő nélkül épít bele a szövegbe biblikus kifejezéseket és agadikus fordulatokat. A lakoma felszolgálóinak sürgését forgászat pátogó szavakkal eseteli. Csak két helyütt vettünk észre eltérést az eredetitől (11-ik szakasz, 4. sor; 30-ik szakasz, 4-ik sor), ahol beéri fordítás helyett az értelmi tolmácsolással.

Ezérteltesül idézünk egy versszakot (kedvünk lenne többet is):

A kötet a „Tiszta szívvel” címet viseli, de egész költészetéből válogat, negyven verset ad. A fordítás érzeteln tudja a költő nagyságát: — a szöveg filológiai pontosságú közvetítésén túl — képekkel gazdag nyelvtől, szimbólizmusát, dús rimeit. Visszaadja népdal lejtésű versek (Tiszta szívvel; Aki szegény az a legszegényebb; Tédd a kezéd) könnyed lebegését; a Thomas Mann üdvözlése ódái szárnyalását, a Mama monumentális záro képét; a bárányfelhő, édesanyjának lebbenő szürke haja — az ég kékje feloldódott kékítője:

Lehettem volna oktató,
nem ily töltőtoll koptató
szegény
legény.
Kímát nászéli móláméd
Völó nászkit nőjár váét —
orché
porché.

A két ikerszó a köznyelvi argóból való. Az útszélien talál erre a kavicsra, amely gyöngyként csillog új helyén. (A fordító figyelmébe: „Azám, hazám” találokban adható vissza: Omnám, Ámnám.) A kötetet a költő arcképe, kézírásának hasonmása és Dov Ben David olykor Chagallra emlékeztető illusztrációi díszítik.

Nagyvilág, 1964. 12. sz. —1883—1884 lap.

Scheiber Sándor

A tudós professzor kifejtette, vagy nem tudta, hogy Avi Saul remekbe készült Goethe fordításaiért a Csernichovszki-díjat kapta. Továbbá, hogy 1963-ban „Gilgulim Svajcerim”, 1964-ben „Hámelech Karakas” c. prózai írásai jelentek meg. A Walesi Bárdok mindössze 90 példányban jött ki és közvetve általam jutott el Scheiber Sándorhoz.

F. M.

Waterloo - viccesen
A francia televízió egyik adásában a waterlooi ütközettel foglalkozott — ezúttal humoros formában. Napoleon és marsalljai, teljes egyenruhában bicikliket karikáznak a csata színhejére.
Francois Bousgarbies párizsi ügyvéd úgy vélte, hogy hazafias érzelmeit sebezte meg ez a televíziós adás és az ügyet a bíróság elé vitte.
A bíróság visszautasította a panaszos keresetét, mivel nem tudta igazolni, hogy bármilyen vérségi kapcsolat fűzte volna őt Napoleonhoz.
Első legnagyobb fájdalomra neki kell megfizetnie a bírósági eljárás költségeit is.

IDEGENFORGALMI SAROK

A BEA angol légitársaság különleges női osztályt állított fel a gyengébb nemhez tartozó utasainak tökéletesebb ellátása céljából. A szolgálat még abban is tanácsos szolgálat, hogy miként öltözzenek és milyen kozmetikai cikkeket használnak a nők repülő útjuk során. Es hogy milyen ajándéktárgyakat vásároljanak különböző országokban.

Idegenforgalmi szempontból a világ legdrágább öt országa: Franciaország, Svédország, Anglia, Nyugatnémetország és Olaszország. A legolcsóbbak: Jugoszlávia, Spanyolország, Görögország, Ausztria és Svájc. Izrael valahol a közepén van ebben a statisztikában.

A „Carpati”, a román állami idegenforgalmi hivatal londoni képviselője megállapította, hogy 1964-ben tízezer angol látogatója volt Romániának. Ez idén sokkal nagyobb turista tömegre számítanak.

A mexikói Idegenforgalmi Tanács közlése szerint, az ország egymaga több amerikai turistát fogadott, mint az európai országok együttesen. Az Egyesült Államok polgárai 1964-ben több mint egymillió dollárt költöttek el Mexikóban, míg az európai országok amerikai turistáktól származó bevétele ezzel szemben csak 725 millió dollár volt. A mexikói idegenforgalmi szakemberek az elért eredményt a korábbi évek céltudatos propagandájának és jól összehangolt felelősségi programjának tulajdonítják.

Jugoszlávia is beiktatta idegenforgalmi programjába a lovastúrát, amit a turisták előszeretettel vesznek igénybe. Két, különböző időtartamú túrát rendeznek, mégpedig egy két-napos és egy tíznappos napos túrát, amely Szlovénia legszebb tájain vezet keresztül.

Spanyolország idegenforgalma mérhetetlen arányokban növekszik, amelyben az elmúlt év első nyolc hónapjában megközelítette a 12 millió turistát. A szakemberek szerint a turisták száma az idén el fogja érni a 15 milliót, amivel Olaszország után a világ második legnagyobb idegenforgalmi fogadó országa lesz. A legtöbb külföldi a szomszédos Franciaországból megy oda, míg a második helyen Nyugat-Németország turistái állnak.

A belgrádi „Putnik” állami utazási iroda megállapodott a prágai „Cedok”, ugyancsak állami turista hivatallal. Ennek értelmében, 1965-ben nyolcvanezer csehszlovák állampolgár nyaral majd az adriai fűrdőhelyeken. (Ennek a megállapodásnak a háttérben a cseh élelmiszerhiány játszott döntő szerepet. Ezért utaznak a csehek Magyarországra is, kicsit jóllakni.)

A véreskező diktátor, Abdül Nasser — az Izrael-ellenes fenyegetéseken kívül — sokat foglalkozik Egyiptom turista-forgalmának a fejlesztésével is. 1964-ben 28 új szállodát adtak át a forgalomnak és további 48 szálloda áll befejezés előtt. A kormány 7 és félmillió angol fontnyi összeget bocsátott az idegenforgalmi és szállodai szervezetek rendelkezésére, új idegenforgalmi üzemek létesítésére.

Voltak kérdések — vannak válaszok

Az elmúlt két és fél év során az ország több, mint 50 településén jelent meg a „Köl Jiszráél”, az izraeli rádió mikrofonja „Vannak kérdések” című műsorával.
Most, amikor „technikai okokból”, (értsd, a közlő választásokra való tekintettel) „szabadságra ment ez az igen népszerű program, úgy érezzük, érdemes néhány szót visszatekinteni azokra az eredményekre, amelyeket a két és fél év alatt elért.

A „Vannak kérdések” nem a Köl Jiszráél eredeti ötlete. A műsor a BBC-ben mintegy hét éve közlve volt és megbecsült. A politikával szemben meglehetősen közömbös angol polgár esetében mások voltak a szerkesztők célkitűzései mint azoké, akik a nagyon is politikai izraeli rádióhallgatóknak adták meg a szót, a kérdés jogát a mikrofon előtt. Mig Angliában gyilkosságok és szex-szenzációk mellé igyekeztek elvinni az angol polgár házába a nap-napi politikai eseményeket, amelyek a velük szemben tanúsított közönye ellenére is kihatnak életére, nálunk inkább eszmecsere és az ellentétes felfogások hangoztatása mellett arra is törekedtek, hogy valamiközött, összefogott is találjanak az ellentétek mellett. Ez a mi politikai valóságunkban nem könnyű, de igen szép feladat.

A szerkesztő intenciói
— Milyen követelményeket állított a résztvevőkkel szemben, mi szerint
Szemtől-szembe az ellenféllel
— Még az ország létrejötté előtti idők nevelésének egy súlyos hagyatéka, hogy az egyes politikai mozgalmakhoz tartozó emberek nemcsak politikai ellenlényként látnak egy, a nézeteikkel ellentétes életformában élő emberben hanem ennél sokkal, de sokkal rosszabbat. Ezért például, nem egyszer hívtam meg „Hásmér Hácaír” kibucban rendezendő estére „Chérut” képviselőt, avagy egy vallásos településre a „szélsőségesen szabadság” tábor egy-egy képviselőjét. Mindezt pedig nem azért tettem, hogy a műsor révén is kidomborítsam az ellentéteket. Ellenkezőleg! Azért, hogy a résztvevők, illetve nézeteik közelebb kerüljenek egymáshoz.

A „nagyok” birják a kritikát
— Most, a két és fél év után, hogyan értékeli a „Vannak kérdések” eredményeit?
— Mindenek előtt; úgy érzem nem vagyok szé-

választotta ki őket? — kérdezzük a program nagy, mint 50 településén jelent meg a „Köl Jiszráél”, az izraeli rádió mikrofonja „Vannak kérdések” című műsorával.
— Mindenekelőtt arra törekedtem, hogy a választadók közismert, az izraeli valósággal tisztában lévő, jobbra intellektuelek legyenek. Mint újságírók, szerkesztők, tanárok, képviselők, közéleti személyiségek. Továbbá, ami nem kevésbé fontos, arra, ne hogy három azonos, vagy akár többé-kevésbé azonos felfogású ember válaszoljon a feltett kérdésekre.

— Hogyan választotta ki az érdekes, a fontos kérdéseket a sok közül?
— Általában nem kötöttem meg a kérdezők kezét — hangzik a válasz.
— Megérkezünk egy-egy kibucba, mosáiba, avagy egy város valamely termébe, bemutattam a résztvevőket a jelenlévőknek és a közönség sorából máris jöhettek a kérdések.

— A meghívottak mindig szívesen vettek részt a műsorban?
— Elvből igen! Azonban a napi munka után eljutni a távoli pontokra, mintegy órán keresztül válaszolni a kérdések sokaságára és még az éjjel visszaérni Jeruzsálembe, vagy Tel Avivba, bizony néha kissé nehéz volt. Végül azonban minden megoldódott és nem fordult elő egyszer sem, hogy bárki megtagadta volna a részvételt, ha ismét felkértem.

— Ennyit az emberek kiválasztásáról. Mik vezettek a felvétel helyének kiválasztásakor?
— Hogyan fogadták a nevezett települések vezetőit ez a kezdeményezés?
— faggattuk tovább Jigál Loszint.

— Eleinte hűvösen, vagy olyan fejszoválással, amiben valami olyasmil volt, hogy: na, na, azért ez mégis sok. Később azonban, amikor az egyik helyen szélsőséges felfogásokban nevelt fiatalok például rádőbentek, hogy legnagyobb csodálkozásukra az ellentáborból jött ember, aki kérdéseikre válaszol, nem egy borzas szörzettel borított fenevad, és még csak agyari sincesnek — egyre többször kértek: rendezzünk hasonló esteket náluk, jó elbeszélgetni olykor.

maga is bekapcsolódott levelezés útján a „Vannak kérdések”-et kiegészítő „Vannak válaszok” c. programunkba. Mindez önmagában nem mond sokat, hiszen az izraeli polgár, — mint már említettük — amugyis sokat politizál. Viszont az egészség, nyílt, a nagy nyilvánosság előtt lezajlott eszmecsere sokban világított meg kérdéseket, hűtött le forrni készülő viharokat és ami talán mindezt is fontosabb; hozott közelebb egymáshoz embereket.

— Különböző esetekben előfordult, hogy a kormányt, a Kneszetet, minisztereket, vagy miniszteriumpyakat, személyiségeket is bíraltak a kérdezők. Hogyan fogadták ezt az „illetékesek”?
— Én komolyan hiszem, hogy nálunk demokrácia van — hangzik a határozott válasz. — Ha lettek volna kételyeim e téren akkor e két és fél év alatt feltétlenül eloszlottak volna! Semmiféle „felsőbb szerv” nem zavarta a „Vannak kérdések” munkáját.

— Ha ilyen szép eredményei vannak, miért hagyja abba a műsor szerkesztését?
— Nem hagyom abba! — mondja a szábrékra jellemző magabiztossággal. — Erről szó sincs. Azonban tudni kell, hogy a különböző kérdés-felelet estéken mindig igyekeztem a legkülönbözőbb nézetek képviselői számára is lehetővé tenni a részvételt. Választások évében ilyesmi lehetséges, mondjuk Angliában, ahol három párt van, de nálunk, ahol huszonhárom van — egyelőre...

— Ma egyre gyakrabban halljuk Izraelben: arccal a televízió felé! Nézetek szerint a televízió korában is helytáll majd a „Vannak kérdések”?
— Feltétlenül! Érdekes és vonzó lehet, ha nemcsak hallja, de látja is az ember azokat, akik őt is érdeklő problémákról, hozzá is beszélnek. Arról nem is szólna, hogy olcsó lesz; csak el kell jönni egy-egy terembe, elhozni a felvevőgépeket és akár „egyenes adásban” továbbítani, ami ott történik.

Lelkes válaszából kiérződik, hogy szinte máris látja maga előtt szeretett műsorát az izraeli televízió vásznán.

A „Vannak kérdések” — legalábbis egyelőre — elbűcsözött hűséges hallgatóitól. Kellems szabadságot, kedves „Vannak kérdések”. Viszonthallásra, viszontlátásra!

Jákov Ben-Arje

NEVET A VILAG

AGYUK ÉS UJONCOK

1. Mondja a sorozáson az ifju:
— En neurotikus vagyok, engem ne tegyenek a tüzerekhez, mert egyszerűen nem bírom hallani az ágyudörgést.
— Ne féljen. Az ágyu olyan erősen dörög, hogy megbirja majd hallani!

2. Az őrmester így ordít rá a fegyelmetlen tüzer ujoncra:
— En nem bírok magával! A legjobb lesz, ha vesz magának egy ágyut és önállósítja magát.

3. Vizsgáztatja a tiszt az ujoncot.
— Miért ne menjen át a katoná egő cigarettával a kaszárnyaudvaron?
Az ujonc vállat von.
— Igaza van, hadnagy ur! Miért ne menjen?

KIRALYI TÖRTENET
A sznob angol főúri estélyen mondja az egyik lady az udvarlójának:
— Ha tudni akarja, királyok hullottak már a lábaim elé.
Az udvarló elmereng ezen és így felel:
— Bizonyára a kártyából...

SZEMREHÁNYÁS

A külföldön tartózkodó férj, amikor hírt kap róla, hogy feleségének kisfia született, ekképpen táviratozik haza:
„Megkaptam az értesítést róla, hogy az éjjel a szobámban fogadtál egy fiút.”

UJ LAKAS

A zsgoriságáról közismert újgazdag mutatja új lakását barátjának. Dicsőkedve mutat rá a hatalmas hallra.
— Látod, öregem, itt annyi hely van, hogy Isten őrizzen, akár száz vendég is ehetne egyszerre.

SZÓJÁTÉKOK

Rosszul sikerült házasság = párbaj
Hűtlen férj = kancsal
Esti sziréna-próba = művészeste
Italt rak a fridzsiderbe = léhűtő
Csúnya vendéglői kiszolgálólány = miszada
Világosság a bölcsődében = rivaldafény
Bender Sándor, Cholon

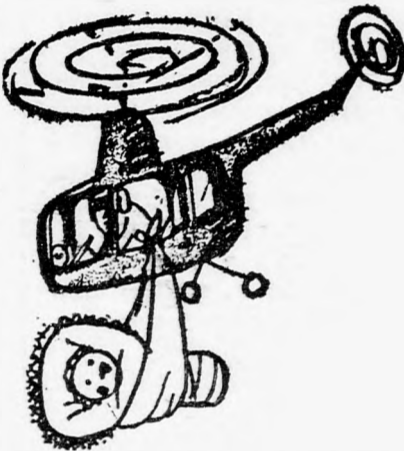
A zsidó humor kincses-tárából

1. A kozák a bíróság előtt áll, azzal vádolják, hogy elrabolta a zsidó lovát.
Mondja a kozák a bírónak:
— En a lovat találtam.
A zsidó feljajong.
— Találta! Lovagoltam az én drága jószágomon, egyszerre csak odajött hozzám, ledobott a lóról, még meg is vert és amikor én ott feküdtem a földön összeverte, akkor felült az én drága lovacskámra és elhajtott vele. Ezt hívja ő találsnak...
A bíró a kozákhoz fordul.
— Találta, vagy nem találta?
— Találtam. A lovat is, meg rajta a zsidót. Csak hogy a zsidóra nem volt szükségem.

2. Beállít egy kéregető a gazdag rossz emberhez. Így kezdi:
— Ismertem a szegény papát, meg a mamát. Sőt a nagypapát is ismertem. Meg a nagybácsiját is. És annak a feleségét...
A gazdag ember ideges lesz:
— Mondja meg mennyit akar és azonnal másszon le a családfámról!

FÉNYKÉPESZNÉL
— De kérem, ezen a képen úgy nézek ki, mint ha tíz évvel öregebb lennék.
— Legalább tíz évig nem kell új képet csináltatnia.

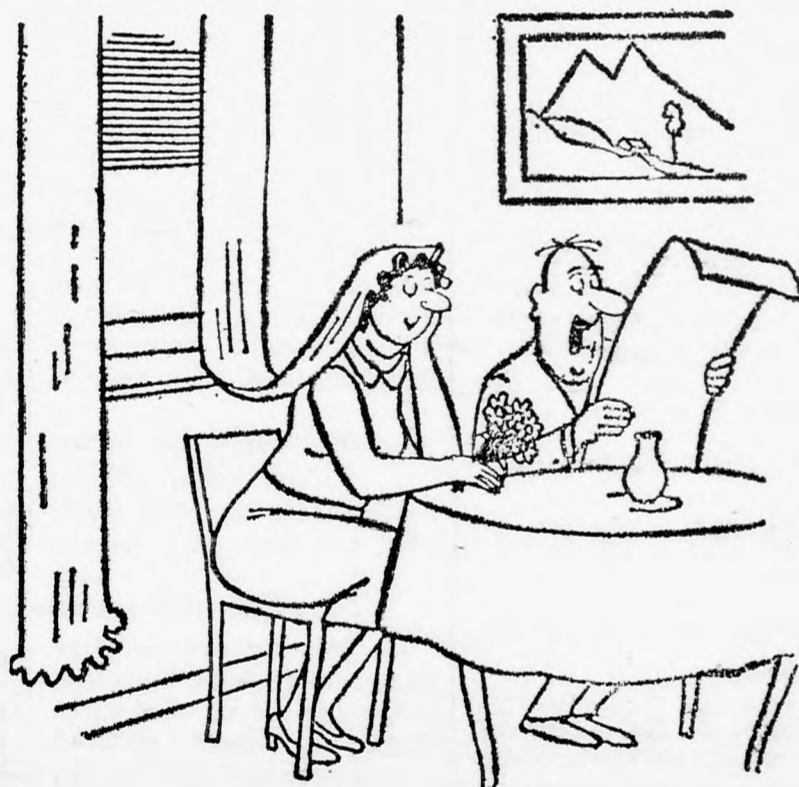
HALAD A TECHNIKA



VONATVICSEK

1. — De uram, magának másodosztályu jegye van és ez első osztály.
— No és? Talán a másodosztályu jegyemmel utaztam a harmadik osztályon?
2. — De kérem, az Ön jegye személyvonatra szól, ez pedig expressz.
— Na és? En ráérek. Menjen lassabban.

EMLEKEZTETŐ A HÁZASSÁGI EVFORDULÓRA



SPORT-DEFINÍCIÓK

KOSÁRLABDA: Az a sportág, ahol a magasabbtermetű játékosból lesz a „kimagasló”.
GYALOGLOVÉRSÉNY: Szemben a boxolással, a résztvevők maguktól döntenek ki a versenyből.
VIZIPÓLÓ: Csak a játékvezető ússza meg szárazlábbal.
EDZŐ: Olyan gyakran változik sportegyesületeinkben, mint a nők hajszíne.
Jakobovits Béla

Nyereménynyv:
Kishont:
„IGE-MIGE”

UJ KELET

Név:
Cím:

AZ 1447 SZÁMÚ KERESZTREJTVENY MEGFETÉSE
Vizsintes: 1. Deficit, 6. József Attila, 22. Norderney, 44. Lektor, 70. Heredia, 79. Progresszió, 87. Szirén.
Függőleges: 1. Daniel Defoe, 5. Tantál, 11. Anemográf, 15. Amorozó, Alabama, 43. Alterego, 70. Ászir, 67. Örökzika...

REJTVENYPALYAZAT
SZELVÉNY 1450

ÖRÖMHÍR

— Drágám, örömhírem van a számodra. Rövidesen hárman leszünk.
— Oh, ez biztos? — kiált fel boldogan az ifjú férj és megöleli, megcsókolja a feleségét.
— Biztos, drágám. Megjött a távirat, hogy anyu örökzik...

Keresztrejtvény

1450

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
14												
15				16					17			
18			19	20				21				
	22		23	24				25		26		
27		28						29		30	31	32
		33			34		35			36		
37	38				39			40			41	
42			43	44				45			46	
47		48		49						50		
51			52		53			54				
		55						56				
57	58				59		60		61		62	
63				64				65			66	
67	68		69					70		71		
72		73				74			75			
		76						77				

Vizsintes: 1. Tartozik. 5. A ló egyik futásmódja. 10. Brazil csodacsatár. 14. Világhírű jiddis író, a napokban volt halálának 50 éves évfordulója, teljes név. 15. A. N. S. S. 16. A Száva 350 kilométer hosszú jobboldali mellékfolyója. 17. Vissza: fejedelmi cím egyes arab országban. 18. Nagy önuralommal rendelkező érzéketlen személyre mondják. 20. Betűvel az elején, színeahagyott. 21. Művész cselekszi. 22. E nappon. 23. Elitélő szavakat ejt. 26. Európai állam eleje. 27. Háziállat. 28. Téli sport. 29. Z. S. V. 31. Sűrű mászhangzó. 33. Világhírű svájci francia építész. Egyik legjelentősebb műve a genfi népszövetségi palota pályaterve. 37. Földes mész kő, irószkőz. 39. Mezőgazdasági eszköz, keverve 40. 1320 kilométer hosszú, hajózható folyó Nyugat-Európában. 42. Kevert aga. 43. Olasz tartomány és szék helye Lazio-ban. 46. Vasút mászhangzó. 47. Fondorlat. 49. Mocsárgáz, a levegővel robbanó keveréket, bányászati alkot. 50. Tanulj... 51. Izrael németországi címzetes követe volt. 53. K.H.N. 54. Vissza: adag. 55. Viszszaggódás, bánat. 56. Római író. Főműve „Origines”. 57. Eugène... nagy belga hegedűművész, karmester és jónévű zeneszer-

ző, 1858—1931. 59. Felidéz fele. 61. Egési termék. 63. Szelid erdei állat. 64. Vissza: francia város, hadiki-kötő az Atlanti-óceán partján. 66. Pityereg. 67. Folyó spanyolul. 69. 1370 m magas hágó az olasz-osztrák határon. 71. Szenvedés. 72. A köölaj 40—90 Celsius fok között ádesztilláló frakciója. Szintelen, illékony, tűzveszélyes folyadék. 74. Viszszá: Keskeny, karsú velencei csónak, középen fedett fülkével. 76. Főurak inasa. 77. A spanyol zsidók jididise.
Függőleges: - 1. Vissza: származása. 2. Egyenáramú elektromos generátor. - 3. Régi. 4. Orosz étel, káposzta leves hússal. 5. Az ügyész emeli. 6. Vissza: sokszínű, ékezet felel. 7. Két szó: 1. édes ízű, vízben oldódó folyadék. Kétértékű alkohol, a glicerin pótszere; 2. minden idők legnagyobb zenei lángelméje. 8. Férfi hangszín. 9. Ezen keresztneve. 10. Német gyöngy. - 11. Hanga. 12. Párizsi napilap. 13. Savanyító. 19. Vissza: vadkörte, népiesen. - 21. A forgatmány. 24. A Balaton hajózható lefolyása. - 25. Vissza: mondat része. 27. Nagy magyar-zsidó esztéta, filozófus, a napokban ünnepelte 80. születésnapját. teljes név. 28. S. E. T. 30. Vissza: ékezzettel, lendület. 32. Középamerikai állam, fővárosa az utóbbi napokban a világeredélyes közep

pontjában állott. 33. Nép-mese. 34. A keresztetekhez tartozó gyökérzöldség. - 35. Chruscsev e nép fia. - 36. Gogol színműve. 38. Biblia-kommentár. 41. ...cencia, ártatlanság. - 44. Végtelen fohász. - 45. Román váltópénc mássalhangzó. - 48. Magyar dal- és nótaszerző. Ady első zenésítőinek egyike, 1861—1923. 50. Szovjet ürrepülő. 52. Héber látnok. 54. Vissza: méhlikás. - 58. Betűvel a végén, Thailand régi nevének. 59. Könyörögve kér. 60. Héber női név. 62. Az égi egyenlítő táján elhelyezkedő csillagkép. - 64. ...la, zenei disztíz. 65. A telefon feltalálója. 68. O.Z.S. 69. ...kád, ostromzár, zár-lat. 70. Kevert időmérő. 71. Kevert szenvedés. 73. Bártorság. 75. Skálahang.

Képeslap

Peter Rose angol színesz gyorsíró alakít a londoni Haymarket-színház egyik most futó modern darabjában. A színesz több, mint egy órán át van a színpadon, anélkül, hogy egy szót is szólna. Csak gyorsírási jegyzeteket készít.
Ez november óta folyik. Most Peter Rose kiszámította, hogy ez alatt az idő alatt egy három felvonásos színdarabot és hat novellát írhatott volna meg a színpadon.
(Daily Mirror, London)

A „Petit Larousse”, a híres francia lexikon nem hajlandó tudomást venni Brigitte Bardot-ról: az új kiadásában se szerepel, noha már évek óta világhírű és elmúlt harmince éves.

A művésznőnek mégis sikerült egy mellékajton beosonni a Larousse-ba. Van Dongen Brigitte Bardot-t ábrázoló portréja helyt kapott a Larousse-ban, és pedig a festő és modellje nevének feltüntetésével. Vagyis az első lépés már megtörtént.

(The Hollywood Reporter)

VI. Pál pápa legutóbbi latin nyelven tartott prédikációjában említést tett a televízióról, mely ezen a néven szerepel: electrica subtilissima instrumenta, amelynek szószertint fordítója: igen finom villamos szerkezet.
(Oggi, Milánó)

Glasgow városatyái sajátállalattal állapították meg, hogy városukban terjed az alkoholizmus. Elhatározták, hogy felveszik a harcot ez ellen a visszatartó jelenség ellen és városukat plakátokat ragasztottak ezzel a felirással:

„Az alkohol a mi legnagyobb ellenségünk!”
Alig telt el 24 óra és a plakátok alatt ez az újtestamentumi idézet ékeskedett:
„Szeressétek az ellenségeket!”
(Schweizer Illustrierte Zeitung)

Penrose (USA), város tanácsa táblákat helyeztetett el a városba vezető utakon, melyeken ez áll:

„Ha lassan vezetted a kocsidat, akkor tájunk szépsége vár rád; ha gyorsan hajtsz, akkor városunk kórházának egyik ágya lesz a Tiéd!”
(The New Yorker)

APRÓ BÖLCSESSÉGEK

A propagandafőnök feladata szinte isteni jellegű. Talán nem csodálatos dolog, amint senkiébből és ügyetlen nullákból zenitket kreál?

Egy amerikai közíró szerint a gondolat szabadság azt is jelenti, hogy bárki, bármikor nyilváníthatja gondolatát; még akkor is, ha nincs neki.

Nem árt az izgalom, ha meg tudjuk őrizni a nyugalmunkat.

A színpadon csak a hátlát hatásos. Vagy felkavarná-e a szenvedélyeket, ha III. Richard vagy Macbeth hosszabb-rövidebb szabadságvesztésre vagy politikai jogalk feltűggesztésére ítélné ellenfeleit?

ZENEÉLET

A jeruzsálemi kamarazenekar (Kol Jisráél)

A jeruzsálemi kamara zenekar, amely Mendi Rodán karmester kezdeményezésének és tehetségének a gyümölcse, május elsején, szombat este bemutatkozott a tel-avivi Múzeum termében. A műsor változatos volt és átölelte a preklasszikus korszaktól a modern izraeli zenéig terjedő időt. Corelli, Rossini, Respighi, Bach, Wolf és Paul Ben-Chajim műveit hallottuk. Teljes biztonsággal megállapítható, hogy Mendi Rodánnak ez a kísérlete nemcsak sikerült, hanem ennek az együttesnek az összeállításával zenei intézményeinkhez elsőrangú zenekart csatolkozott, amely bizonyára sokban fog hozzájárulni zeneéletünk gazdagításához.

A zenekar egységes és homogén, helyenként csillogó. A játék és a kifejezés frissége azonnal megnyeri a szívet, egy pillanatra visszacsúsznak a hangok szüntelen áradatában ömölnek és az intonáció tisztaságával remekel.

Mendi Rodánnak nemcsak abban áll a sikere, hogy a zenekart a jelenlegi színvonalra emelte. Ez a kitűnő és erélyes karmester a muzsikálási iránti lelkesedést is, valamint a tökéletességet iránti vágyat is beültette zenészeibe.

Az előadott darabok közül ki kell emelnünk Corelli

szvitjét, amelyet gazdag kifejezőerővel mutattak be. Respighi csodálatos alkotását, a régi táncokból írt szvitjét ihlettel interpretációban hallottuk, amely felidézte régmúlt idők szellemét.

A műsor túlságosan hosszú volt és Wolf olasz szerenájára egyáltalán nem volt szükség. Paul Ben-Chajimot sérelem érte, amikor vonóshangszerre írt Aria and finale, 1955-ben készült művéből csak két részletet adtak elő. Általában helytelen az, hogy egy műből csak részleteket mutassanak be. A befejezés azonban ragyogó volt és a finálé elhangzása után a közönség szokatlan lelkesedéssel tapsolt a zenekarnak és a karmesternek.

A szünet utáni rész első száma Bach D-moll koncertója volt, Mindru Katz zongoraművész előadásában. Művészlünk a legrosszabb játékos feltételek mellett volt kénytelen fellépni. A zsúfoltság, a közönség közelsége és rossz zongora befolyásolta. Ennek ellenére játéka hű volt a bachi tradíciókhoz, az ütések lendülete, dinamikus és megnyerő fokozások, valamint a zenei mondatok kifogástalan kifejezése jellemezték. — Mindru Katz önálló stílusát, biztonsággal és mély zenei megértéssel rendelkező muzsikust.

Menáchem Meir és Gisele Kuhn a tel-avivi Múzeumban

Múlt szombat este két művész, Menáchem Meir ismert gondnokunk, és Gisele Kuhn zongoraművész, külföldi vendég, lépett fel. Sajnálattal kell megemlítenünk, hogy a koncert nem emelkedett magas színvonalra, sem a műsor megválasztásában, sem annak kivitelezésében. Az első számot, Couperin csellóra és zongorára írt ötrészes szonátáját elfogadhatón adták elő. Ezzel szemben Faure csellószonátája sokat szenvedett a gyenge előadástól. Az első rész zűrés és érthetetlen volt. Faure világos,

érthető zeneszerző, és ez a játék vétett a zeneszerző alapvető szándékai ellen. Meirnek kitűnő technikája van, de tónusa nem elég mély és kifejezőereje sem meggyőző. A mű gyönyörű andanteja nem érvényesült a csellista száraz játékában. Nem győztek meg Ravel és Debussy zongoraszámai sem. Gisele Kuhn szürke-zongorista. Menáchem Meirnek jobban sikerült meggyőzni a közönséget Debussy eredeti szonátájával, melyet az estét bezárták.

Az 1965-ik évi dalfesztivál

A Függetlenségi Nap estején Jeruzsálemben, a Bin-jamin Háumá termében megtartották a negyedik zenei fesztivált. Az előző három ellen sok kifogás merült fel. Alacsony nívó, a népdalköltészet mesterséges buzdítása, a bíraskodás módja, mindezek miatt hangzottak el a panaszok. Most minden kétségen kívül megállapítható, hogy az előző három fesztivál tiszteletreméltó színvonalat képviselt ahhoz mérten, amit ezúttal tapasztaltunk. A döntőbe jutott tíz dal, amelyet a közönség döntésére bíztak, csaknem kivétel nélkül alacsony, sőt nagyon alacsony nívón áll. Emellett az eredetiség hiánya, banalitás, más népek dalainak utánzása, a zenei leleményesség és az ihlet teljes hiánya mutatkozik csaknem valamennyiben. Megdöbbentő, hogy az izraeli műdal hogyan juthatott ilyen mélypontra.

Az első díjnyertes dal az „Ajlet Chen”, Nátán Sáhár szerzeménye banális, valcerszerű melódia, minden tartalom és eredetiség nélkül. Hiányzik belőle a népdal szépsége, és nem fülbe-mászó dallamú. Kávészíni színvonal.

Abszurdumnak nevezhető, hogy a második díjat Ná-

chum Heimann „Hágávjá” című dalának adták. Ez egy spanyol torreador-dal, melynek hallatára csak azt mondhatjuk, hogy dalaink elvesztettek minden sajátosság jelleget.

A harmadik díjjal jutalmazott „Léjl kráv” című dalban vannak kellemes dal-lamok, de ezt is áthatja az eredetiség hiánya és a banalitás. A szerzemény a húszas évek chaluci dalaira emlékeztet.

Volt valami báj Sulamit Lifszit „Rákáfot” című dalában és Jenon Neeman „Jefi Nof” című művében, keletiességük révén. A többi dalok úgyszólván karikatúrák voltak. A legnevetesebbek valamennyi között a tizedik számú, „Cháná ál chálon jovevet” című chaszid melódiákból épített dal. Ilyesmit írni 1965-ben Izraelben, még a naivitásnál is több.

Eppen ezért kell csodálkozni azon, hogy a hivatásos zenészekből álló bírák akik ezt a tíz dalt választották ki 450 benyújtott műből, ezt a dalt is a közönség elé hozták.

Az az érzésünk, hogy az összszavazatok száma, melyet a három díjazott dal kapott — 810, 736, 529 — azaz összesen csak 2075 szavazat a 2900 főnyi közönségből, csendes tiltakozás volt az intézmény léte ellen, amelynek a neve „izraeli dalfesztivál”.

Budapestben kiosztották az idei József Attila díjakat. Két magyar zsidó író volt a kitüntetettek között: Hubay Miklós és Vészi Endre.

Benjámin Bár-Am

... S . Z . I . N . H . Á . Z ...

Jacques Brel-est az Alhambra termében

Jacques Brelt látni különleges élmény és nagy élmény.

Kisfiús arcú (pedig már családos, két gyermek apja), hanyagul öltözött fiatalember, egyfajta diszurdalénekesként áll a mikrofon előtt s franciául énekel, nem, inkább recitálja a dalokat, de oly gyorsasággal hadarja őket, hogy aki érti is a nyelvét, nehezen tudja követni ezt az iramot.

De Brel nem csak „énekel”, hanem testének minden mozdulatával kíséri azt, furcsa grimaszokat vág, gesztikulál, ugrik, táncol, s ezt a frenetikus ütemet megköveteli ötagú zenekari kíséretétől is.

Jacques Brel egy teljes órán át megszállottként dolgozik a színpadon, mint aki transzban van, s akit semmi egyéb nem érdekel, csak az, amit előad. Nem érdekli a közönség frenetikus tapsa sem, meg sem várja annak a végét, türelmetlenül leint, hogy már hozzákezdjen a következő dalhoz.

Nem megy ki, hogy „kiszuszogja magát”, s hogy visszajövet új tapsorkánt provokáljon ki, amint ez szokás. Nem. Őt ilyen külsőség nem érdekli. Meg sem hajol a közönség előtt, amelynek jelenléte látszólag közömbösen hagyja, s mint egy gözgép, egy szuszra lefutja egész repertoárját.

Ez a furcsa, szokatlan művészi kiállítás, a póznak ez a teljes hiánya, az őszinte odaadásnak ez a kétség-telen jele, egy csapásra meghódítja a közönséget.

Pedig Brel dalai is különösek, nem hasonlítanak a többi „chansonnier”-k dalaihoz, amelyek vidámak, könnyedek és majdnem mindig szerelemről, a nő és a férfi viszonyáról szólnak. Brel dalainak legtöbbje szomorú, vagy nosztalgikus, mint a haldoklóról szóló, amelyben a haldokló búcsúzik mindentől és mindenkitől, akit szeretett, vagy az Amszterdam című, mely távoli gyermekkori emlékeket idéz. Azután vannak cinikus hangvételű dalai, amelyekben a nyárspolgárokat gúnyolja ki, s mások, mint amelyben az ügyetlen szerelmmel rokonszenvez.

Nem lehet nem arra gondolni, vajon ez a fiatalember, mily szenvedések árán ért el oda, ahol ma van, hogy az emberi érzelmeknek ennyire a mélyéből tud szólni hallgatóihoz.

Pedig, amit tudunk róla, nem nagyon igazolja ezt a lelki alkotót. Ugyanis Brel jómódú belga család sarja,

de korán elkerült a szülői háztól és semmi segítséget nem fogadott el szüleitől, mindent egyedül vívott ki magának az életben. Vajon a lelki sérelem a szülei vel való kapcsolatban érte?



BREL: Csak a dal érdekelt

Azt is tudjuk róla, hogy nem előadónak készült, hanem dalszövegeket írt és azokhoz zenét szerzett. És mert nem talált megfelelő előadót, maga kezdte előadni dalait.

Elcímte nem sok sikerrel. De már évek óta az első között van a szanzonek birodalmában. Lemezei is hozzászámították a világhírehez.

A Brel-est első részében az Adám Dárius balettnél kellett volna fellépnie, de technikai hiba folytán félbe kellett szakítania az előadást. Őszinte sajnálatunkra, mert a balett-együttes igen jó, és főleg a kitűnő Maril Mathert szerettük volna újra látni.

Az első rész másik száma Joselyne Jocya szanzonekese dalai voltak. A szöke, elegáns megjelenésű és kellemes hangú énekesnő, néhány nagyon szép és jobbra ismert dalt énekelt háromtagú zenekari kísérettel (Eli Kanéli, Roger Avrahám, Bennie Band). Egyik új dalát Jochánán Zaráj írta Joselyne Jocya részére, melyet a művész az alkalommal adott elő először.

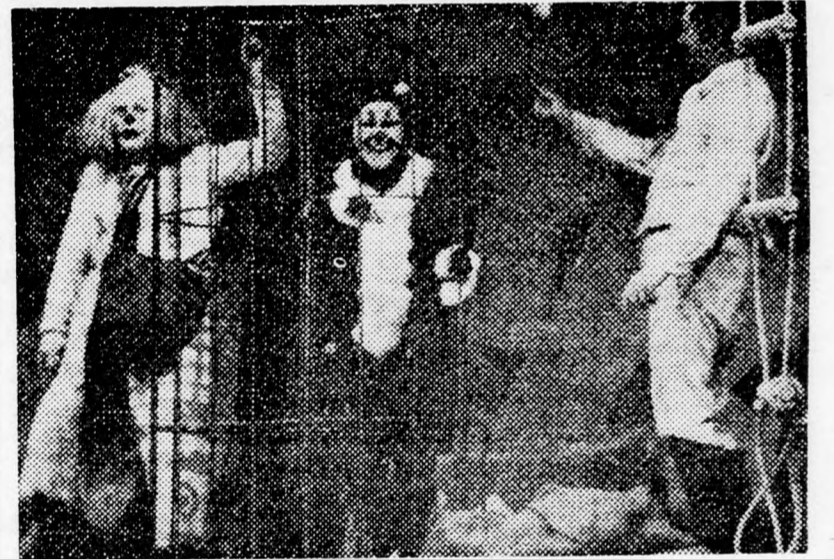
A Kámeri gyermekszínház:

KALAND A CIRKUSZBAN

James Ambrose Brown darabja, fordította Jákob Sábta, rendező Leonard Schach, díszletek Árje Navon, zene A. Argov, vezényel A. Levanon, koreográfia Rut Harris.

A Kámeri színház új kezdeményezése, hogy gyermekszínházat létesítsen, va-

is szerencsésnek bizonyult. A Kaland a cirkuszban mindazokat az elemeket tartalmazza, amelyek nélkülözhetetlenek egy jó gyermekszínház témájához: szegény virágáros lányka és táltos macskája, a gonosz cirkuszigazgató helyettesíti a gonosz mostohát, a jó lélek pedig, aki megmenti



Ori Levi, Nira Rabinovics és Simon Bar

lőszíniül sikerrel jár, minden adottsága megvan hozzá:

Orna Porat művészeti irányítása alatt, a Kámeri kitűnő színészgárdája látja el a szerepeket (tehát felnőttek gyermekeknek), s az első darab kiválasztása

az ártatlan kislányt, itt a jószívű bohóc — és a fő, hogy a végén a jó győzelemeskedik, amint annak lennie kell a tündérmesékben.

Leonard Schach rendezése ötletes, szellemes, Árje Navon díszletei derűsek és a színészek igen jó előadást nyújtanak. Elsősorban a táltos macska, „aki” mindent ért és beszélni tud kecses és csinos (Nira Rabinovics), a bájos és szimpatikus virágáros kislány (Rina Ganor), a félelmetes és sötétlelkű cirkusz igazgató (Ori Levi), a jószívű és kacagató bohóc (Simon Bar), a csupaszív, gyermekszerető öreg régi-ségkereskedő (Niszan Jaitir) és félénk, de kedves fogadott fia (Cadok Corfati).

A bemutató előadásán együtt mulattak gyermekek és felnőttek. Ez már bizonyíték arra, hogy az előadás elérte a célját. Dr. Marton Gizella

A legalkalmasabb

Egy Párizsban forgatott film számára rom-házra volt szükség, amelyet a levegőbe kell majd röptetni, a forgatókönyv utasítása szerint. A filmtársaság az újságokban hirdést tett közzé, amelyben megfelelő épület címének közlését kérte.

Több levélíró a párizsi adóhivatal felrobbantását ajánlotta.

Radio

PÉNTEK
Má. tovu, 6.05: rövid hírek, 6.10: hangkíséret, 6.30: torna, 6.40: hangkíséret, 6.57: műsorismertetés, 7: hírek, 7.17: hangkíséret, 8: rövid hírek, 11: műsorismertetés, 11.05: az elemi iskolások rádióoktatása, 12.15: népszerű koncert, Dvoraak: F-moll trió, Op. 65, Telemann: Szvit két hegedűre (Leonid Kozzan és Elizabeth Gals), 13: déli zene, 13.30: hírek, 13.59: rövid hírek, 17: hírek, időjárásjelentés, 17.06: Klasszikus zene kívánságműsora, Verdi: Requiem (második rész), Falla: „El Amor Brujo”, 18.20: Művészet és kultúra, 19: hírek, 19.20: Sábát köszöntése, 19.40: „Egy csokorban”, 20.30: hírek, 20.45: Opera részletek, — 21: Amosz Etinger műsora, 21.30: Péntek esti koncert, Bach: Brandenburgi verseny No. 6., Bruckner: 7-ik Szimfónia, 23: hírek, műsorzárás.

PARHUZAMOS MŰSOR
8: rövid hírek, 8.02: hangkíséret és reklámok 10 óráig, 14: hangkíséret, 16: asszonyirovat, 16.30: kívánságkíséret, — 17: hírek, 17.05: hangkíséret, 19 óráig, máj. hírek, 21.01: Izraeli dalok, 21.30: „Cim nélküli”, 22: hírek, 22.10: Népi dalok, 22.45: nyugalmas melódiák, 23: hírek, műsorzárás.

A HADSEREG MŰSORA
18: üdvözlő dallal, 18.55: Hett szakasz, 19: hírek, 19.10: „A hét”, 19.45: Péntek esti koncert, 20.30: hírek, 20.45: Dallam és ritmus, 22: könnyűzene, 23: műsorzárás.

SZOMBAT
A Kol Jisráél magyar adása a 423, 457 és 273 középhullámon hallható 19.25 órakor.

8: Adon olám, 8.15: erci dalok, 8.25: szombat egész Izraelben, 8.30: hírek, közérdekű közlemények, 8.45: irvit dalok, — 9.15: A tudomány világa, 9.40: népdalok, 10: az ország tájai, 10.15: A hét naplója, 10.55: szórakoztató zene, 11: héber dalok, 11.30: „Jobbra-balra”, 12.15: népek dalai, 12.45: Színpad és film, 13.30: hírek, 13.40: cházán dalok, 13.59: rövid hírek, 16.01: Zenei apróságok, 16.30: „A svéd dűlő ifjúságának”, 17: A svéd zenéről Bo Nilsson: „Entre”, Jan Mortensen: „Some of These”, Ingvan Lindholm: „Poesies”, — 17.45: Kamarazene, Mozart: Kvarteret K. 421, 18.15: nyelvecské, 18.30: Könnyű klasszikus dalok, 18.50: „Aktuális problémák”, 20.20: Tűnch részletek, 20.45: sporthírek, 21.15: Hámávid és Meláv Malká műsora, 21.45: Opera részletek, Gondod: „Faust” c. operájának első felvonása, 23: hírek, műsorzárás.

PARHUZAMOS MŰSOR
11: A függöny felgördül, — 12.45: „A huszadik század helye a történelemben”, 13: Preklasszikus zene, Scarlatti, Carulli és Rameau szerzeményeiből, 13.30: hírek, 21.03: Régi flamand melódiák, 21.35: „Ki az, ami az?” mi van a név mögött?

A HADSEREG MŰSORA
18: kívánságkíséret, 19: hírek, 19.15: Klasszikus kívánság hangverseny, Berlioz: „Harold Itáliában”, 20: Sávutó, — 20.30: hírek, 20.45: Sábát köszöntése, 21.15: A tábor éneke, 21.45: Külföldi muzsika, 22: A sziv mélyéről, 23: műsorzárás.

Fülöp főherceg az angol konyháról

Fülöp herceg, az angol királynő férje volt az angol szakácsok bankettjének ünnepi szónoka. A herceg, aki nemcsak a szakácsművészet ismerője és lelkes élvezője, de száraz humoráról is ismert, beszéde során ezeket mondta:

— Az angol konyha olyan, mint egy hatéves kislány: ha jó, akkor nagyon jó, de ha rossz, akkor nagyon rossz, elviselhetetlenül rossz.

— A Buckingham palotában az a szokás, hogy mielőtt egy ételt tálalnak, izlelőmester állítja meg, hogy elég izletes-e. Ennek ellenére, az étel gyakran olyan tűrhetetlenül rossz, hogy az a benyomásom, a kóstolómester csak azért engedte az asztalra feltálni, mert nem vagyok neki rokonszenves.

Végül:
— Az angol konyha olyan, mint az angol élet általában: kívánatos és élvezetes dolgok rettenetesen unalmas, állandóan megismétlődő keveréke.

• Izraeli éjszakák •

SALAMON BELA MEGBETEGETETT

A hét elején Budapestre érkezett távirat arról számolt be, hogy Salamon Béla, a kiváló zsidó kórikus váratlanul megbetegedett s emiatt kénytelen elhagyni az izraeli fellépését. Salamon Béla hirtelen megbetegedése miatt természetesen nem volt értelme annak, hogy a jelenleg Svájcban tartózkodó Fényes Kató díjazott, valamint magyarországi partnerei, Lengyel Gizi és Viola Mihály Izraelbe jöjjenek. A hír súlyos csapásként érte a jeles külföldi művészek imperszárióját, akik már elküldték a repülőjegyeket és leköltözték a különböző előadóművészeket is.

A Salamon Bélára és a többi művészre kíváncsi izraeli színházlátogató közönségnek tehát türelmesen ki kell várni, amíg a hajlott korú zsidó kórikus meggyógyul és eleget tehet izraeli szerződésének.

KISHONT UJRA RENDEZ

A Kámeri színházban Kishont Ferenc már elkezdte a „Húzd ki a stekkert, forr a víz” című szatirájának próbáit, amelyet a kitünő humorista maga rendez. A „Házasságlevél”, a „Fiú és a lány”, valamint a „Szalách Sábáti” sikeres rendezése után Kishont Ferenc arra a megállapításra jutott, hogy a művészi produkció szempontjából előnyös, ha maga az író rendez a művet.

Az új Kishont-darab, amelynek premierjét július 24-re tűzték ki, a modern művészetet figurálja ki. A darabnak 17 szereplője van és a központi figurát, Rafi szobrászt, Ján Kötler játsza, míg a modell szerepére Dália Topolt szerződtették. Dália, Chájim Topolnak, az ismert színésznek a felesége. A díszleteket Eliezer Szináj készíti, a kosztümöket Lidia Pincus-Gáni tervezi.

DI MEGILE FUN MANGER

A jaffai Chámám Kishont színházban megkezdődtek Icik Manger, a világhírű

jiddisnyelvű költő szerzeményeiből összeállított zenés előadást próbái. A „Di Megile fun Icik Manger” nevű estet Smuel Bunim rendezi. A vezető szerepeket a Burstein-család játssza. Icik Manger a ma élő legnagyobb zsidó és jiddis költők közé tartozik, akinek alijázását Lévi Eskol miniszterelnök segítette elő, amikor még „csak” pénzügyminiszter volt. Mangert egyes műkritikusok a „jiddis Heine”-nek nevezik.

A SOKOLDALU MARNI

Marni Mixon, a sokoldalú énekesnő, akinek hangját hűsz játékfilmekben, köztük a „My Fair Lady”-ben, „A király és én”-ben, valamint a „West Side Story”-ban hallotta a közönség, hétfőn este lépett először a tel-avivi



Sheraton nagytermében az izraeli közönség elé, ezúttal azonban klasszikus szerzők műveiből összeállított műsorral. A koloratur-énekesnőt kísérő haifai szimfonikus zenekart Sergiu Comissiona vezényelte és Marni Nixon, Mozart „Exsultate, Jubilate” című szerzeményét, valamint Villa Lobos „Bachianas Brasileiras” című művét énekelte.

A bájos, vörshajú énekesnő, aki három gyermek anyja, holnap, szombaton este a Habima nagytermében lép a tel-avivi közönség elé, ezúttal az ismert operettek és világhírű musicalok részleteiből összeállított műsorral.

hoz magával, amelyek segítségével valóságos jégkarnevált fognak rendezni a kosárlabda stadion műjégén.

MICKEY KATZ IZRAELBEN

Június elsején érkezik izraeli vendégzereplésre Mickey Katz, az amerikai jiddisnyelvű komikus, aki főleg az ismert amerikai énekesek paródiálásával és állandó televíziós programjaival tette ismertté a nevét. Mickey Katz magával hozza komikusokból, énekesekből és zenészekből álló népes társulatát is, amely állandó kísérője az amerikai rádióban, televízióban és színpadokon.

AZ OMSZK SZOVJET NEPEGYÜTTES

Június 9-én a jeruzsálemi Binjáe Háumában tartja bemutatózó fellépését a szibériai Omszk együttes, amely 94 táncosból, énekesből és zenészből áll. A szovjet művészcsoport tel-avivi bemutatója június 12-én lesz a Hejchál Hátárbutan. Az együttest Jelena Kalugina, a Szovjet Unió érdemes művésznője létesítette 1950-ben szibériai műkedvelő táncosokból és énekesekből, akikkel azóta bejárta az egész világot.

A társulat, amely Bukarestben, a legutóbbi ifjúsági világtalálkozón aranyérmert nyert, néhány héttel ezelőtt tért haza ausztráliai és újzelandi körútról. A művészcsoport ezer eredeti szibériai öltözetet hoz magával.

DALIA LAVI — CHANA SZENES

Menáchem Golán rendező és filmproducer hónapokon át kutatott olyan világsztár után, akire rábírhata a Szenes Anikórol, a mártírhalált halt ejtőernyős lányról készült filmjének főszerepét. Hosszas találgatások után a héten nyilvánosságra hozták, hogy már aláírták a szerződést Dália Láival, aki Chana

Szenes szerepében összel lép a felfelvőgép elé.

Az izraeli-jugoszláv kooperációban készülő film készítői már kérték a magyar hatóságokat, engedjék meg, hogy a budai katonai feyházban és Szenes Anna kivégzése színhelyén helyszíni felvételeket készíthessenek.

A magyar hatóságok mindaddig nem válaszoltak az izraeli filmgyártók kérésére. A film egymillió dollár befektetéssel készül.

★

ROVIDEN

A Sheraton szálló „Már vad Hákszámmim” éjszakai mulatójának jelenlegi műsorában Jose Bartel kubai-francia énekes, Ilana Rovina énekesnő, az olasz „Milliomosok” és Oserovics Pici tánczenekara szerepelnek.

★

A haifai Városi Színház május 16-án, vasárnap este a rámat-gáni Armon mozi termében tartja meg Jigál Mossinsohn „Egy boldog este az Avenue parkban” című színművének tel-avivi és környékbeli bemutatóját.

★

Luisillo és spanyol táncgyűjtése hétfőn, május 17-én este mutatkozik be a tel-avivi közönségnek a Hejchál Hátárbutanban.

★

Intim Színház néven új angolnyelvű együttes alakult, amely főleg turisták előtt fog fellépni.

f. a.

UJKELET
Az Ujkelet közli natanjai előfizetőivel, hogy új megbízottja Natanján Braun és Schwartz cég WEIZMANN-UTCA 8. Felvesz HIRDETÉSEK/ET és előfizetéseket.

Jiddis Komédia Színház Igazgató: I. LIPMAN

ENY LITON
SOMERSET MAUGHAM
színművében:

A SZENT LÁNG

Rendező: I. HERSKOVITS
Díszletek: A. MARDOCH

Péntek, máj. 14., CHOLON „Armon” 8.45	Hétfő, máj. 17., RAMATAJIM „Bét Hápoálim”, 8.30
Szombat, máj. 15., RAMAT-GAN Hisztadrut, 7—9.15	Kedd, máj. 18., ASKELON „Eszer”, 8.30

FOLYTATÓDIK A SIKERSOROZAT!



Lica Avron bemutatja a népszerű komikust:

JAKOV BODO
ROMÁN NYELVEN
EFRAJIM KISON
kitünő zenés komédiájában

„TRAIASCA AINOSTRI!”

Péntek, máj. 14.,
BEER-SEVA
„Keren” 8.45

Szombat, máj. 15.,
HAIFA
„Ejn-Dor”, 9-kor

Vasárnap, máj. 16.,
LUDD
„Gachlilit” 8.30

Hétfő, máj. 17.,
TEL-AVIV
„Ohel-Sém” 8.30

Kedd, máj. 18.,
KFAR-ATA
„Shavit” 8.30

18 Uj Kelet 1965 V 14

Egy este

ARTA FLORESCU
a Román Népköztársaság érdemes művésznőjével
nagyszerű turné után Európa és Amerika fővárosaiban és

CORNEL FANATEANU
lirai tenorral.

Gazdag román és jiddis népdalműsor és a legnépszerűbb opera és operett-melódiák.

Tel Aviv, kedd, május 25.	Habima	8.30 óra
Haifa, szerda, május 26.	Támár	8.30 óra
Naharia, péntek, május 28.	Hod	8.30 óra
Bát Jám, vas., május 30.	„Bát Jám”	8.30 óra
Áskelon, hétfő, május 31.	Ráchel	8.30 óra

HETI FILMLEVÉL

BECKET — Allenby mozi

Jean Anouilh, a neves francia drámaíró négyfelvonásos színműve a tizenkettedik században élt Thomas Becketről, Anglia canterburyi érsekéről bár a középkorban játszódik, de a modern lélektani dráma elemző módszereivel, hatás eszközeivel, sőt olykor ankrónisztikus dialógusával készült.

Anouilht korfestő szándéka indította a dráma megírására, azt a vetélkedést kívánta ábrázolni, amely a királyi hatalom és az egyház között dúlt az elsőbbőségért. A királyi kortörténet uralkodó — első az egyenlők között — függ a főuraktól, a kiskirályoktól és csínján kell bannia az egyházi hatalommal is, mely tüzzel-vassal védelmezni kívánja magát és veszedelmes ellenfél. II. Henrik uralkodik Angliában, bár még fiatal, de már tartania kell tőle, hogy fia még életében trónjára ül, csak is győztes harcokkal erősítheti hatalmát. A győzelemhez zsoldosok, a zsoldosokhoz pedig pénz kell. A pénzt nincs kitől kisajtolni, az egyháztól kell kiereszokolnia. Az egyház vezetői nem hagyják magukat, szembeállnak a királlyal, aki midőn a canterburyi érsek meghal, legjobb barátját, Thomas Becketet, addigi kancellárját, ivópartnereit, kicsapongásainak társát ülteti a magas egyházi tiszttségbe, illetve kiereszokolja, hogy megválasszák Anglia hercegprimásának.

A király úgy véli, nagy-szerű sakkhúzás volt, hűséges barátja most már az érseki palástban szolgálja őt, s segít neki megtérni az egyház erejét. Amde másként történik minden Thomas Becket nem vállalja a kettős lojalitást, egyháznak odaadó vezetője lesz és élesen szembe kerül urával, királyával, akinek mindent köszönhet, aki barátságával tüntette ki, megosztotta vele gondjait, szeretetének ezer jellel árasztotta el.

A király rettenetesen szenved az árulás miatt és hiányzik neki Becket, aki bezárkózik érseki rezidenciájába, nem keresi fel az uralkodót, ilymódon is védelmezve az egyház tekintélyét.

A király fellép a hűlenné lett Becket ellen polgári perbe akarja fogni, de az érsek elmenekül Franciaországba, majd a pápához jut el, végül pedig II. Henrik visszahívja, meg bocsátja tévelyedéseit. Visz saérkezve Angliába, a király bárgyú és vérszomjas bárói a székesegyházban, főpapi funkcióinak teljesítése közben gyilkolják meg.

A film tökéletesen követi a színdarabot, szerkezetileg, mondanivalójának summázásában, a figurák ábrázolásában. Természetesen, okszerűen lerövidülnek a dialógusok, egyes jelenetek teljesen elmaradnak. Anouilh nemes-vertevű, filozófikus és költői mondatai, melyek a dráma igazi értékét adják, csak megcsontolva, fényűzőtől kopottan sorjáznak, de helyettük a fényképezés nagyszerűsége, a rendező gondosság és leleményesség kárpótol.

Anouilh nem egyszerű történelmi drámát akart írni, nemcsak az egyház és a királyság vetélkedését akarta ábrázolni és azokat a konfliktusokat kívánta elénkhozni, amelyek a kora középkor e sorsdöntő hatalmi villongásában megmutatkoztak, hanem a férfibarátságot akar

ta megírni, melynek szenvedélyessége, izzási foka szándékosan a természetellenes vonzalom képzetét kelti.

Igy tehát még több a szenvedély, még élesebbek a konfliktusok, még kiegyenlíthetlenebbek az ellentétek, melyeket csak is az erőszakos halál tud kisimítani.

De talán még a halál sem! Henrik király Thomas Becket székesegyházbeli sírjánál levetkezik és odatartja hátának finom bőrét a szász csuhások ostorcsapásainak. A szász papok, gazdájuk, fajtabelijük halálát keserves dühmel bosszulják meg a norman származású király hátán. Így kiált fel a király, mielőtt megkor-bácsolják:

„Nohát, Becket Tamás, elégedett vagy? Itt vagyok pucéron a sírodon, s jönnek tüstént a csuhásaid, hogy megverjenek. Micsoda vége lett a mi történelmünknek! Te itt rohadsz ebben a sírban, bároim hosszú töreitől át-meg átdöfötten, én itt terdelek a huzatban anyaszült meztelen, mint egy ügyefogyott, s várom, hogy ezek a barmok meg lazsnakoljanak. Nem gondolod, hogy jobb lett volna, ha egyetértünk?”

Ha egyetértettek volna, akkor Anouilh képeletét nem ragadta volna el a história megírásának a vágya és korunk irodalma szegényebb lett volna egy jelentős művel. Kitiünő filmet lát a néző, bár a dráma egy és más gyengesége a filmen is kiütözközik. Elsősorban az, hogy kevés a cselekmény, inkább könyvdramma, mint tényleges színpadi mű. Ezen az alkati hiányosságon a film még a külsőségek hozzáadásával, a fényképezési lehetőségeivel, beiktatott effektusával sem tud segíteni.

Richard Burton alakítja a címszerepet. Kitiünő színész. Tökéletesen megértette a szerző alapvető ábrázolási intencióit. Becket okos, folytonosan tüppengő, bátor, becsvágyó, nagylelkű, magabafordult. Tele van ellentétes érzelmekkel és indulatokkal. Öszinte a király iránti szeretete és egyházi vonatkozásban elhiszük neki a neofiták vakbuzgó-ságát. Mértékeltartása, méltósága, amikor gyilkosai-val szembenáll, csakugyan megrendítő. Kitiünő verekedő, száz ellenséggel is kiáll, de a főpapi öltözkében, a székesegyház arkádjai alatt méltatlannak tartja, hogy védekeznek a halál ellen. Burton képzett, nagytehetségű színész. Olykor azonban hangmodulációi nem elég meggyőzőek. Mozgásban kifejezi amit akar, de ideges nevetéseiben, hangmagasságokban olykor árnyalati tévedéseket követ el.

Sokkal hálásabb és sokrétűbb II. Henrik szerepe, amelyet a nemrég felfedezett kitünő Peter O'Toole alakít. Nagyszerű színészi teljesítményt nyújt. Szertelensége, szenvedélye, családottsága, királyi haragja és lírai el-lágyulásai, okossága, környezete iránti megvetése, csufondaróssága és magáramaradottsága a szerep-vel való tökéletes egybe-forrottságát tanúsítja.

Zoltán Dezső

Világcsattó?

A Jordán-vizek ügyében

De Gaulle kezébe vette a kezdeményezést?

A Jewish Chronicle párisi tudósítójának megbízható forrásból vett értesülése szerint De Gaulle elnök egy olyan megoldást keres a Jordán vizeinek elosztására, amely részben megmentené Libanon presztízsét az arab világ előtt, másrészt elejét venné az Izraéllel való fegyveres konfliktus kockázatának.

Ugyancsak a fenti értesülés szerint De Gaulle Helou libanoni elnökkel folytatott multheti megbe-

szélései során egy revideált Johnston-terv változatát javasolta volna kompromisszumos megoldásként.

Mint ismeretes, Helou átadta De Gaulle elnöknek Nasszer személyes levelét, amelyben az egyiptomi diktátor a Franciaországgal való további közeledés reményét fejezte ki. Ezzel kapcsolatban a francia külügyminisztérium megnyugtatta Izraélt, hogy Franciaország sem-

miféle megoldást nem fog támogatni az izraeli érdekek rovására. Franciaország továbbra is a közkeletű status quo fenntartását favorizálja, hangsúlyozta a Quai d'Orsay szóvivője.

A párisi külföldi tudósítók szövetsége egyébként lemondta a Helou elnök tiszteletére adandó díszdobozt, miután libanoniak azt kérték, hogy az izraeli sajtó képviselőit töröljék a meghívottak névsorából.

A beiruti lapok szerint

Franciaország rakétákat szállít Izraelnek

Az Agence France Press közli Beirutból, hogy az összes libanoni lapok jelentése szerint Franciaország rövidesen MD 620 föld-föld rakétákat szállít Izraelnek. Ezek a rakéták — írják — 500 kilométeres hatótávval rendelkeznek, tehát „Izraélből kilőve könnyűszerrel elérhetik Beirutot, Ammant, Kairót, vagy Alexandriát.”

Egyes lapok már közlik a rakéták fényképét is és tudni vélik, hogy még az év folyamán leszállítják azokat Izraelnek. Ugyancsak hangsúlyozzák, hogy

egy arab-izraeli konfliktus esetén ezek a fegyverek sokkal hatásosabbak lennének, mint az amerikaiak által nemrég leszállított Hawk „föld-levegő” rakéták.

E sajtójelentéseket Helou elnök párisi látogatásával időzítették és a Le Jour franciányelvű beiruti napilap érdekes kommentárt fűz az eseményhez. „Franciaország — írja — mint a többi nyugati nagyhatalom, fenn akarja tartani a közkeletű erők egyensúlyát és talán ily úton kíván eljutni a konfliktus békés, de még tá-

voli megoldásához... Hivatalos úton úgy látszik, hogy De Gaulle tábornok a legszigorúbb szemlélését kívánja megőrizni az arab-izraeli konfliktusban.”

Ezzel szemben a L'Orient a másik franciányelvű beiruti napilap tudni véli, hogy Libanon nagyszabású hadianyagrendelésre készül Franciaországban és az Aljardya szerint Libanon Mystere repülőgépet és más elengedhetetlenül szükséges hadfelszereléseket kér hadserege részére.

Sziria akciót követel Izrael ellen

Két évi bukdácsolás után Sziria uralkodó pártja, a Báát talpra állt és számot tevő tényezővé vált az arab világpolitikában — írja Patrick Seale, a londoni Observer beiruti tudósítója.

Michel Aflak, a Báát fiatal új vezére, a párt nyolcadik damaszkuszi kongresszusán két — a Nyugat számára életbevágóan fontos kérdésben — sokkal szélsőségesebb álláspontra helyezkedett, mint maga Nasszer elnök.

A párt határozati javaslata követeli a Szíriában koncessziót élvező nyugat-olajtársaságok azonnali államosítását és az offenzíváért előkészítését az Izrael elleni „felszabadító háborúban”. Ez a Báát párt

hozzájárulása a palesztinai vitához, amelyet Bourgiba elnök nyitott meg a múlt hónapban.

A Báát párt állásfoglalása szélsőségesnek és irreálisnak tűnik. Szíria egyedül nem képes arra, hogy katonai megoldást erőszakoljon Izraelre. Fontossága inkább abban rejlik, hogy befolyást gyakorolhat Nasszer politikájára és készakarva dilemmába kényszerítheti az egyiptomi diktátort, hogy vajlon színt.

A párt egyik szószólója a következőkben fejtette ki a Báát érvelését: Szíria nem fogadhatja el véglegesnek az Izraéllal való jelenlegi döntetlen helyzetet. Ha az arab államok az

Egyesült Nemzetek felosztási határozatára és a menekültek visszafogadására alapozzák palesztinai politikájukat, úgy Bourgiba felszólítása jogos a tárgyalások megkezdésére. De, ha az arabok elutasítják a bármilyen formában kialakuló cionista állammal való együttélést — mint ahogy a Báát szerint el kell hogy utasítsák —, úgy a logika megkívánja, hogy megkezdjék az előkészületeket Izrael elpusztítására, mégpedig minden áron. A Báát véleménye szerint „költséges örökség”, hogy Szíria költségvetésének 60 százalékát hadfelszerelésre adja ki, ha nincs ambiciózusabb célja, mint a jelenlegi status quo fenntartása.

Zsinagóga helyett csekkönyv

Az amerikai zsidóság életformája

„Letűnőfőben Amerika zsidósága?” — ezt a címet adja Jack Fishbein, a Chicago Jewish Sentinel fő szerkesztője, nemrég megjelent vezércikkének, amely sötét színekben tünteti fel a túlságos jóléttől és az asszimilációtól fenyegetett amerikai zsidóság jövőjét.

„Elég ha körülnézünk az amerikai zsidó élet valóságában, hogy megtaláljuk a választ erre a kérdésre” — írja Fishbein. „Üres zsinagógáink, melyek a társadalmi események kivételével téletlenségre vannak kárhoztatva, a ros hájánára és jom kipurra korlátozott jüdaizmus bevett gyakorlatja, a vegyesházasságok és az ebből következő asszimiláció egyre fokozódó irányzata — ime néhány kirívó jele a fenyegető veszélynek, amelyek nem szólnak kommentárra.”

A továbbiakban Fishbein egy Gallup statisztikára hivatkozik, melynek kimuta-

tása szerint, „míg a megkérdezett katolikusoknak 71 százaléka, a protestánsoknak 38 százaléka jár hetenként egyszer templomba, a zsidó százalékarány csupán 17 volt — vagyis egy minden hat közül. De — legalábbis, ami a csikágói zsidóságot illeti — még ez a szám is túlmagasanak tűnik.”

Mi ennek az oka? Fishbein szerint „az Amerikában élő zsidó ma szabadon választhat: zsidó akar maradni, avagy sem? Nincs rákényszerítve a gettó-szerű életmódra, mint nagy szülei a stétiben, akiknek nem volt más választásuk.”

„Az amerikai zsidó ifjúság 75 százaléka ma egyetemre jár. Minden lehetőség, amit Amerika nyújt ifjúságának, nyitva áll előttük. Szabadon érintkeznek a másvallásúakkal. Az eredmény a vegyesházasságok egyre növekvő száma és az, hogy az ezekből a há-

zasságokból származó gyermekek 70 százaléka elvész a zsidóság számára.”

„Nem elég, ha a körülmenyeket okoljuk, nagyrészt magunk vagyunk a hibásak. Mert tudatában vagyunk annak, hogy az elmúlt 15 évben egyre inkább a „csekkönyv-zsidóság” életformáját választottuk — így akartuk megnyugtanni a lelkiismeretünket és a szervezett amerikai zsidóság idejének és energiájának 90 százaléka manapság pénzügyi akciókban merül ki.”

„Ha az amerikai zsidóság, mint közösség életben akar maradni, meg kell fékezniük az asszimilációs folyamatot, új erkölcsi erőt, tartalmat és vitalitást kell adnunk az amerikai zsidóságnak” — vonja le a konklúziót a cikkíró.

„Rabbijainknak vissza kell foglalniuk jogos helyüket, mint a zsidó nép erkölcsi és etikai vezetői...”

Ujságírók körsétája az Izrael Múzeumban

Egy nappal a hivatalos megnyitás előtt, az Izrael Múzeum vendégül látta a műkritikusok mintegy 30 főnyi csoportját. Annak a sajtókampánynak a záróakkordja volt ez a körséta mely közönségünket már hónapok óta feszült várakozásban tartja a megnyitással kapcsolatban.

Méir úr, az új múzeum sajtótisztviszlet délelőtt 11-től délután 5-ig nemcsak kalauzolt bennünket, hanem művészeti vonatkozásban értékes anyaggal is ellátott minket. E körséta sorrendjét követve, a laikus látogató is a legrövidebb idő alatt a legtöbbet élvezheti.

Beszámolómat a Binjáné Háumába kihelyezett képművészeti kiállítással kezdtem. Mert az Izrael Múzeum alighogy megnyitott, máris szűknek bizonyult! Ezért került az „Izraeli művészeti irányok” című nyitó-tárlat a múzeumon kívülre. A 91 kiállított tárgyat négytagú zsűri szelektálta. Nem minden fejlődési fokozat reprezentánsai láthatók és nem is a kezdet kezdetétől. De így is sikerült a kollekciót olyan szintre emelni, mely az utóbbi 40 év tömörített áttekintése.

A művészeti irányok kiállítása hat részlegre oszlik, az időrendi fejlődés sorrendjében.

Rubin, Sémí, Paladi, Krakauer és Ticho képezik az első részleget, az 1918—1926 évek tájképfestőit.

A következő részleg az 1926—1940 évek kapcsolatait illusztrálja a párizsi iskolával (Litvinovszky, Mokádi, Ben Cvi és a kiállítás egyetlen magyar-zsidó művésze, M. Levanon négy munkájával).

Az 1933—1945 évek alijahullámaival hazatért művészek (Steinhardt, Ardon, Janco) alkotják a harmadik részleget.

Az 1945—1955 évtized absztraktját Kahana, Maïrovics, Zaricky, Streichman, Stematsky, Danziger és J. Sémí mutatják be.

Az 1950—1960 évek nem zeteközi irányait honi művészeinkben Nikel, Tamir, Galí, Aríkhá, Bonne és Uri munkáiból ismerhetjük meg.

A hatodik, záró részleg 1960-tól indulva, a fiatal gárda (Halévy, Lavie, Tumarkin és Aíka) idegen irányok iránti teljes behódolását mutatja.

A részletes katalógus ismerteti a kiállító művészek életművét. Nem itt a helye azoknak a jóképeességű művészeinket hiányolni, akiknek a munkái bármilyen oknál fogva kimaradtak. E kiállítás rezüméje: mindezek, sőt ezen felül is, más irányzatok is léteznek az izraeli művészetben, melyek közül a jót, az időálló művészetet mindannyian külön tudjuk választani azoktól a divatvergődésektől, melyek időszakai tozódásuk után, kiegészve, csak kuriózumok maradnak majd, ha honi művészeztünk, megtisztulva tőlük, meg fogja majd találni a saját útját.

Most pedig lépünk be az Izrael Múzeum kincsei közé. 14 eredeti Chagall-festmény és 7 Lipschitz-szobor fogad bennünket.

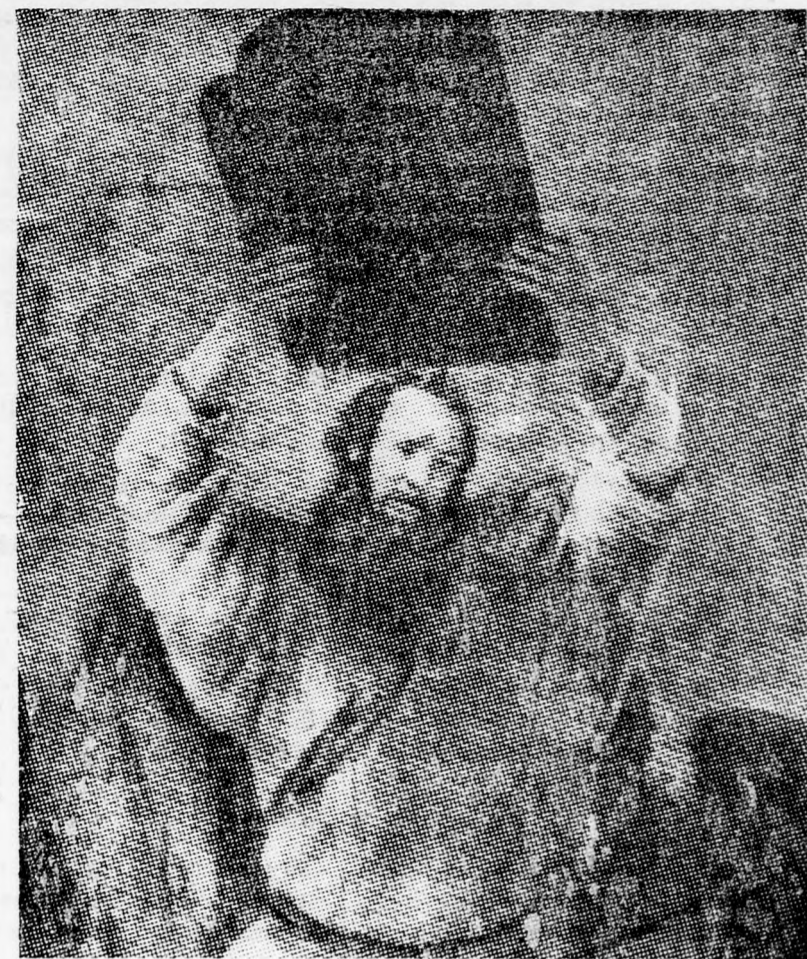
Ez nem pesszimizmus, hanem a meztelen valóság. A zsidó történelem példái igazolják, hogy számos nagy közösség élt és virágzott évszázadokon át és aztán szertefoszlott. Ne legyünk naivak és ne gondoljuk, hogy ez nálunk lehetetlen.

(Összeállította: Székely István)

Tizenkét különböző forrásból, kül- és belföldi múzeumokból, galériákból és magángyűjteményekből verbuválódott ez a kollekció. Külön katalógus kíséri végig ezen a részlegen. Chagall és Lipschitz nemcsak a zsidó művészetnek kimagasló büszkeségei, hanem világvilágban is élen járó mesterek.

tunk a kronológiai sorrendben csoportosított archeológiai részlegbe. Ennek gazdag anyaga az i.e. 1 millió — 70.000 éveket felölelő alsó paleolitik (a régi kőkorszak) leleteitől az arab korszakig terjed.

A szabadba kijutva Billy Rose szoborparkja nyújt esztétikai élményt. Külön katalógus kalauzol minket,



REMBRANDT: MOZES A KÓTABLAKKAL

Körsétánkat folytatva, a kitűnően összeválogatott kegyes- és folklór-részleget elhagyva, a képcsarnok klasszikus és modern anyagába mélyedünk. Innen a Rembrandt részlegbe jutunk át. Ez is kölcsönanyag. 47 rajz, illetve rézkarc, bibliai témák, Ádám és Éva óta Juditig, aki Holofernész fejével győztesként tér vissza népéhez. Az eredeti fényképeit szakleírásokkal, egy külön Rembrandt-katalógusban foglalták össze.

Megcsodáljuk a Vittorio Vento olasz zsinagógát, mely szefárd ritusú és 1701-ből származik. Elidőzünk a viasszal átfényesített tibériási, bét-seáni stb. mozaikok előtt. Innen ju-

mesterekről, művekről és nemes adományozókról közzölt részletekkel. Körsétánkat a Héchal Hászéfer misztikus barlangcsarnokában fejezzük be.

Egyetlen részleget nem láthattunk, a „Régi mesterek és a Biblia” című, 68 mesterműből álló képművészeti kiállítás. Az áttanulmányozott külön katalógus annyi klasszikus szépséget ígér, hogy alkalomadtán visszatérünk és beszámolunk majd róla.

A múzeum szombatn is nyitva lesz és sabbátkor beléptidij nélkül, június 28-ig nyitva maradnak a nyitó, fent csak vázlatosan említett és egy életre szóló élményt jelentő kiállítások. Gábrí Fischer

PRESTO

Instant PRESTO POWDER

100% PRODUKTUM 25% CUKOR

kávéital

**EGY KANALKÁVAL
EGY CSÉSZE MELEG
VIZBE ÉS AZ ITAL
KÉSZ!**

100%-ig azonnal oldódo

Bátorkésztők figyelmébe!

AKTÓ S. ROKVASAK
RAKTARUNKBÓL KAPHATOK.

H. BIRKENFELD

HAIFA, Hechaluc-utca 15. tel. 63870, POB. 5854

Asszonyoknak és figyelmes férjeknek...

Egy magas kitüntetés előzményei

DR. JEHUDIT SUVÁL az Izraeli-díjjal kitüntetett szociológus

A függetlenségi napon — amint erről már beszámoltunk — egy asszony is szerepelt a legmagasabb hazai kitüntetés, az Izraeli-díj idej nyertesek között Jehudit Suvál asszony szociológiai kutatásaival érdemelte ki a zsűri elismerését. Az új olék beilleszkedési folyamatáról írt társadalomtudományi tanulmányt. A fiatal tudós ma-

- Azokat az alapvető okokat kutatta, amelyek befolyásolják az új olék beilleszkedésének ütemét és az átmeneti idők konfliktusait.
- Alapos elemzés tárgyává tette az új olék erőfeszítéseit — illetve belső ellenállását — az itteni társadalomhoz való hozzáhozatalással kapcsolatban.
- A gazdasági körülmények és a kulturális szerepe a beilleszkedés folyamatában.
- Az alapvető beilleszkedést követő időkben, milyen tényezők siettetik, vagy késleltetik az olék társadalmi előrehaladását.

Először a kenyér...

A kitüntetett Jehudit Suvál hangsúlyozta, hogy praktikus céljait voltak elsősorban a tanulmányai. Segítséget akart nyújtani tudományos értékű vizsgálatokkal az olékkal foglalkozó állami és társadalmi

ga is új oléknak számít, majdnem, ugyanis 1949-ben érkezett Amerikából az országba. A tanulmányt tehát saját tapasztalataival is dúsíthatja.

Kitüntetésének átvételkor interjút adott Jehudit Suvál és néhány pontban foglalta össze a tanulmányában vizsgált szempontokat:

mondotta Suvál asszony — hogy az olék legfőbbjének számára teljesen idegen a befogadó izraeli társadalom, s az első időkben nem is tudatosan alakítja kapcsolatát a társadalommal, mert sikun, ulpán, kenyér és más, mindennél előbbrevaló probléma tolul előtérbe.

Ezeknek megoldási folyamata természetesen kapcsolatba hozza az olék a

társadalommal, de csak később tudatosul a kapcsolat. Ennek komoly hátránya, hogy az olék csak utólag értékeli a társadalom segítségét — vagy közömbösségét — miután alapvető problémái megoldódtak. Az első időkben az élettérért való küzdelem első vonalában viv csatát az olék, s egyéb nem érdeklí, csak annak kimene-

Ezernyolcszáz olék — ezernyolcszáz probléma

Tanulmányait még az ötvenes évek elején végezte el Jehudit Suvál. Ezernyolcszáz oléval beszélgetett, ezernyolcszáz „kezdő izraeli állampolgár” sorsát tette tudományos mérlegének serpenyőjére és így jutott el következtetéseikhez. Megfelelő súlyozás után választotta ki a tudós, hogy kikkel beszélgesen. Olyan ezernyolcszáz embert választott ki, akik — a belső arányokat tekintve — akik az akkori alijja egészét reprezentálják. Származási országok illetve anyagi és kulturális szempontok szerint egyaránt.

Erdekes fejezetet szentel Suvál asszony a cionista múlttal érkező olék problémáinak. Felveti a kérdést, hogy az ideológiai alapok az ország iránt korábban kialakult érdeklődés milyen mértékben alakítja a begyökereszt. Röviden ismertetjük a tudós véleményét: Azt mondja, hogy a legelső szakaszban segíti az olék a cionista meggyőződés, később azonban inkább hátráltatja a begyökereszt.

Az izraeli valóság megismerése ugyanis némi csatlózással jár együtt — ha a gáluti színes ábrándokkal vetjük egybe. Az igazi cionistának fáj, hogy nem minden úgy van, ahogy ő elképzelte. Ezzel szemben azok az olék, akik cionista múlt nélkül kötöttek ki Haifán, azok úgy fogadják el a valóságot, amilyen, és könnyebben aklimatizálódnak az erényekhez és a hibákhoz.

Az alijja egészségügyi oldala

Az izraeli-díjjal kitüntetett Suvál asszony a mai napig is folytatja az alijja problémákkal összefüggő szociológiai vizsgálatokat. Ezekben a hónapokban az olék egészségügyi helyzetét, valamint az olék-örvösök beilleszkedési kérdéseit tanulmányozza.

Következő témája: az izraeli fogorvos-probléma feldolgozása, különös tekintettel az új olék fogorvosok és fogászok beilleszkedésére. Különféle külföldi és hazai tudományos szervek összefogása teremtette meg az anvagi alapokat a szociológiai tanulmány elkészítésére. Hogy az olvasónak fogalma legyen, mibe kerül egy tanulmány — az összes tudományos, technikai és publikálással összefüggő kiadások — megírjuk, hogy ennek a munkának a költségeire 313.000 dollárt bocsátottak Jehudit Suvál rendelkezésére.

A böles londoni bíró

Egy tiszteletré méltó angol asszony valókeresetet nyújtott be férje ellen, mert a derék polgár — ugymond — minden keresetét ellőver-senyezi.

A böles londoni bíró alaposan belemélyedt a keresetbe és aztán így korholta a valóni akaró asszonykát:

— Vegye tudomásul, hogy én ismeretlenül is tiszteltem az ön férjét. Az ilyen embereknek köszönheti az angol lőspart mai magas nívóját. Annak jobban örülne, asszonyom, ha kedves férje a gyorslábú lovak helyett a táncosnők lábait iránt érdeklődne?

Néhány sor — egy szoborról

A jeruzsálemi Izrael Múzeum szobor-kertjében, — amelynek alapját a világhírű műgyűjtő, Billy Rose szobrai képezik — nagy érdeklődést keltett egy 8 méter magas bronz-alkotás, Aron főpap monumentális szobor-portréja. A zsidó történelem központi személyiségét a tizenkét törzset szimbolizáló szobor alakok veszik körül, s a mű igen nagy hatása, művészi élményt nyújtó alkotás.

Egy nemrég elhunyt híres zsidó művész, Bernard Reder, faragta meg a szobrot és az özevege hozzájárult, hogy egy teljes esztendőig Jeruzsálemben legyen megtekinthető a mű. A szoborkert alapítója Billy Rose tette lehetővé a szobor idezállítását, mert fontosnak tartotta, hogy az izraeli közönség — és elsősorban ifjúságunk — megismerje a világhírű művész bibliai ihletésű alkotását.

Két amerikai üzleti vendég

A new-yorki LORD & TAYLOR és a chikagói MARSHALL FIELD Co. első ízben mutatja be kollekcióját az izraeli bór-ruhákat gyártó cégek által rendezett divat-téren.

Köztudomásu, hogy a bór-ből készült női ruhákat előállító Bege Or és más cégek számos nemzetközi sikert arattak az elmúlt években és ez a tény keltette fel a két világhírű amerikai cég érdeklődését Izrael iránt. Az amerikai piacot kívül jónéhány európai országban, elsősorban Angliában, Franciaországban és Belgiumban népszerű két cég kollekciója. A legutóbbi évben különösen sok sikert arattak európai kiállításokon és vásárokon.

A helyi piactól sokat várnak az amerikai vendégek, és kapcsolatokat állandósítani szeretnének az izraeli asszonyokkal. (h. s.)

Mielőtt elrakná a téli ruhákat, mossa ki azokat



MOSOPORBAN, a finom holmi mosására, amely megóvja a ruhát. „NECA” Ltd. gyártmánya. Terjesztő: NURIT Co. Ltd.

NÁLUNK
kapható minden, ami **elegáns és divatos**

- ★ Ruha
- ★ Blúz
- ★ Pongyola
- ★ Komplé stb

Finom női fehérnemű nagy választékban

HERZL-UTCA 161.
Harlap passzázs



Nekünk nincs vaj problémánk!
Mi esszük a...



Gold-Band margarint tejjel, ize természetes és friss. Köser, kizárólag tejes ételekhez.



Kitünő ízű Telma margarint Köser, húsos és tejes ételekhez

ARA VÁLTOZATLAN:

32 AG. A 200 GRAMOS CSOMAG



Fennállásunk 25 éves jubileuma és a kikár-hámósávoti mozgólépcső üzembehelyezése alkalmából megrendezzük a nagy

jubileumi kiárulás!

A LEGDIVATOSABB ARUK, JÓ MINŐSÉGBEN ÉS NAGY VÁLASZTEKBAN, A LEGOLCSÓBB KIVETÉLES ARAKON

A szenzációs ajánlatok ellenére, minden 15.— font áru bevásárlásánál, a vevő

egy palack Carmel Mizrachi bort kap ingyen!

Ime néhány különleges ajánlatunk:	
BABY-DOLL elragadó minta IL. 4.99	FERPING egyszínű, poróz és tarka IL. 5.99
HALÓING nylon, gazdag csipkedész IL. 7.99	FERPING Diolen, síma és poróz IL. 12.99
NŐI RUHA kltünő szaten, divatos minták IL. 12.99	KENYERTARTÓ email IL. 10.49

További érdekes ajánlatok kirakatainkban.

KOL-BO »MERKAZ«
Tel-Aviv, Alijja-u. 1. (Kikár Hámósávotnát)

Nemsokára itt a nyár...

A Gumavir újdonsága kellemesebbé varázsolja a meleg hónapokat

— Vigyázat! Utánozzák! —

Az áldott izraeli nap-sugárról még verset is lehet írni, de mi, vatikok, valljuk meg egymás között, hogy az a néhány meleg hónap bizony nem könnyű dolog. Sokminden kell tennünk, hogy valamelyest elviselhető legyen. Gondosan kell ügyelnünk a klímának megfelelő táplálkozásra, az öltözködésekre, a rendszeres úszásra — de talán mindennél fontosabb, hogy megfelelő körülmények között töltsük az éjszakát. Hogy frissen ébredjünk.

Ez pedig legelsősorban a matracon múlik.

A kfar-szabái Gumavir gyár matracát az orvosok is ajánlják, mert fizikai és kémiai adottságainál fogva egészséges a hátunknak — megelőzi a különféle rendellenességeket, gerincproblémák bekövetkezését — és a habgumi nagyszerű tulajdonságai révén a test kipárolgását is megfelelő szinten biztosítja.

A kfar-szabái gyárbar Livshin úr, a technika igazgatója és Hammer úr az igazgatóság egyik tagja arról tájékoztatja munkatársunkat, hogy a Gumavir-matrac átütő sikere ma már országszerte nyilvánvalóvá vált, amire nem is a hatalmas rendelkezéseket hozzák fel bizonyítékul, hanem azt, hogy lépten nyomon utánozni próbálják más üzemek.

Szerencsére, az történt, hogy a Gumavir ma már több, mint kereskedelmi márka: az évek során fogalmommá lett, ezért a publikum természetesen világos különbséget tesz az utáztatok és az eredeti kfar-szabái Gumavir matrac között, amelynek birtokában nyáron is frissen tettekeszen, kipihenten ébredünk.

MAGDA FUZÓ
TEL-AVIV • DIZENGOFF 155 • TEL. 227284
Dívatos fuzók, melittartók, speciális gyógyfuzók határidőre ellen, operációk után, orvosi rendelésre is.
MELLPROTEZIS

HAMOL A.G. ZURICH

depilan
SZÖRTELENÍTŐ
ELSŐRENDEŰ SVÁJCI GYÁRTMÁNY

EGYRE TÖBB ember jár a Dizengoffon
EGYRE TÖBB ember vásárol
SKANDINÁVIA
BUTORT
Tel-Aviv, Dizengoff-út 146. Tel. 231602
U: olcsónak, diplomatanak, ideglenes lakosoknak vamentesen

Pieu, pieu, picuim...

Végkielégítés a háztartási alkalmazottaknak

Ha törvényerőre emelkedik a dolgozók végkielégítését rendező törvényjavaslat, akkor viágos elrendezést kap a háztartási alkalmazottak kérdése is ebben a vonatkozásban. A többi dolgozókhoz hasonlóan elrendeli majd a jogszabály, hogy a munkahelyéről kilépő ozeret is jogosult végkielégítésre.

Annak összege, akár valamennyi izraeli munkavállaló picuim-igénye — elsősorban a szolgálatban eltöltött évektől függ majd. Megjegyezzük, már eddig is az volt a gyakorlat, hogy valamilyen formában kaptak végkielégítést a háztartási alkalmazottak a legtöbb munkaadótól. Különösen felmondás esetén.

Mivel jogszabály nem volt a picuim összegét inkább a méltányosság alapján állapították meg és sokszor vita is volt, amelynek megnyugtató eldöntésére egyetlen fórumunk sem volt felhatalmazva.

Több esetben bírósági ügy lett a vitából. Hosszadalmas eljárás után a bíróság mindig megállapította a végkielégítéshez való jogot, de az ítélet kihangsúlyozta, hogy a rendelkezésre álló jogszabályok hiányossága folytán nincs mód a probléma általános megoldására. A bíróság az analógia alapján mindig a háztartási alkalmazottak javára döntött, de sajnálkozását fejezte ki, hogy az eljárás bonyolultsága és lassú volta miatt az érdekelt dolgozóknak csak egy kis százaléka keresi a jogsegélynek ezt a módját.

Mindez most megváltozik.

Az elfogadás előtt álló törvényjavaslat értelmében bizonyos esetekben nem igényelhet végkielégítést a

háztartási alkalmazott. Ha például súlyosan megsérti munkaszerződését, nem látja el megfelelően munkakörét, vagy lopáson kapja rája, akkor azonnal hatállyal elküldheti a munkaadó és a végkielégítésre semmi igényt nem támaszthat.

Ami a fizetendő picuim összegét illeti, az alapul tekintendő tétel: a dolgozó legutóbbi havi fizetése. Ennek 80 százaléka fizetendő minden szolgálatban eltöltött év után — 1964 áprilisig. Az ezt követő munkakévek után már nem 80 százalék, hanem az utolsó havi fizetés teljes összege fizetendő.

Telekkönyvi események Náot Rácheiben

Néhány évvel ezelőtt beszámoltunk ezeken a hasábozon Náot Ráchel alapkönnepségéről. Azóta Cholonegyik legszebb, máig is dinamikus fejlődő városrészevé vált a Rubinstein-áttal épített negyed, amelynek lakói szerencsés órában, kitünő feltételek mellett vásároltak lakást a vállalatotól.

Az izraeli ingatlan-piacon hire volt annak, hogy Neot Ráchel leendő polgárai sok fizetési könnyítéssel juthatnak lakáshoz, és a sikunt építő cég mindent megtesz érdekükben. Köz-

épületek, üzleti centrum, nevelési és kulturális intézmények épültek, hogy már a legelső lakók is barátságos, kulturált, minden szem pontból kellemes körülmények között kezdjék meg új életüket a negyedben. Ezen a héten arról értesültünk, hogy az első öt-száz náot-rácheli polgár — az eredeti szerződésben biztosított kedvező feltételek szerint — telekkönyvi tulajdonjogot kapott, vagyis a kedvező feltételek között vásárolt síkunk jogi értelemben is teljes tulajdonjogába lépett. (h. s.)

IZRAELI DIVATBEMUTATÓ — NEW YORKBAN

Tegnap nagyszabású, izraeli divat-esemény színhelye volt a new-yorki HILTON hotel, ahol az amerikai-izraeli kereskedelmi liga rendezésében 25 modell mutattak be hazánk divatcégei. A bemutató újdonság jellegét az biztosította, hogy első ízben került a világváros közönsége elé izraeli Acrilan-ananyagból készült kreációk és választéka.

A bemutatón az Elanit, a Gila, a Dorina, az Atlas, a G. D. I. és a Jantzen cégek kreációi szerepeltek.

Párhuzamosan a bemutatóval, egy exclusiv vacsorát is rendez az amerikai-izraeli kereskedelmi liga, ahol a hazai Acrilanból készült szövegeket, gyerek-holmit, valamint az asszonyok

számára nagyjelentőségű, kézikötéshez való fonalakat mutatják be néhány nap múlva. (h. s.)

Menyegző és reklám

Az európai szórakoztatási ipar két sztárja: Johnny Hallyday és Sylvie Vartan, a fiatal korosztályok kedvence sztárjai, házasságot kötöttek. A családi ünnepet nem valami intim keretben bonyolították le, hanem a reklám-lehetőségek maximális kihasználásával. Loconville, egy XII. századi stílusú városka volt a színhelye a násznak, több mint száz újságíró, rádió- és televízió-riporter és háromezer „sztár” rajogó jelenlétében.

A Globe utazási iroda nyári programjából

Nehéz dologra vállalkozott e sorok írója: végiglapoztuk a Globe utazási iroda nyári prospektusát, s kivonatolnunk kell, holott legszívesebben lemásolnánk az egészet a nyaralási terveit latolgató olvasó számára.

Helyszüke miatt — inkább csak mutatónak — közlünk néhány fejezetet ebből a gazdag útmutatóból.

Először is megírjuk, hogy a Globe mind a társasutazások, mind pedig a kidolgozott programú egyéni utazások terén olyan nagy választékot nyújt, hogy aki nem fix programmal veszi kezébe az útmutatót, az a legnagyobb nehézségek árán lesz csak képes kiválasztani az útirányt.

Megemlítjük például a csehszlovákiai gyógyfürdőkúrát, amely néhány európai főváros érintését és a teljes kúrát foglalja magában.

Sok a talált tárgy

Külön emeletet építettek a párizsi rendőrség tetejére, a talált tárgyak osztálya számára. Az utóbbi időben annyira megnőtt ennek az osztálynak a dolga, hogy csak ezt a megoldást látták kielégítőnek.

Plasztik-redőnyök

készítése
ablakra, ajtóra, balkonra.
SZALAI, TEL-AVIV.
HÁSZÉLA-U. 4.
(Fetách Tikva-út 40. sarok)
Levelezőlap hívásra hához
rövk.

MOZGÓ ZSÁKOK

A londoni fodrászok idei nagy bemutatóján ragyogó ötlettel biztosították, hogy a publikum kizárólag a frizurára figyeljen. A legeszesőbb hat manekent szerződtették a bemutatóra, de ruhájukat darócból készítették. Az volt a feltevés, hogy a zsákokban mozgó lányokra senki nem figyel majd és minden tekintet ráta-pad a frizurákra. Nem így történt. Megnézték a frizurákat is persze, de a zsákruhás szépségeknek még n. gyobb sikerük volt. A fotóriporterék nem győzték fényképezni azt, hogy aki kezes, az akár zsákba is iltözhet, — és a fényképek a magazin-sajtó vezető helyén jelentek meg. Végelemzésben a fodrászok elérték a céljukat: többet írtak az idej bemutatójukról, mint az elmúlt évek során összesen.

Eredeti angol
terylene szoknyák
21.— fontért
Terylene nadrág, és
svájci ballonselyem
anyag. — Kétféles
terylene kosztium
Személyesen átdjúk
repülőpostán Romániába
BINDER
Konfekció műhely
F. A. Nachlat Benjámin 23
Telefon 623081

Valami
különleges
az
OSEM
SUPER
gyümölcs-
leves



A narancs és grapefruit már lassanként eltűnik a piacról — a szilva és barack még nem érett. Az Osem super gyümölcsleves mindig gyümölcsesdag, frissítő ital és izletes utóétel.
זה טוב - זה OSEM

UJITAS!
Pirconál (Piri Simor)
készítői áron
készen, vagy rendelésre, most szerezzé be nyári ruháit
Csak Beér Tuvia-utca 22. sz. Tel-Aviv
Bejárt az utcába:
Dizengoff 172-nél.

FOLYEKONY MOSOSZER
KVISZOL
KLEEN GYÁRTMÁNY

RUHAK és KOSZTUMOK
nagy választék, jó minőség, olcsó árak. — Méretre is.
„TERI” -nél, Tel-Aviv, Frischmann, 43
Dizengoff-sarok, tel. 232585.

hawaii
hamgaper
A „HAMGAPER” poróz-cipője. Olyan levegős, könnyű és hajlékony, hogy nem érzi a cipőt a lábán.
Próbálja fel bármely jobb üzletben — és nem akarja majd többet levétni.
Kapható fekete és fehér színben.
Ára: sarokkal — 13.95 IL
lapos — 12.95 IL

SZOMBATI NAPTÁR

5725. éjjel 12.
1965. május 14., péntek
5726. éjjel 13.
1965. május 15., szombat

GYERTYAGYÚJTÁS

Jeruzsálem	5.49
Tel-Aviv	6.07
Haifa	6.01
Beer-Séva	6.05
Eilat	6.03
Szombat kimentele:	
Jeruzsálem	7.09
Tel-Aviv	7.07
Haifa	7.12
Beer-Séva	7.04
Eilat	7.05

HETI SZAKASZ

Heti szidra: Bóhár
Haftara: Vajomer Jermijahu
~Jirm. 32. 6. Perék 4.

ÜGYELETES GYÓGYSZERTÁRAK

Tel-Avivban
Péntek, 18-tól 23 óráig:
Grosser, Shenkin-u. 27. tel.: 623685; Kiteibitz, Hájárkon 22. tel.: 55596; „Ben Jehuda”, Ben Jehuda 142, tel.: 223535; „Santitas”, Ibn Gvirol-u. 83. tel.: 232064.
Szombat, 8-tól 19 óráig:
„Jehuda Hálevi”, Jehuda Hálevi 91, tel.: 615159; Grünberg, King George-u. 46. tel.: 228298; „Merkáz Hádafon”, Ben Jehuda 200, tel.: 242523; „Vita”, Jaffo, Reh. 6. 61. sz. tel.: 822973.
Szombat, 19-től 23 óráig:
Frenkel, King George 28., tel.: 223721; Dr. Schwartz, Allenby 17, tel.: 56553; „Jaffa”, Ben Jehuda 172, tel.: 224543; „Vita”, Jaffa, Reh. 6. 61. sz. telefon: 822973.

Rámát Gán
Péntek: „Jiszráel”, Rámát Jechák, Tel. Chaj — Truman sarok, tel.: 722369.
Szombat: „Chen”, Jabotinsky 99, tel.: 722134.

Natania
Péntek: „Natania”, Natania sarok, tel.: 722369.
Szombat: „Trufa”, Natania sarok.
Petach-Tikva
Péntek: „Rossel”, Rothschild-Herzl sarok.
Szombat: „Rossel”, Rothschild-Herzl sarok.

Bát Jám
Péntek: „Juno”, Merkáz Rámát Jozsef.
Szombat: „Bat Jam”, Balfour 45.

Cholon
Péntek-szombat: Ribek, Kikar Sztruma.

Rehovot
Péntek-szombat: Szegál, Herzl 131, tel.: 95-1228.

Herzlia
Péntek: Avigdor, Szokolov 75, Herzlia.
Szombat: (nappal) Kráni, Szokolov, (este) Avigdor, Szokolov 75, Chodera.

Péntek-szombat: „Merkáz”
Kohnstein, Weizmann 73.

ORVOSI SZOLGÁLAT

Dr. Eisen Fritz, Samson 5, tel.: 225748, dr. Szimon Saul, Sd KIKL 43, tel.: 231374, dr. Hár Eben Jakov, Reh. Epstein 6, tel.: 443-281, dr. Segal D. Reh. Bloch 12, tel.: 229-860, dr. Gideon Gogot, Ramat Aviv, Reh. Brodsky 13, tel.: 440111.

ÁLLÁS

● **ELSŐSZTALYU FÜZŐ ÉS MELLTARTÓ** varrónő munkahelyet változtatna. Tel-Avivban vagy környékén. „Bizalom” jellegre a kiadóban.

● **NOHIRUA ÜZEM** keres bevezetett utazót fél elfoglaltságra. Tel.: 59205.

● **PERFEKT PARÓKA KNIPFELŐNÖT** keres Hanna, Tel-Aviv Dizenhoff 125.

● **VARRNI TUDÓ ELADÓNÖT** keres Ata-izet. Link, Tel-Aviv, Ben-Jehuda 124.

● **ÜLPAJT VEZETT** 19 éves új olé, tisztviselő állást, vagy könnyű munkát keres. Friedlander, Cholon, Jessy Cohen, crif 139/1.

● **GNALLÓ KARPITOST** keres állandó munkára Zenit, T.A., Ben Jehuda 178.

● **FODRASZ TANULO** keres Beer Edub, T.A., Gordon-u. 45., tel.: 234709.

● **OVERLOUCHOZÓNÖT**, aki kézimunkázni is tud, keres szombatra Pérec női konfekció üzemb. Tel Aviv, Beer-Tuvia-u. 22., bejárat az utcába Dizenhoff 172-nél.

● **TANULÓLANYT** keres női divatszalon. Décsy Renée, T.A., Ben Jehuda 81.

● **TISZTVISÉLŐNÖT KERES** Tel-Avivban, kézműves ügyfélszolgálatos és pénzügyi (3300.-biztosítási). „Tikva”, Tel-Aviv.

● **TANULÓLANYT** keres női divatszalon. Décsy Renée, T.A., Ben Jehuda 81.

22 UjKelet 1965 V 14

MINDENKINEK...

ADÁS - VÉTEL

● **FRIZSIDEREK, ALKALMI VÉTELEK.** Havi részletfizetés 40-50 font. 61 éves garancia és biztosítási lehetőség. „Kivir Aviv, T. A., Hámleech George 29.sz.

● **LUXUSBUTOR** olcsón eladó, Allenby 97., II. bejárat III. e. Friedmann, 12-4-ig, 7-9-ig.

● Figyelem, **FÜGGÖNYVÁGÓK** árusítása a gyári lerakóból közvetlenül a fogyasztónak, Dekoratör helyben. Tel-Aviv, Rothschild 137, (9-1, 5-7).

● **FAMEGMUNKALÓ GÉPEK**, generátorok, transzformátorok. A. Rosenberg, Tel-Aviv, Derech Petach-Tikva 8., tel. 611621.

● **FRIZSIDEREK, alkalmi vételek**, használt Amcor - Friedmann, 250.- fonttól. Cserniuk is. Romalt, Tel-Aviv, King George 40.

● **VÁRRÓFÉP KÖZPONT**, forduljon bizalommal hozzánk. Eladás, zárt, csere - kedvező feltételek. (Magyarul beszélünk.) T.A., Bét Lechem 8. (King George-nál). Telefon 615232.

● **EGÉSZSÉGÜGYI ORTOPÉD CIPŐK**, olcsó áron. „Reich”, T. A., Allenby 85., udvarban.

TÁRS

● **BETARSULNEK ÜZEMBE** 30,000-60,000 fonttal. Gyakorlatban hosszú távú. Gyakorlatban van. Válaszokat „Társ” jellegre. Tel-Aviv, POB. 831. címre kérék.

● **JATEKARU ÜZLET RAMATGAN-BAN**, keres társ(nőt), 6000 fonttal. Munkaidő felnap. d. u. „Tikva”, Tel-Aviv, Nachmani-uta 35.

● **TARSAT KERESNEK SOR-GÖSEN** - betegség miatt - jól bevezetett hal- és baromfi-üzletbe, a központban. Lakást adok. Megfizetés biztosítva. „Párisz” jellegre a kiadóba.

KERESÉS

● **DEUTSCH MAGDAT ÉS EDITET**, Miskole, Tekei-út 20., keresi Deutsch Magda, Zujta (Keresztes-Püspöki). Címre: Kolmann Magda, Kfar-Achim.

● **GRIFFEL MARISKAT**, Szatmárnóci, keresi Jäger Honka, Argentínából. Címre: Fried Tibor, Herzlia, Rambam-u.

● **BAITARSARAT KERESNEK** 701/2 százból, 1911-1914-ig. Gyimesfelsőlak. Réti-Frészlevény. Zádor Jozsef (György), Tivon, Háchores-u. 42.

● **WIEDER DAVID** (Koloza-vár, Kirzibai-uta) v. munkaszolgálatos bajtársamat keresem. Kölesonig igazolás vegett. Hirsch Mor., Kfar Jona A., Sikkon Chajjim.

HÁZASSÁG

● **FORTUNA** házasságközvetítő iroda, Haifa, Pevzner-u. 13. tel. 62493.

● **ALKALMI ARON**, kulespénzért 2 szobás lakás a Frischmannon, front. 16,000.-. Eladó kétszobás luxus Cafonban 26,000+1000.-. 2 1/2 szobás bútorozott, telefonnal, havi 250.-. „Hábászisz”, T.A., Jehuda Hálevi-u. 51., tel. 621288.

● **KIADÓ BUTOROZOTT SZOBA** kis konyhával, frizsider használattal, házaspárnak. Kis szoba egyedülálló férinek kiadó. T. A., Sderot Nordau 83., ajtó 3., 5-7 közt, szombat ki-vételével.

● **PETACH-TIKVAN ELADÓ** 2 szobás modern lakás, villás hallal. Kábil, Keren Kájemet 21., Rothschild-sarok.

● **BNE-BRAK KÖZPONTIABAN** egyszoba-konyha összkomfortos lakás kulespénzért átadó. Bné-Brak, Itabi Akiba-u. 71., Miszadát Bilitzer.

● **JÓ HÁZASSÁGOT** csak jó iroda útján lehet. - Szikró díszkötő. Akadémikusok, turisták. Fortuna, Tel-Aviv, Idelson 20. (Mugrabini) 10-1 és 4-8.30. Magyarul beszélünk.

● **57 ÉVES, CSINOS**, kereset-vel bíró házasságot. Férfihez menne jószáulthú árhoz 65-ig. „Jó feleség” jellegre. „Universal Press, T. A., Achad-Hám 120.

● **ERDELYI, 57 ÉVES**, gyermektelen házasság céljából 60-65 éves, lakással rendelkező nemborrel. „Korrek” jellegre. Grünberger, Haifa, Shapira 15.

● **AKADEMIKUS LANY** (24) 5. sz. villával; akadémikus leány (22) orvos férjet keres; ausztrál úristan (25), jómódú hölgy (32) izleltel; kábil párti minden kategóriából. - „Stella”, T. A., Jona Hánávi 18. Tel. 56613.

● **MODERN, VALLASOS, KÖZEPTERMETŰ FIATALEMBER**, önálló iparos, jó egzisztenciával, lakással, megismerkedne házasság céljából vallásos, csinos lánnyal 25-ig. T.A., POB. 1334 „101356” számon.

● **40 ÉVES ÜZVEGY** úriasszony, férjhez menne jószáulthú, intelligens férfihez, akinek komoly élettársra van szüksége. Egy gyermek nem akadály. Jeruzsálem, POB. 1128.

● **HAIFAI LAKÁSSAL** rendelkező 42 éves állami állásban lévő férfi, elvenne magához 40-45 éves nőt. „Szerény” jellegre. Grünberger, Haifa, Shapira 13.

● **ÖTVEN ÉVES AKADEMIKUS** feleségül venne korban hozzáillő, korrekt úriasszonyt. T. A., POB. 1402. „101356” számon.

KÖNYVTÁRAK

● **10 ES 60** könyveket kívánna **HARTSTEIN** (azelőtt fámor) kölcsönkönyvtárból. T. A., Allenby 84. sz. udvarban. Könyveket a leg-kevesebb áron veszek.

H A I F A

● **TANULÓLANYT KERES** KÖNYVKÖTESZET. Munkaidő 7-1-ig. Laska, Haifa, Jalag-u. 30. sz.

● **EREDETI SVAICI GUMHARISNYÁK** ORTOPÉD LUD-TALPBETÉTEK SÉRVKÖTÉK FÜZÖK

E. HELLER
HAIFA
Herzl-u. 25/27

● **ESZPRESSZÓ - BUFFE** KIADÓT keresünk azonnatra. Ivrit feltétel. Káfé Snir Haifa, Herzl utca 27.

● **4 SZOBÁS ELEGANSAN** berendezett lakás, telefonnal, havi bére kiadó. Érdeklődni lehet: Gideon-uta 4. gazdánál.

● **KIADÓ AZONNALRA**, két évre, - betegség miatt - kávil-étterem, Haifa melletti nyaralóhelyen, kioszkkal és kertihelyiséggel. Alkalmi feltételek. Csak szakember számára. Érdeklődni: Haifa, POB. 4496. „500.703” számon.

● **ORVOSI SZOLGÁLAT**
Dr. Sherman, Hánevium-u. 3. telefon: 2424.
A haifai Kupát Cholim szolgálatát pénteken este 16-17 és 20-24 óráig, hétfőn 9-11, 16-17 és 20-24 óráig szolgálatos Kupát Cholim rendelők címei:
1) Barzilaj 22, telefon 3889 a Barzilaj-, Geula-, Frischmann-Cháiszá-, Tel-Amal kerületi szűk tagjai számára.
2) Jáneve, tel. 3610, a Jáneve Achad Hám Sd. UM. Hancoc kerületi szűk tagjai számára.
3) Kirját Chajim Alef (Hám-mizrácht, Kirját Motzkin, Kirját Bialik, Kirját Jáneve, Kirját Smárjáhu, Mirác melletti síkban és 20-24 óra között, Óvárosban: 9-11 és 16-17.30 között.

● **VALLALJUK HASZNALT RUHA** küldését Magyarországra - fertőtlenítéssel és csomagolással együtt. Transorient, Tel Aviv, Hár Szináj-u. 2.

● **ZUCKERMANN FOGASZATI LABORATORIUM**, expressz kivágások tel. óra alatt. T.A., King George 5., tel. 612429.

● **FOTOTECHNIKAI LABORATORIUMOK ÉS FOGORVOSOK** fizetelméből Vázis lemezeket a legjobb chrom-kobalt fémből szakemberrel készítik. Vidékre is szállított gyorsan. Új oléknak árendésmény. Tel. 231091, reggel 8-10-ig és d. u. 6-8-ig, Goldberg Ernő fogtechnikai laboratórium, T.A., Maicadai-u. 14., a Bét Hámleechánez háta mögött.

● **A FRISSESSÉG ÉS FIATALOSSÁG** ismét visszatér meg-felöl kezelmével a gyógy-és általános masszázis intézetben. Tel-Aviv, tel. 236446.

● **NATANJAI KÖTÖDE VALLAL BERMUNKAT** és össezárt, overloch-és ketteli-munkára. Válaszokat kér: Braun és Schwartz, Natania, Sd. Weizmann 8. címre.

KOZMETIKA

● **FELESLEGES HÁJSZALAK** végleges kirtása, legmodernebb villanykezeléssel. - Hosszú gyakorlati biztosítva az eredményt. Arckezeles, Heibrun Hermina, Tel-Aviv, Szimant Bét Hásova (Allenby 96 mögött), telefon: 614997.

● **FAJDALOMMENTES HAJ-ELTAVOLÍTÁS** a legmodernebb villamos módszerrel. Teljes garancia. Díjmentes tanácsadás. **MIRJAM HARARI**, Tel-Aviv, Geula-u. 11., tel. 56772.

● **VEGLEGES SZÖRELTAVOLÍTÁS** aráról, karról, lábrol a legújabb típusú villanygépekkel, 100%-os garanciával. Instytut Oradim, Tel-Aviv, Ben Jehuda 238. telefonszáma: 441883.

● **ALKALMI ARON**, kulespénzért 2 szobás lakás a Frischmannon, front. 16,000.-. Eladó kétszobás luxus Cafonban 26,000+1000.-. 2 1/2 szobás bútorozott, telefonnal, havi 250.-. „Hábászisz”, T.A., Jehuda Hálevi-u. 51., tel. 621288.

● **BNE-BRAK KÖZPONTIABAN** egyszoba-konyha összkomfortos lakás kulespénzért átadó. Bné-Brak, Itabi Akiba-u. 71., Miszadát Bilitzer.

● **JÓ HÁZASSÁGOT** csak jó iroda útján lehet. - Szikró díszkötő. Akadémikusok, turisták. Fortuna, Tel-Aviv, Idelson 20. (Mugrabini) 10-1 és 4-8.30. Magyarul beszélünk.

● **57 ÉVES, CSINOS**, kereset-vel bíró házasságot. Férfihez menne jószáulthú árhoz 65-ig. „Jó feleség” jellegre. „Universal Press, T. A., Achad-Hám 120.

● **ERDELYI, 57 ÉVES**, gyermektelen házasság céljából 60-65 éves, lakással rendelkező nemborrel. „Korrek” jellegre. Grünberger, Haifa, Shapira 15.

● **AKADEMIKUS LANY** (24) 5. sz. villával; akadémikus leány (22) orvos férjet keres; ausztrál úristan (25), jómódú hölgy (32) izleltel; kábil párti minden kategóriából. - „Stella”, T. A., Jona Hánávi 18. Tel. 56613.

● **MODERN, VALLASOS, KÖZEPTERMETŰ FIATALEMBER**, önálló iparos, jó egzisztenciával, lakással, megismerkedne házasság céljából vallásos, csinos lánnyal 25-ig. T.A., POB. 1334 „101356” számon.

● **40 ÉVES ÜZVEGY** úriasszony, férjhez menne jószáulthú, intelligens férfihez, akinek komoly élettársra van szüksége. Egy gyermek nem akadály. Jeruzsálem, POB. 1128.

● **HAIFAI LAKÁSSAL** rendelkező 42 éves állami állásban lévő férfi, elvenne magához 40-45 éves nőt. „Szerény” jellegre. Grünberger, Haifa, Shapira 13.

● **ÖTVEN ÉVES AKADEMIKUS** feleségül venne korban hozzáillő, korrekt úriasszonyt. T. A., POB. 1402. „101356” számon.

● **10 ES 60** könyveket kívánna **HARTSTEIN** (azelőtt fámor) kölcsönkönyvtárból. T. A., Allenby 84. sz. udvarban. Könyveket a leg-kevesebb áron veszek.

● **TANULÓLANYT KERES** KÖNYVKÖTESZET. Munkaidő 7-1-ig. Laska, Haifa, Jalag-u. 30. sz.

● **EREDETI SVAICI GUMHARISNYÁK** ORTOPÉD LUD-TALPBETÉTEK SÉRVKÖTÉK FÜZÖK

E. HELLER
HAIFA
Herzl-u. 25/27

● **ESZPRESSZÓ - BUFFE** KIADÓT keresünk azonnatra. Ivrit feltétel. Káfé Snir Haifa, Herzl utca 27.

● **4 SZOBÁS ELEGANSAN** berendezett lakás, telefonnal, havi bére kiadó. Érdeklődni lehet: Gideon-uta 4. gazdánál.

● **KIADÓ AZONNALRA**, két évre, - betegség miatt - kávil-étterem, Haifa melletti nyaralóhelyen, kioszkkal és kertihelyiséggel. Alkalmi feltételek. Csak szakember számára. Érdeklődni: Haifa, POB. 4496. „500.703” számon.

● **ORVOSI SZOLGÁLAT**
Dr. Sherman, Hánevium-u. 3. telefon: 2424.
A haifai Kupát Cholim szolgálatát pénteken este 16-17 és 20-24 óráig, hétfőn 9-11, 16-17 és 20-24 óráig szolgálatos Kupát Cholim rendelők címei:
1) Barzilaj 22, telefon 3889 a Barzilaj-, Geula-, Frischmann-Cháiszá-, Tel-Amal kerületi szűk tagjai számára.
2) Jáneve, tel. 3610, a Jáneve Achad Hám Sd. UM. Hancoc kerületi szűk tagjai számára.
3) Kirját Chajim Alef (Hám-mizrácht, Kirját Motzkin, Kirját Bialik, Kirját Jáneve, Kirját Smárjáhu, Mirác melletti síkban és 20-24 óra között, Óvárosban: 9-11 és 16-17.30 között.

● **VALLALJUK HASZNALT RUHA** küldését Magyarországra - fertőtlenítéssel és csomagolással együtt. Transorient, Tel Aviv, Hár Szináj-u. 2.

● **ZUCKERMANN FOGASZATI LABORATORIUM**, expressz kivágások tel. óra alatt. T.A., King George 5., tel. 612429.

● **FOTOTECHNIKAI LABORATORIUMOK ÉS FOGORVOSOK** fizetelméből Vázis lemezeket a legjobb chrom-kobalt fémből szakemberrel készítik. Vidékre is szállított gyorsan. Új oléknak árendésmény. Tel. 231091, reggel 8-10-ig és d. u. 6-8-ig, Goldberg Ernő fogtechnikai laboratórium, T.A., Maicadai-u. 14., a Bét Hámleechánez háta mögött.

● **A FRISSESSÉG ÉS FIATALOSSÁG** ismét visszatér meg-felöl kezelmével a gyógy-és általános masszázis intézetben. Tel-Aviv, tel. 236446.

● **NATANJAI KÖTÖDE VALLAL BERMUNKAT** és össezárt, overloch-és ketteli-munkára. Válaszokat kér: Braun és Schwartz, Natania, Sd. Weizmann 8. címre.

● **ERDELYI, 57 ÉVES**, gyermektelen házasság céljából 60-65 éves, lakással rendelkező nemborrel. „Korrek” jellegre. Grünberger, Haifa, Shapira 15.

● **AKADEMIKUS LANY** (24) 5. sz. villával; akadémikus leány (22) orvos férjet keres; ausztrál úristan (25), jómódú hölgy (32) izleltel; kábil párti minden kategóriából. - „Stella”, T. A., Jona Hánávi 18. Tel. 56613.

● **MODERN, VALLASOS, KÖZEPTERMETŰ FIATALEMBER**, önálló iparos, jó egzisztenciával, lakással, megismerkedne házasság céljából vallásos, csinos lánnyal 25-ig. T.A., POB. 1334 „101356” számon.

● **40 ÉVES ÜZVEGY** úriasszony, férjhez menne jószáulthú, intelligens férfihez, akinek komoly élettársra van szüksége. Egy gyermek nem akadály. Jeruzsálem, POB. 1128.

● **HAIFAI LAKÁSSAL** rendelkező 42 éves állami állásban lévő férfi, elvenne magához 40-45 éves nőt. „Szerény” jellegre. Grünberger, Haifa, Shapira 13.

● **ÖTVEN ÉVES AKADEMIKUS** feleségül venne korban hozzáillő, korrekt úriasszonyt. T. A., POB. 1402. „101356” számon.

● **10 ES 60** könyveket kívánna **HARTSTEIN** (azelőtt fámor) kölcsönkönyvtárból. T. A., Allenby 84. sz. udvarban. Könyveket a leg-kevesebb áron veszek.

● **TANULÓLANYT KERES** KÖNYVKÖTESZET. Munkaidő 7-1-ig. Laska, Haifa, Jalag-u. 30. sz.

● **EREDETI SVAICI GUMHARISNYÁK** ORTOPÉD LUD-TALPBETÉTEK SÉRVKÖTÉK FÜZÖK

E. HELLER
HAIFA
Herzl-u. 25/27

● **ESZPRESSZÓ - BUFFE** KIADÓT keresünk azonnatra. Ivrit feltétel. Káfé Snir Haifa, Herzl utca 27.

● **4 SZOBÁS ELEGANSAN** berendezett lakás, telefonnal, havi bére kiadó. Érdeklődni lehet: Gideon-uta 4. gazdánál.

● **KIADÓ AZONNALRA**, két évre, - betegség miatt - kávil-étterem, Haifa melletti nyaralóhelyen, kioszkkal és kertihelyiséggel. Alkalmi feltételek. Csak szakember számára. Érdeklődni: Haifa, POB. 4496. „500.703” számon.

● **ORVOSI SZOLGÁLAT**
Dr. Sherman, Hánevium-u. 3. telefon: 2424.
A haifai Kupát Cholim szolgálatát pénteken este 16-17 és 20-24 óráig, hétfőn 9-11, 16-17 és 20-24 óráig szolgálatos Kupát Cholim rendelők címei:
1) Barzilaj 22, telefon 3889 a Barzilaj-, Geula-, Frischmann-Cháiszá-, Tel-Amal kerületi szűk tagjai számára.
2) Jáneve, tel. 3610, a Jáneve Achad Hám Sd. UM. Hancoc kerületi szűk tagjai számára.
3) Kirját Chajim Alef (Hám-mizrácht, Kirját Motzkin, Kirját Bialik, Kirját Jáneve, Kirját Smárjáhu, Mirác melletti síkban és 20-24 óra között, Óvárosban: 9-11 és 16-17.30 között.

● **VALLALJUK HASZNALT RUHA** küldését Magyarországra - fertőtlenítéssel és csomagolással együtt. Transorient, Tel Aviv, Hár Szináj-u. 2.

HIREK

ELŐFIZETESI DIJA HAVONTA 7.— K.
Tel-Aviv POB 831.
Fiókiadóhivatalok:

HAIFA:
Grünberger
Schapira 13, tel. 62453
Irodai órák után:
Tel. 527010
JERUZSÁLEM:
Landau
Erdős
Javec 7. Tel. 26046.

Két kiskorú betörőt letartóztattak Éjjelben. — Az éjjeli rendőrség letartóztatta egy 16 és egy 17 éves kirját-smonei fiút akik különböző betöréseket követtek el az ország déli részében. A fiatal betörők az egyik rejtett zsákmányraktár mellett voltak, amikor a rendőrök rajtuk ütöttek. A betöréseken kívül csekkhamisítással is gyanúsítják őket. A járásbírósg tegnap tíz napos vizsgálati fogságot rendelt el ellenük.

* Szilágymegeiek! A szilágymegeiek ázkárját és baráti találkozóját június 13-án, vasárnap tartjuk Tel-Avivban a HOH Hájárkon 61. sz. kulturteremben. Figyeljétek tovább közleményünket.

INGYEN RÁDIO

nem létezik.
de havi 10.— font részletre
GRAMOFON, TRANZISTOR,
MIXER, PORSZÍVÓ
FODOR ENDRE
Ramat-Gán, Jabotinsky 38.
10—12-es autóbuss megálló,
Assis gyárnál.

Tisztított választott a hirdetési vállalatok szervere. A hirdetési vállalatok szervere május 12-én tartotta általános közgyűlést a Sheraton szállóban. A közgyűlés 14 tagú tisztítást választott és beszámolókat hangzottak el a szervezet munkájáról.
* Új magyar lexikon, foto-, film-, természetudományi-, kertészeti-, irodalmi lexikonok, Világatlasz. Kaphatók az Allenby könyvtárban, Tel-Aviv, Allenby 11.

Két új áruházat létesít a Super Sol

Talpraállították a nagyvállalatot

A Super-Sol cég még az idén további supermarketet épít Be'er-Séván, valamint Ramat-Gánban, az egykori Oázis kávéház helyén. A két nagyáruház építésére

1.4 millió fontot fektet a cég, amelynek az igazgatóság átszervezése után sikerült egységybe hozni anyagi helyzetét.
Charles Bronfman, a Super-Sol kanadai vezérigazgatója közölte, hogy magán forrásokból és az izraeli kormánytól összesen 3.7 millió fontot kaptak, amivel sikerült talpraállítani a vállalatot. Ebből az összegből 960 ezer font a jövedelmi adóhivatal által visszafizetett összeg. Az elmúlt hónapokban ugyanis kiderült, hogy az előző izraeli igazgatók téves üzleti politikájá miatt ezzel az összeggel többet fizettek az adóhivatalnak.

Halálos autóbaleset

Halálos közlekedési szerencsétlenség történt szerdán délután 4 órakor a risponi országúton, ahol egy katonai autó elgázolta Tal Gilboa 12 éves afikai kislányt. A gyermeket az Ichilov kórházba vitték, de már csak a beállított halált állapíthatták meg. A gázoló sofört előállították.

IZRAELI OPERA

Szombat, máj. 15.,
BAJAZZÓK
PARASZTBECSELET

LÁTOGASSON MAGYARORSZÁGRA!

Csoportos utazások repülőgépen minden hónapban:
Londonba, Párizsba, Frankfurtba, Zürichbe, Bécsbe, Budapestre

Csoportos utazások az USA ba,
* EURÓPAI társaskirándulások nagy választékban.
* Magyarországi és csehszlovákiai látogatóinak utazási jegyek azonnali továbbítása.

CITOUR
TEL-AVIV, BRENNER-UTCA 2
(Allenby-szok)
* TELEFON 62959, 611755 *
Beszélünk magyarul.

— Elutaztak a belga kosárlabdázók. — A belga kosárlabda együttes 16 tagja tegnap reggel vissza utazott Brüsszelbe. A válogatott, mint ismeretes, három mérkőzést játszott Izraelben, amelyből kettőt megnyert, egyet pedig elveszített.

* Máramaroszigeti mártírtjaink országos ázkárája 1965 május 30-án, (újvár 28) a „Jesurun” templomban, Tel-Aviv, Zamenhoff utca 37. Az Irgun Oléj Máramarosziget vezetősege.

SZÓRÁKOZNI AKAR?

Jöjjön a
„PAPRIKA”
étterembe, ahol a
Vaszika házaspár



gondoskodik minden este kitűnő zenéről.
Remek hangulat - Tánc
Tel-Aviv,
Kikár Dizengoff 14-16.
I. em.

* A Hitácúdt Hanoár Aviva-Barisszia B'Hungária (az M.C.Sz. Ifjúsági Szakosztálya) 1925—1937 közt volt tagjai haladéktalanul közöljék címüket, előző, vagy mozgalmi nevük és a magyarországi helység megjelölésével, dr. Arje Kaddarral (Fazekas Pali), Haifa, Hámáipilim 5., Ullmann (Weisz) Irénel, Tel-Aviv, Jehuda Hálevy-u. 5., vagy dr. Méir Gilonnal (Grünwald Misa), Jeruzsálem, Nili-u. 11., országos találkozó megszervezése céljából.

Új pianok

óriási választéka részletre is
Használt zongoráját megvesszük, v. becserejük újra.
„Tel-Aviv Zongora Szalon”
Dizengoff 84. (emelet)

UJ OLÉ!

MINDENT behozhat vámmentesen a legalacsonyabb

GYÁRI ARAKON
közvetíté nélkül
Rádió-patefon 115.— \$
ab Tel-Aviv.

Easy Import Trading Ltd.

TEL-AVIV, Ben Jehuda 32.
EL-AI ház, 611. szoba, VI. em.
Teléfono: 39570.
• Legnagyobb választék
• Legalacsonyabb árak.
MAGYARUL BESZÉLUNK
Nyitva 9—2. 6—8-ig.

— Egy hónap - állampályázásért. A haifai járásbírósg egyhavi elzárásra és 1500 font pénzbírságra ítélte Chaled Abu Rabia 23 éves názareti munkást, aki Nasszert di-csöitő és Izrael államát gyalázó feliratokat mázolt a haifai öbölben lévő Ir Gánimban az udvarokban elhelyezett gáztartályokra. A járásbírósg az ítélet indokolásában kifejezte sajnálkozását afelett, hogy a jelenlegi törvény értelmében nem szabható ki súlyosabb büntetést a vádlottra.
* Legszebb női taskák
Evától. Tel-Aviv, Allenby-út 90. — Készítői árak

A LIBERALIS PART MAGYAR TAGOZATA
Kedden, május 18-án este 8 órakor kezdődő **KLUBESTENKÖN** Izraeli érdekességek és aktuálisok címen tartandó előadásunkon szeretettel látjuk tagjainkat, barátainkat Tel-Aviv, Ibn Gvirol 68. sz. a. állandó klubhelyiségünkben. Bevezeti J. Salpéter a muticidális bizottság valamint Liberális pártunk magyar tagozata elnöke, Urtána hangulatos műsorunk keretében népszerű „Innen-onnan rovatunk. — Asszonyrovat, vezető Róza Kató. Beléptidij nincs!

— Elismerő okleveleket kaptak a kirját-gáti ifjúsági zenekar tagjai. A kirját gáti kulturházból szedn este elismerő okleveleket osztottak ki az ottani ifjúsági zenekar tagjainak, akik kitüntették magukat különböző ünnepélyes alkalmakkor történt fellépésükkel. G. Naor, a községi tanács elnöke elismerését juttatta kifejezésre a zenekar vezetője, E. Golani iránt, aki két év alatt kitűnő eredményeket tudott felmutatni a zenekarral. A szükséges hangszereket egyébként a kirját-gáti Bank Hápoalim adományozta a zenekarnak.

Maximális büntetést kérnek Boger ellen

Frankfurt (IFP, Reuter). Az auschwitzi haláltábor pibékjeinek Frankfurtban folyó bünperében az ügyész tegnap életfogytiglani fegyházbüntetés kiszabását követelte Wilhelm Boger volt SS-örmeisterre, akit az auschwitzi fővágnézöként ismertek. Az 58 éves Boger a negyedik vádlot a bíróság előtt álló húsz náci pibék közül, akire az ügyész-ség a nyugatnémet törvények értelmében kiszabható maximális életfogytiglani fegyházbüntetést követeli. Boger hírhedt volt emberlét kegyetlenkedéseiről. A többi közt az ő nevéhez fűződik a „Boger-hinta” elnevezésű kínzó eszköz kitalálása. A volt SS-legény felakasztotta még élő áldozatait erre a „Boger-hintára” és halálra verte őket a többi fogoly szemeláttára.

HABIMAH

Tel-Aviv május 15., szombat, 9.30
ALKONYAT
A kisteremben bemutató
A FOGLYOK ALMA
Írta: Christopher Fry
Fordította: Jicchák Avrahám
Rendezte: Joel Silberg
Dizájték: Lidia Pankusz Gani

— A fegyverletétel em-lékünnepsége a Kameri Színházban. Pénteken, május 14-én a Kameri Színház tel-avivi termében emlékünnepélyt rendeznek a náci Németország legyözésének 20. évfordulója alkalmából. Jelen lesz a szovjet delegáció, amely ebből az alkalmából érkezett az országba. Az ünnepélyen felszólal dr. Arje Harel, Alexander Pen és Avrahám Slonszki. Az ünnepélyt az évforduló megünnepelésével foglalkozó közéleti bizottság rendezzi.

Sikerés előadókörutja során

INCZE SÁNDOR

a Színházi Élet volt főszerkesztője 1965 május hó 15-én (szombaton) este 8 órakor **JERUZSÁLEMBEN** a Bét Cháluot termében tartja előadását.

Üdvözlő:
GERVAI SÁNDOR
a HOH orsz. kulturbizottságának tagja.
Bemutatója:
DÁN OFRY
az Új Kelet belső munkatársa.
Jegyek elővételben a HOH irodájában, vagy az előadás napján a helyszínen.

— Beszámoló a tokiói ifjúsági labdarúgó bajnokságról az újságírók Élő Újságján. Az újságírók ma esti Élő Újságján a tel-avivi Szokolov házban Akiba Govrin turisztikaiügyi miniszter tart előadást „Idegenforgalom és nemzetközi konferenciák Izraelben” címmel. Jozsef Milo, a haifai színház rendezője az Antigone előadásáról számol be, Zeév Sächár, a Tokióban járt labdarúgóegyesítés vezetője az izraeli válogatott eredményeiről ad elő. — Szerkesztő: Jákob Ben Herzl. A művészi műsorban Záchárra Chárifáj és Giora Sámáj lép fel. Az Élő Újság 8 óra 45 perccor kezdődik.

* Kassa- és Környékéről Származók Köre szociális baráti találkozója — sok kassai turista részvételével — május 18-án, kedden este 8 órakor tartja a „Savoy” szállodában, Tel-Aviv, Geula-u. 5.
* Leon U. „Exodus”, Franz Kafka: „Kastély”, W. Tennessy: szindarabok „Hádash”-nál, Hájárkon ötvenkilenc.

BEER-SEVA
és környékén lakó tagjainkat, barátainkat ezúton hívjuk meg szeretettel május 19-én, szerda este 8 órakor a Reh. Háácmaút 32 sz. a. Liberális Párt helyiségében **Dr. Balkányi Zoltán** országos elnökségünk tagja előadásra és az előadást követő magyar jisuvi vonatkozású fontos tárgykörű megbeszélésre országos magyar központunk kiküldöttével. Beléptidij nincs

Bojkott — bojkottáló államok ellen

Tokio (IFP). Az ázsiai sportjátékok federációja úgy határozott, hogy megakadályozza az ázsiai játékokon való részvételt minden olyan ország sportolótól, amely nem hajlandó betartani a nemzetközi jogi elvű utazási vízumot adni területére faji, vallási, vagy politikai okoknál fogva bármilyen más ázsiai állam sportolójának. Az erre vonatkozó határozatot Japán képviselői közölték a tokiói olimpiai bizottság ülésén, ahol bejelentették, hogy az ázsiai sportmérkőzések federációja így kívánja megakadályozni a Dzsakartában 1963 augusztusában lezajlott incidensek megismétlődését. Annakidején, mint emlékeztet, Indonézia önkényesen megtagadta a betartási vízumot az izraeli és formózai csapatok tagjaitól.

DIVATOS NŐI RUHÁK
K O S Z T Ü M Ö K
A LEGDIVATOSABB ANYAGOKBÓL
ACHIM CZOBEL
NŐI KONFEKCIÓGYÁR
T. A., Háchárose-u. 10.
(Bét Hádá: mellett)

— Négy hónapra ítélték egy oláházaspárt. — Egy új oláházaspár, Nisszim és Szimi Szabadzs, a nahariai Givat Trumpele lakói a múlt héten megtámadták Slomo Dagani Szchnut tisztviselőt hivatalában, mert az elutasította kérésüket, hogy más helyen utaljanak ki lakást számukra. A haifai járásbírósg tegnap négyhavi elzárásra ítélte mindkettőjüket. A házaspárnak egy leányecsecsmője van és ha nem találják megfelelő megoldást, az asszony magával viszi a fogházba.
* Vidékre is elküldjük portmentesen a legjobb könyveket, szakkönyveket. Kérjen levelezőlapon könyvjegyzéket! Hatalmas választék új és antikvár művekből, szakkönyvekből Jöjjön fel böngészni a legújabb tel-avivi könyvtárba: **TARBUT, Hásfela** utca 4., a Tácháná Merkáznál, a 4-es és 5-ös busz végállomásánál.

Ha ÉKSZERT és ÓRÁT vásárol forduljon bizalommal hozzám
SCHWARTZ E.
(Temesvár)
Tel-Aviv, King George 16.
Telefon 624748

— Szombaton lesz a „Pruták felvonulása” Tel Avivban. Szombaton, május 15-én, este 8 órakor a „Pruták felvonulása” akció keretében nagyarányú felvonulás lesz Tel Avivban, amelyben 700 diák, katonai előképzős, ápolónővér és zenekarok vesznek részt. A Dizengoff és Keren Kájemet utcák sarkán felállított díszemlényről Namir polgármester, J. Rabinovits, az országos „Pruták felvonulása” akció elnöke, Jedidja Frenkel rabbi a tel-avivi akció elnöke és más személyiségek fogadják a felvonulókat. A felvonulás után kezdődik meg a gyűjtés, amelynek során többek között a telavivi egyetem diákjai szölitják fel adakozásra a járkelöket.
* Nézzé meg! kirakatainkban a legújabb regényeket, verseket, szakkönyveket, szótárakat, hanglemezeket. „Hádash”, Hájárkon ötvenkilenc.

SZEMÉLYI HIREK

* Stella Lévi ezredes. a hadsereg női alakulatának parancsnoka tegnap négyhetes magánlátogatásra Gánába indult.
* Jozsef Mayerhof, az amerikai Egyesült Gyűjtő akció elnöke tegnap elhagyta az országot, minden tárgyalásokat folytatott a közoktatásiügyi minisztériummal azokról a tanintézetekről, amelyeket a gyűjtőakció segítségével létesítenek.

Keresztretjvény pályázatunk nyertesei

1. S. Zweig: Az eltemetett menora című könyvét az 1446 sz. keresztretjvény megfőtői közül Szaga Dagan, Kibuc Eja Gev.
2. Abádi Ervin: Solt György története c. könyvét az 1447 sz. keresztretjvény megfőtői közül I.B. Dános, Lifta-Elite, Rechov Hamag 25/2, Jeruzsálem.
3. Himler M.: Így néztek ki a magyar nemzet sirsói című könyvét az 1448 sz. keresztretjvény megfőtői közül Pataki Lajos, Cholon, Reh. Ahronovitz 66, II. 2. nyerték.
A könyveket postán küldjük.

KIS PIPA
É T T E R E M B E N
(Tel-Aviv, Hebron - u. 6,
telefon 58204)

minden csütörtök, péntek és szombat este 9 óratól a köztedvelt



Róza - Gaál

duó muzsikál,
A hét többi napján nyitva este 10 óráig
Magyar konyha
Szolid árak - Légszabályozás

TEL-AVIV

és környéke, figyelem!
1965 május 17-én, hétfőn este 8 órakor a HOH nagytermében Tel-Aviv, Hájárkon 61. a haifai HOH

NŐI ELŐJUSZÁGJA

Főrendező és főszerkesztő:
ROSEN FRIDA
Szerkesztők:
HALÁSZ ÉVA
MEDGYES GIZI
RADÓ-TICHÓ MÁRTA
RAJK KLÁRA
SZEKULESZ OLGA
STERNFELD ÉVA
SCHNAPP LEA
WITTMANN ANIKÓ
A vendégeket üdvözlő:
DR. WEISSBURG CHAJIMNE
a tel-avivi HOH helyg-bizottságának társelnöke.
Köttseghozjárulás 2.— 11.

Uj olék

Bármit behozhat nak külföldről vámmentesen, gyári árakon **RÁDIO-PATEFONNAL** 120.— dollár, ab, Tel-Aviv
WALLERSTEIN
(Groda a várnhivatal mellett)
Telefon 624916.
Tel-Aviv, Allenby 90. II. em.
6-os ajtó — 9-től 6 óráig.

ARANYKOR KLUB

Május 16-án, vasárnap este 8 órakor a kis Obelisk Beilinson 6.,
REGÖS KLÁRA
20 éves színészi jubileuma. 2 1/2 óras színes, változatos, szórakoztató műsor.
Fellépnek:
Regös Klára, Róza Marika, Groh Julia, Rosen Sulamit, Stern Jaffa, Karcaz Aranka, Tábori Dov, Leichter Ely.
Konferál: J. Chum.

Mirjám kozmetikában

• Pattanásos arc speciális kezelése
• Széplő eltüntetés
• Végleges hajeltávolítás, garanciával
• Ránctalanítás a közismert
Mirjám kozmetikában
T.A., Allenby 28 tel. 55078.

RAMAT-GÁN, GIVÁTÁJIM, GIVÁT-RÁMBÁM és környékén lakó

magyar jisuvi tagjait ezúton hívjuk meg május 16-án vasárnap este 8 órakor, Biadik-u. 42 sz. első emelet nagytermében a Liberális Párt magyar tagozata által rendezendő

„élő-újságra”

Műsor:
Bevezeti: Fleischman Jenő, a tagozat elnöke. Szerkesztő és levezető: J. Salpéter. Vezetékek: Dr. Herskovits Fábán, Mitől függetlenek a Liberális Párt szakadárjai? Külpolitikai rovat. Dr. Balkányi Z. Miért szavaztunk Németországgal való kapcsolatot mellett? Belpolitikai rovat: Dr. Jesurun-Szabó Eli, Jáhu, Májapjai vagy Chérutal? Hegyessi Eliezer: Innen-onnan rovat. — Szerkesztői Bizeteti. — Beléptidij nincs! Pontosan kezdünk.

Szeretném életemet

biztos orvosi kezébe helyezni, ezért csinos orvos jelentkezését várom 35-ig, házasság céljából. Humorérzék nem hátrány. Szellemes előnyben. Jeruzsálem, POB. 357.

Eddig nyolc arab állam szakította meg kapcsolatait Bonnal

Nincs szó Kelet-Németország elismeréséről

Kairó, (UPI, Reuter, IFP). — Alig két órával azután, hogy nyugat-Németország hivatalosan közölte az Izráellel való diplomáciai kapcsolatok felvételét, az arab országok egymásután jelentették be a Bonnal való diplomáciai kapcsolatokat azonnali megszakítását. Az Arab Liga 13 tagállama közül azonban három ország — Tunisz, Marokkó és Líbia — már előre közölte, hogy nem szakítja meg diplomáciai kapcsolatát Bonnal és továbbra is fenntartja a további viszonyt Nyugat-Németországgal. Tunisz megelégszik tiltakozó jegyzék eljuttatásával Bonnba.

A tegnapi nap folyamán Egyiptom, Szíria, Libanon, Szaudi-Arábia, Jemen és Jordánia közölték hivatalosan a Nyugat-Németországgal való diplomáciai kapcsolatok megszüntetését a március 15-iki arab külügyminiszeri konferencia határozatára való hivatkozással. Az összes arab államokat ebből a szempontból megelőzte Irák, amely már szerdán sietett megszakítani kapcsolatait Nyugat-Németországgal. Hasonló szellemben — jöhetnek nem formálisan, — járt el Szíria is, amely ugyancsak szerdán közölte a damaszkuszi német nagykövettel, hogy Szíria elhagyta a diplomáciai kapcsolatokat megszüntetését Nyugat-Németországgal.

A tegnapi nap folyamán Kuwait hercegsége is felsorakozott az Egyiptom által vezetett Bonn-ellenes kampány mögött és közölte, hogy Kuwait bizonytalan időre elhalasztotta annak a korábban létrejött egyezménynek a végrehajtását, amelynek alapján diplomáciai kapcsolatokat készült létesíteni Nyugat-Németországgal.

Eddig tehát az Arab Liga nyolc tagállama szakította meg kapcsolatát Bonnal az Izráellel való kapcsolatok retorziójaként. Megfigyelők bizonyosra veszik, hogy hasonlóképpen fog eljárni Algéria és Szudán is. Időközben Kurt Müller kairói ügyvivő szerdán át-nyújtotta Erhard „békítő”

jegyzékét Nasszernek, aki azonban öt órával a jegyzék átvétele után válasz helyett az egyiptomi külügyminisztérium protokollfőnöke útján bejelentette a Bonnal való diplomáciai kapcsolatokat megszakítását. A külügyminisztériumba rendelt nyugatnémet ügyvivő mindössze tíz percig tartózkodott Galal Izzat protokollfőnök irodájában és minden kommentár nélkül átvette azt a jegyzékét, amelyben Kairó bejelent a szakítást.

A United Press szerint azonban figyelemre méltó, hogy sem Egyiptom, sem pedig a többi arab ország ez ideig egyetlen szóval sem említette, mintha az araboknak „diplomáciai megtorló akcióként” szándékukban állana elismerni Kelet-Németországot, amint azzal Nasszer márciusban fenyegetett. Ugyanakkor Kairóban tartották magukat azok a hírek, hogy Egyiptom főkonzulátust készül nyitni Kelet-Berlinben.

A 634791 és a 114203 számú sorsjegyek 50 ezer fontot nyertek

A Mifal Hapajisz tegnapi húzásán a 634791, a 114203 számú sorsjegyek egyenként 50 ezer fontot nyertek. A 068289 számú sorsjegy 20 ezer fontot, a 150304 számú sorsjegy pedig 10 ezer fontot nyert. 5000 fonttal húzták ki a 396969, 265545, 026263, 140827 és 156053 számokat.

1000 fontot nyertek:
369048 632656 577563 202625
257055 329814 606694 686434
528435 426050 174852 255988
556943 489883 198025 530472
432547 612136 538987 121827
319698 376705 330547 007356
540576 182415 309752 692896
080185 568772

500 fontot nyertek:
185658 373501 522070 032002
539714 080548 577020 375193
018399 588223 454888 412532
134728 312261 399233 243028
590904 092112 648864 658924
531299 099267 389996 673690
210644 429231 118634 064347
586334 489064 245612 402201
297760 479370 263638 060512
237614 568021 478009 352314

200 fontot nyertek a következő végződésű sorsjegyek:
72230 27049 31149 61123 28556
28125 87747 48430 26475 27654
25142 09130 71604 56812 56264
1914 54906 54729 65752 92376

100 fontot nyertek a következő végződésű sorsjegyek:
2563 2785 0782 9769 1808 9231 7723

40 fontot nyertek a következő végződésű sorsjegyek:
2095 4909 1374 8724 9436 1795
2182 3130 6998 2950 3787 0075
5156 4612 8738 2201 7732 7022
5647 6526 8530 3916 2211 9910
3881 5209 4722 8885 9109 1922

A 0-val végződő sorsjegyek visszanyerték a 3 fontot.

DEAN RUSK és GROMIKO Bécsben találkozik

Bécs, (UPI). — Dean Rusk amerikai külügyminiszter a hét végén találkozik Andrej Gromikó szovjet külügyminiszterrel, hogy a két nagyhatalom kapcsolatában Vietnam miatti beállott elhidegülésről tárgyaljon. A két külügyminiszter Ausztriában a megszálló hatalmak uralma alól való felszabadulása tizéves jubileumi ünnepségei alkalmából érkezett Bécsbe ahol megbeszéléseket is lefolytatják.

Négy héten belül kinevezik a nagyköveteket

(Folytatás az 1-ső oldalról)
Folytatás az 1-ső oldalról)
Folytatás az 1-ső oldalról)

zása végett, — ez idő szerint megszüntették, amíg a Bundestag tárgyalásai ismét retesek lesznek egy másik hasonló jellegű javaslatokkal kapcsolatban. Ennek a javaslatnak értelmében lehetővé válna megakadályozni német technikusokat abban, hogy külföldi országokban Nyugat-Németország szempontjából nem kívánatos munkálatokat hajtsanak végre.

Von Hase közölte még, hogy változatlanul érvényben van a bonni kormány azon korábbi határozata, amelynek értelmében Nyugat-Németország bebiztosította gazdasági segélyprogramjának folyósítását Egyiptom számára.

„Az összes arab kormányok előzőleg értesítést kaptak arról a közleményről, amit tegnap Bonnból és Jeruzsálemben egyidőben nyilvánosságra hoztak” — mondotta Von Hase, majd Nyugat-Németország azon reményének adott kifejezést, hogy a közeljövőben felújulnak a kapcsolatok az arabokkal.

Washington, (Reuter). — Az amerikai külügyminisztérium szóvivője tegnap este örömmel fogadta az Izráel és Nyugat-Németország közötti diplomáciai kapcsolatokat felvételét. — Ugyanakkor a szóvivő sajnálatának adott kifejezést, hogy néhány arab állam megszakította kapcsolatát ennek nyomán Nyugat-Németországgal.

● Lal Bahadur Sasztri indiai miniszterelnök tegnap megkezdte részletekbe menő tárgyalásait Moszkvában a szovjet vezetőkkel India és a Szovjetunió kapcsolatáról.

Ben Gurion szerdai beszéde után Szakadással beszélnek a Mápájban

„Lévi Eskol nem méltó ahhoz, hogy Izráel miniszterelnöke legyen” — mondotta Ben Gurion a párt tel-avivi titkárságának ülésén

A Dávid Ben Gurion volt miniszterelnök és Lévi Eskol miniszterelnök, illetve a Mápáj-többség és kisebbség közötti szakadék tovább mélyült szerdán este, amikor a tel-avivi Mápáj-titkárság ülésén Ben Gurion minden eddiginél hevesebb személyi jellegű támadást intézett Eskol ellen. A napirenden tulajdonképpen annak a kérdésnek kellett volna szerepelnie, hogy vállalja-e Ben Gurion a listavezetést, a Määrach keretében, a volt miniszterelnök azonban beszédét Eskol ellen irányította és ismét a Lávon ügyet vetette fel.

Ben Gurion Eskolnak arra a kijelentésére építette beszédét, hogy a Lávon-ügy felújítása „Pandora szelencéje”, amelyet ha kinyitnak, veszélyt hozhat az egész országra.

Anélkül, hogy Eskol nevet kiejtette volna, beszéde kezdetén azt mondotta Ben Gurion: „Évekig voltam egy pártban „ezzel a chávérrel” és sohasem hallottam, hogy létezik a pártban belül ilyen „Pandora szelencéje”. A hetesbizottság tevékenységéről úgy nyilatkozott az al-lami főügyész, hogy annak tagjai nem úgy működtek, mint akik el akarnak jutni az igazsághoz — folytatta Ben Gurion. — Miért ne vizsgálhatnánk meg ezt a Pandora szelencéjét? Mi lehet abban? Mi ez a félelem?”

— Az az ember, aki fél Pandora szelencéjétől, nem állhat az állam élén.

Ilyesmi legfeljebb Egyiptomban, vagy Pakisztánban lehetséges, de nem Izráelben. Nálunk nem rejtik el az igazságot holmi Pandora szelencéjétől való félelemből. Vajon miért fél.

Egy közbekialtásra, hogy Eskol csak az állam javát tartotta szem előtt, amikor javasolta, hogy ne nyissák fel a Pandora szelencéjét, Ben Gurion azt válaszolta, hogy az állam érdeke úgy kívánja, nyissák fel azt félelem nélkül, amennyiben egyáltalán létezik.

Ben Gurion a továbbiakban az „új rendet” bírálta hangsúlyozva, hogy annak idején ő „egyesüléssről” kezdett tárgyalásokat az Achdut Háavodával, nem pedig együttműködésről.

„Még ha a pártközpont meg is választja Eskolt — mondotta — akkor sem maradhat hosszú ideig az állam kormányruhá mellett, mert a pártközpontok nem kény szeríthetik akarataikat a népre.

A név lelkiismeretes és lelkiismerete szerint fog választani. Történetek már sulyos dolgok ebben az országban, azonban a felelőseket mindenkor tetovázás nélkül bíróság elé állították” — hangoztatta. —, megemlítve azt, hogy egy katonatisztet, akit fegyverreladással értek, törvényszék elé állítottak annak ellenére, hogy érdemeket szerzett a színáji hadjárat idején.

Amikor a titkárság egyes

● Kubában az Egyesült Államok javára való kedés vándjával letartóztat tak 31 személyt.

● A Luna-5 szovjet Hold-rakéta fékező rakétái elromlottak és ez okozta, hogy a szovjet műbolygó nem tudott „simán” leszállni a Hold felületén, hanem szétrombolódott rajta, — ismerte be a Vörös Csillag és egyben közölte, hogy újabb kísérletet tesznek a sikeres leszállásra.

tagjai azzal fordultak hozzá, hogy ilyen sulyos és szélsőséges dolgokat helyesebb volna elhallgatni. Ben Gurion azt válaszolta, hogy azt mondja, amit lelkiismerete diktál, még ha az megrázó is.

A Mápáj vezetőségében nagy megrázkódtatást kel-

tett ez a még Ben Guriontól is szokatlan hangvétel és egyesek „szakadár beszédnek” nevezték. Tény, hogy a kisebbség vezetői egész nyíltan beszélnek annak lehetőségéről, hogy kilépnék a pártból és önálló listával indulnak a választáson.

Lemondott Ros-Piná tanácselnöke

Cfát, (Az Új Kelet tudósítójától.) — Dov Goldstein, Ros-Pina község tanácselnöke a belügyminisztériummal való nézeteltérés miatt lemondott megbízatásáról. Goldstein, aki a pártönkivüli listán jutott be, három éven keresztül fizetés nélkül töltötte be tisztségét és mindössze 50 fontot kapott havonta reprezentatív célokra.

Rövid idővel ezelőtt az-

zal a kérésrel fordult a minisztériumhoz, hogy biztosítsák családjának a törvényben megállapított 11 százalékos nyugdíjat. — A belügyminisztérium azonban elutasította azzal, hogy ezt a törvényalkelyt csak nagyobb községek tanácselnökeinél alkalmazták. — Így hát nem maradt más számomra, mint hogy lemondjak, — mondta tudósítónknak Goldstein.

JEGYZÉKVÁLTÁS FOLYT LEVI ESKOL ÉS DE GAULLE ELNÖK KÖZÖTT

Lévi Eskol miniszterelnök és hadügyminiszter néhány nappal ezelőtt személyes levelet küldött De Gaulle francia államelnök-höz. A jegyzék tartalmát szigorú titokban tartják és semmit sem hoztak nyilvánosságra annak elküldéséről sem. De Gaulle elnök válaszolt is Eskol jegyzékére.

A jegyzékváltás Helouli anoni elnök párizsi látogatása előtt folyt le.

Feltételezhető, hogy a De Gaulle-hoz küldött jegyzékben Eskol miniszterelnök a Jordán erődítmek elvezetésére vonatko-

zó tervekkel és Chabib Bourgiba legutóbbi nyilatkozataival foglalkozott. Izráelbe érkezett információk szerint De Gaulle elnök a Helouval folytatott tárgyalások során a többi között leszögezte, hogy Franciaország támogatja a Johnston tervet a Közelkelet vízforrásainak közös felhasználására és elosztására tekintetben. De Gaulle ezen álláspontja meglepőedést váltott ki jezsuita politikai körökben. Walter Ejtán párizsi nagykövet, aki De Gaulle jegyzékét Jeruzsálemben hozta, még nem tért vissza állomáshelyére.

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy

FEHÉR LÁSZLÓNÉ
— ILOKKA —
nincs többé.
Jaffa—Budapest, 1965 május 2.
A GYASZOLÓ CSALAD

Mély fájdalommal jelentjük, hogy szeretett férjem, testvérünk, sógorunk, nagybátyánk

Abrahám József
Medias — Bné-Brák
69 éves korában elhunyt.
Drága halottunkat ma, pénteken, 1965 május 14-én, délelőtt 11 órakor helyezik örök nyugalomra a choloni temetőben. Külön autóbussz indul a gyászszertől, Bné-Brák, Sikun Váv. Reh. Amram Gáon 7.
A gyászoló család

Ezúton mondom köszönetet mindazoknak, akik felejtethetetlen drága férjem

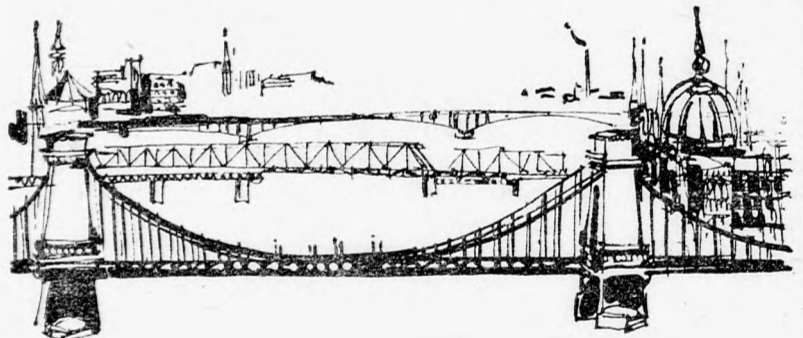
KLOPOTH ARON 77
Tel-Aviv — Nagyszében
elhunyt a fölötti gyászomban személyesen, vagy levélben együttérzésüket fejezték ki.
KLOPOTH ARONNE (Grün Adél)

Fájdalommal tudatjuk, hogy a jó édesanya, nagyanya, rokon

özv. Salamon Ferencné
Cholon — Marostujvár — Kolozsvár
88 éves korában, május 12-én elhunyt.
A GYASZOLÓ CSALAD

Drága szüleink, nagyszüleink

Herstein Tery és Lajos
SIRKÖAVATASAT
folyó hó 18-án, kedden délután 3 órakor tartjuk a choloni temetőben.
Ezúton mondunk köszönetet mindazoknak, akik részvétnyilvánításukkal fájdalmunkat enyhíteni igyekeztek.
Gyermekeik, vejeik, unokáik



UTAZÁSOK MAGYARORSZÁGRA
1965 júni. 6., júni. 27., júli. 4., júli. 11., júli. 25., aug. 8., aug. 22., szept. 5., szept. 26.
A visszautazás dátuma, az utas kívánsága szerint.
A visszatérés határideje 1965 okt. 30.
SHARTOURS UTAZÁSI- ÉS TURISZTKAI VÁLLALAT
Natanja, Smuel Hánáciv-u. 6. Telefon: 2253-2254.

חברת החשמל לישראל בע"מ
THE ISRAEL ELECTRIC CORP. LTD.
Északi körzeti iroda
Közlemény
Ezúton közöljük, hogy názáreti irodánk a városi hivatalok épületéből **ATKÖLTÖZÖTT VI. Paulus-utca 36/g. sz. alá.**
FELFOGADÁS:
Keddi és csütörtöki napokon, d. e. 9—12-ig.
TELEFONSZÁM: 4666.

Dr. Friedler Alexander
és családjának
Bné-Brák, Rabbi Akiba 68.
SEVACH (Gyuri) FIA BÁR-MICVAJA
alkalmából sok szeretetsét kíván
A BARATI KÖR